BALÁSTYAI CSUDAVILÁG ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
6764 Balástya, Széchenyi 3.

ÓVODAI PEDAGÓGAI ÉS BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM

2025

TARTALOMJEGYZÉK

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM 4
TÖRVÉNYI HÁTTÉR 5
1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI 6
2. HELYZETELEMZÉS 6
2.1. Az intézmény természeti és társadalmi környezete 6
2.1.1. Az intézményhasználók 6
2.1.2. Az intézmény környezete, a családok szociokulturális háttere 7
2.1.3. Sajátos arculat, nevelési eredmények 8
2.1.4. A fenntartó távlati koncepciója az intézmény működéséről 8
3. ALAPELVEK 9
4. GYERMEKKÉP 11
5. INTÉZMÉNYKÉP 11
Óvodakép 11
6. CÉLOK – Óvodai nevelésünk céljai 12
7. FŐ FELADATOK 13
7.1. Az egészséges életmód alakítása 13
7.2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés 22
7.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása 30
8. AZ ÓVODAI ÉLET FŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁI 34
8.1. Játék 34
8.2. Verselés, mesélés 38
8.3. Ének, zene, népi játék, gyermektánc 43
8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 46
8.5. Mindennapos mozgás 51
8.6. A külső világ tevékeny megismerése 55
8.7. Munka jellegű tevékenységek 63
8.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás 65
9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELADATAI 69
9.1. Személyi feltételek biztosítása 69
9.2. Tárgyi feltételek biztosítása 74
9.3. Az óvodai nevelés megszervezése 80
9.3.1. Beszoktatás, új gyermekek fogadása az óvodában 80
9.3.2. Napirend 82
9.3.3. Heti rend 84
9.3.4. A gyermekek komplex fejlesztésének éves terve 84
9.3.5. A csoportok szervezése 85
9.3.6. A tanköteles korú gyermekek nevelésének feladatai 88
9.3.7. Az óvoda-iskola átmenet feladatai .....
9.3.8. Az óvodai nevelőmunka során alkalmazott módszerek 63
10. ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK 91
10. KAPCSOLATOK 95
11.1. Óvoda – család 95
11.2. Óvoda – iskola 99
11.3. Óvoda – bölcsőde 100
11.4. Óvoda – könyvtár 100

11. 5. Óvoda – rendezvényház, művelődési ház 100
11.5. Óvoda – szakmai szolgáltatók 101
11.6. Óvoda – egészségügyi intézmények 101
11.7. Az óvoda egyéb kapcsolatai 102
12. ALAPELLÁTÁSON KÍVÜLI SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK 102
13. GYERMEKVÉDELEM 102
14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE 104
14.1. A tehetséges gyermek 104
14.2. A fejlődésében akadályozott (BTMN, SNI) gyermek 105
14.3. A szociálisan hátrányos helyzetű gyermek – IPR program 109
14.4. Migráns gyermek 118
15. DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERÜNK 119
16. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS 120
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 121

MELLÉKLETEK

I. Éves óvodai ütemterv, a kiválasztás elvei és anyaglista 122
II. Óvodai csoportnapló 133

BÖLCSŐDEI GONDOZÁS-NEVELÉS SZAKMAI PROGRAMJA 153

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM 2025.

TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a 15/1998. NM rendelet
- 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet;
- 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Óvodánk a Balástyai Csudavilág Óvoda és Bölcsőde székhelyintézménye, alapító okirata szerint ellátja a 3-7 éves korú gyermekek óvodai nevelését, az Óvodai Integrációs Fejlesztő Program alkalmazásával a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének szakmai feladatait.

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Intézményünk természeti és társadalmi környezete

Balástya Szegedtől 25 km-re, az E 75- ös főút mellett fekvő község, területe meghaladja az 10 000 ha-t, lakosainak száma 3700 fő körüli, többsége elszórva, sűrű tanyás területen él.

A községet nagy kerttel rendelkező családi házak alkotják, az utak többsége szilád burkolattal ellátott és a település teljes közművel rendelkezik. A közintézmények fűtése saját kútból származó termálvízzel történik.

A település lakosságának egy része a természeti környezeti adottságoknak – és a sok évtizedes hagyományoknak megfelelően - megfelelően mezőgazdasági termeléssel foglalkozik, mely a helyi viszonyok között fóliás növény, üvegházas virágtermesztést és állattenyésztést takar. Ezzel a rendszerváltozásig biztos megélhetést és jó anyagi körülményeket teremtettek maguknak, utána azonban a kisebb gazdaságok megszűntek és az ott dolgozók egyéb területeken helyezkedtek el alkalmazottként. Napjainkban a településen néhány nagyobb gazdaság fennmaradt, esetleg újonnan alakult és folyamatosan fejlesztve saját lehetőségeit üzemel.

A településre folyamatosan érkeznek hazánk más területeiről és - egyre ritkábban - külföldről is ideköltözők, többségük nem marad itt tartósan, hosszabb-rövidebb idő után tovább költözik. Napjainkban egyre gyakrabban fordul elő, hogy fiatal családok tanyát vásárolva költöznek a településre a természeti életmód szeretete vagy hozzá kapcsolódó vállalkozás miatt.

A lakosság száma enyhén csökken, a gyermekek száma azonban az utóbbi 3 évben - vélhetően a családokat érintő kedvező lehetőségeknek - nőtt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok száma 2017-ig folyamatosan nőtt, majd 2018-től – az óvodai ingyenesen étkezők körének kibővülése óta - jelentősen csökkent a településen.

2.1.1. Az intézményhasználók

A szülők iskolai végzettsége alacsony, a fiatalabbak középfokú, az idősebbek általános iskolai végzettséggel rendelkeznek. A diplomások száma elenyésző.

Óvodás gyermekeink szüleinek kisebb része mezőgazdasági vállalkozóként saját földterületén (tanyáján) dolgozik, többégük alkalmazottként munkahelyen Szegeden vagy más közeli településen talált munkát, néhányan mezőgazdasági vállalkozóknál dolgoznak alkalmi munkában.

Az utóbbi években csökkent a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok száma, melynek oka nem a családok életkörülményeinek javulása, hanem a hátrányos helyzetet meghatározó törvényi szabályzók nagyon alacsony, évek óta változatlan anyagi meghatározó keretei.

Elvárások az óvodával szemben

A szülők elsődlegesen a konkrét tudás átadását várják el az óvodai neveléstől: verseket, dalokat, mondókákat, számolást, rajzokat, festést… stb. Igénylik, hogy a gyermekek tudjanak önállóan öltözni, alakuljon ki helyes étkezési és tisztálkodási szokásrendszerük, de összességében elmondható, hogy elsősorban a jól látható és érzékelhető készségek és képességek fejlesztését várják el az óvodától. A szülők gyermekeik érzelmi kötődése, az óvodapedagógus személye és nevelési módszerei, valamint az intézmény felszereltsége alapján ítélik meg az óvodát. Véleményüket befolyásolja, hogy milyen a kapcsolatuk alakult ki az ott dolgozókkal és milyen egyéb lehetőségeket nyújtunk a gyermekek ismereteinek bővítése érdekében (kirándulás, színház, stb.).

Az óvoda nevelőtestülete 2000. óta minden évben igény és elégedettségmérést végez a szülők körében. Az évente 2 alkalommal végzett vizsgálatok általános elégedettsége átlagban évek óta 4,7 feletti értéket mutat az ötfokozatú skálán.

2.1.2. Az intézmény környezete, a családok szociokulturális háttere

A község területén az infrastruktúra megfelelő, a háztartások és gazdasági vállalkozások gépesítése folyamatosan történik, szinte minden háztartás rendelkezik számítógéppel.

A családok egy része tanyán él, a gyermekeket naponta autóval, ill. a szerényebb körülmények között élők busszal járatják óvodába és iskolába.

A család - a régi falusi hagyományoknak megfelelően - még mindig biztos pontot és értéket jelent az itt élőknek. A gyermekét egyedül nevelő és az elvált szülők száma jóval az országos átlag alatt van. A családok jelentős része a gyermekeket szeretettel neveli és megtesznek minden tőlük telhetőt fejlődésükért.

A rendszerváltás utáni időktől jellemzően megjelennek a településen az ország közeli vagy távolabbi részéből érkező családok, többségében tanyát vásárolnak vagy bérelnek, egy részük – általában valamilyen hátránnyal élők - egy idő után tovább költözik. Vannak azonban köztük

tartósan letelepedő családok is, akik munkájukkal, tevékenységükkel tovább gazdagítják településünket.

2.1.3. Sajátos arculat, nevelési eredmények

Óvodáink sajátos arculatát meghatározó tényezők

- Nyugodt, kiegyensúlyozott, meleg légkörű óvodai intézmény, épít falusi adottságaira: nagy udvar, gondozott növényi környezet, állatok látogatása otthon és tanyán, séták a faluban, programok a környékbeli tanyákon.
- Jelentős szakmai tudással és gyakorlattal rendelkező óvodapedagógusok dolgoznak a nevelőtestületben a folyamatos fejlődés igényével, nagy hangsúlyt fektetnek a szeretetteljes légkör kialítására és a differenciált nevelés alkalmazására a gyermekek körében, közvetlen légkört teremtenek a szülőkkel és gondosan ápolják egyéb partneri kapcsolataikat.
- Sok éves közös működés utáni különválás ellenére szoros kapcsolat fűzi az iskolához, mely segíti a gyermekek zavartalan átmenetének biztosítását.
- A kevés óvodai pályázati lehetőség ellensúlyozására bekapcsolódás a helyi vagy térségi projektekbe.
- Az óvoda innovatív nevelőtestülete a törvényi változásoknak megfelelve, az óvodapedagógia korszerű módszereire építve folyamatosan fejlesztik nevelőmunkájuk tartalmát, eredményeiket megismertetik más intézményeikkel is.
- A többéves hagyományokon alapuló, nevelőpartnerekkel közösen szervezett rendezvények lebonyolítása mellett folyamatosan bővül az óvoda programkínálata.
- Közvetlen, tartalmas munkatársi kapcsolatok, szabadidős rendezvények, kirándulások kerülnek lebonyolításra.
- A nevelőtestület tagjai eredményes együttműködést megvalósítva egységesen képviselik a jól előkészített, közösen hozott döntéseket.

2.1.4. A fenntartó távlati koncepciója az intézmény működéséről

Balástya Községi Önkormányzat jelentős anyagi ráfordítással, DAOP infrastrukturális pályázat támogatással új óvodaépületet alakított ki egy meglevő épület átalakításával 2010-ben a Széchenyi út 3. szám alatt. Az épület mellé 2016-ban különálló óvodai-iskolai tornaszoba készült, majd 2021-ben elkezdődött az főépület bővítése a tetőtérben kialakított tornaszobával. 2023-ban folytatódott az épület bővítése TOP+ projekt keretében a földszinten

új csoportszoba kialakításával, az irodák tetőtérben történt elhelyezésével, légkondicionálók felszerelésével, valamint az udvari játékok bővítésével.
Az óvoda udvara folyamatos átalakításon és fejlesztésen ment keresztül különböző pályázatok és szülői támogatással.
A nevelőmunka továbbfejlesztése érdekében a fenntartó minden pályázati részvételt felkutat és támogat elismerve a helyi óvodai nevelőmunka magas színvonalát.

3. **ALAPELVEK**

Alapelveink tartalmának meghatározása az Alapprogram szellemét tükrözi

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
- Nyitottan és barátsággal fogadunk minden hozzánk érkezőt
- Arra törekszünk, hogy mindenki érezze magát jól és biztonságban nálunk
- A gyermekek családjának nevelési elveit és szokásait megismerjük, szükség esetén finoman felhívjuk a családok figyelmét a korszerű – elsősorban az általunk is eredményesen alkalmazott - pedagógiai módszerekre
- Óvó, védő figyelemmel vesszük körül a gyermekeket, gondoskodunk szükségleteikről
- A gyermekek kompetenciáit az óvodai nevelőmunka minden tevékenységével fejlesztjük
- A gyermekek saját élményeiken keresztül tevékeny ismeretszerzésben vesznek részt a teljes óvodai nevelőmunka során
- Az általános emberi értékeket (család, erkölcs, humánum, környezetünk védelme, művészetek) elismerjük, megerősítjük

- Minden tőlünk telhetőt megteszünk a problémák korai felismeréséért, megelőzéséért és kezeléséért
- Differenciáltan, az egyéni szükségletek alapján fordulunk minden gyermekhez
- Minden ember (gyermek és felnőtt) azonos jogokkal és kötelességekkel rendelkezik óvodánkban
- Minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő bánásmódot, melynek tartalmát egyéni szükségletei alapján határozzuk meg
- Az óvodai élet végére ellátjuk a gyermekeket a sikeres továbblépéshez szükséges útravalóval és az együtt töltött évek minőségéhez méltó búcsúval válunk el egymástól

4. GYERMEKKÉP

A gyermek folyamatosan fejlődő, változó, egyedi sajátosságokkal rendelkező személyiség,
Tetteit életkora alapján elsősorban érzelmeik befolyásolják, fejlődését meghatározzák élményei és az őt korábban ért hatások, befolyások.
Óvodába érkezéskor a gyermek olyan életszemlélettel és szokásrendszerrel rendelkezik, melyet környezete és családja alakított ki saját értékrendje és szokásai alapján. A bölcsődéből érkező gyermekek esetében ez kiegészül a bölcsődei nevelés és gondozás hatásaival.
Testi és szellemi fejlődését az óvodai évek alatt továbbra is az otthoni és óvodai környezete együttesen határozza meg.
A gyermek fejlődését óvodáskor alatti életszakaszában elsősorban a nyugodt és biztonságos körülmények között megélt szabad játék és a saját maga – kezdetben esetleg mások által végzett- tevékenység közben szerzett tapasztalatok, élmények – beleértve a spontán és tudatos nevelői hatásokat is - befolyásolják. Eközben kompetenciái komplex módon fejlődnek, érdeklődése folyamatosan bővül a világ felé, nyitottságának fenntartása és igényeinek kielégítése meghatározója későbbi ismeretszerzési igényének. Fejlődésének másik fontos feltétele a figyelemre épülő szeretet, az elfogadás – az életkorának megfelelő szabályokkal, elvárásokkal együtt-, és annak tudata, hogy fontos számunkra.
Minden gyermeknek vannak erősségei, melyek különböző időpontokban és különböző hatások nyomán kerülnek felszínre, célunk, hogy minden gyermek önmagához képest fejlődjön és érje el életkorához viszonyítva teljesítőképessége maximumát.
A gyermek joga, hogy egyéni igényei és szükséglete szerint megkapja az optimális fejlődéséhez szükséges tárgyi és megerősítő személyi feltételeket.

5. INTÉZMÉNYKÉP

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer első szintjeként szakmailag önálló nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője, mely a gyermek 2,5 éves korától az iskolába lépéséig, legfeljebb 7 éves korig tart.

Az óvoda óvó-védő, nevelő, személyiség és képességfejlesztő funkciókat tölt be, mely a gyermek teljes személyiségét, egyéni kompetenciáit figyelembe véve, komplex módon működik a nevelőmunka során.

Óvodai nevelésünk alapfeltétele a szeretetteljes, meleg légkör kialakítása és folyamatos biztosítása. Az óvodapedagógus szerető, védő, óvó gondoskodása, a pedagógus szeretetében való megmártózás, a simogató kéz melege, a mosolygó, bíztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.

A 3-7 éves korosztály életének alaptevékenysége és fejlődésének legfontosabb színtere a szabad játék, mely folyamatosan, a gyermek fejlődésének tükrében kiegészül a világ tevékeny és sokoldalú megismerésével. Az óvodai élet tartalmának megszervezése a gyermekek folyamatos óvodai és a településen, valamint a közeli épített és természeti környezetben szerzett élményeire épül. A tevékenységek tartalmának meghatározása során kiemelt szerepet kap az alapvető humanista, társadalmi, multi és interkulturális szemlélet, a természeti értékek, a környezet megismerése és védelme.

Az óvoda segít a gyermek – az életkori sajátosságai alapján gyakran csak tünetekkel jelzett – valós szükségleteinek, esetleg fejlődési nehézségeinek feltárásában és kezelésében.

Az óvoda érzelmi légkörére a befogadás, az előítélet mentesség, a különbözőségek természetes elfogadása, kezelése és tisztelete jellemző**.** Az óvodában minden gyermek számára biztosított az egyenlő hozzáférés a korának megfelelő fejlődéshez, melynek tartalmát egyéni szükségletei határozzák meg.

Minden gyermek tehetséges valamiben, a szülőkkel együtt az óvoda feladata ennek megkeresése, megerősítése és fejlesztése.

Az óvoda minden tevékenységével azt kívánja elérni, hogy a gyermekek alapkompetenciáinak fejlődése az óvodai nevelés hatására optimális mértékben megvalósuljon, majd életük következő állomásaként óvodáskoruk után iskolára alkalmasan kezdjék meg első osztályos tanulmányaikat.

Az óvoda hozzásegíti a gyermekeket, hogy jól megélt, kiteljesedett, igazi kisgyermekkor után kezdjék el az iskolai tanulást

6. CÉLOK

6.1. Óvodai nevelésünk céljai

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- szeretetteljes, biztonságos légkör kialakításával teremtődjön meg a gyermekek életének első (vagy bölcsőde után a második) közösségi élettere
- minél zökkenőmentesebb legyen a gyermekek óvodai befogadása a családból vagy a bölcsődéből
- életkornak megfelelő változatos tartalommal töltsük meg a 3-7 éves gyermekek mindennapi életét és biztosítsuk az ehhez szükséges feltételeket
- a napi tevékenységek komplex formában kerüljenek megszervezésre, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- sikerüljön felkelteni és fenntartani bennük a külső és mellette a belső világ iránti érdeklődést
- alakuljon ki bennük az új ismeretek elsajátítása, a tanulás iránti vágy
- ismerjék meg a gyermekek az egészséges életmód jellemzőit és rakjuk le az ehhez szükséges szokások alapjait
- alakuljon ki a természet szeretete, tisztelete és védelmének igénye a gyermekekben környezetvédelmi ismeretek és tapasztalatok nyújtásával, saját maga által végzett tevékenységekkel
- ismerjék meg életkoruknak megfelelően hazánk jelképeit értékeit, legyenek büszkék nemzeti hovatartozásukra, fejlődjön magyarságtudatuk
- szerezzenek tapasztalatokat a gyermekek településünk más intézményeiben és a környező településeken is
- életkoruknak megfelelően igazodjanak el környezetükben,
- problémájukra aktívan közreműködve találjanak saját megoldásokat,
- fejlődjön szociális érzékenységük, empátiájuk,
- folyamatosan fejlődjön a gyermekek kommunikációs készségei, tudják elmondani szükségleteiket, megfogalmazni gondolataikat, érzelmeiket
- fejlődjön a gyermekek (és felnőttek) érzelmi intelligenciája
- a hátránnyal küzdő gyermekek jussanak minél több segítséghez intézményünkben

- a sajátos nevelési igényű gyermekek - megfelelő szakemberek bevonásával -kapják meg a továbblépéshez szükséges fejlesztéseket - megfelelő szakemberek bevonásával
- a migráns gyermekek kapjanak segítséget beilleszkedésükhöz
- bontakozzon kis a gyermekek személyisége, egyéni vonásaik
- kerüljenek feltárásra a gyermekek erősségei és szüleikkel együtt kezdődjön el ezek további fejlesztése
- jussanak a gyermekek – családjuk bevonásával is - közösségi élményekhez (ünnepek, kirándulások, mozi, színház)
- jól funkcionáló, összetartó, meleg gyermek és felnőtt közösségeket működjenek az intézményben
- a gyermek optimális fejlődése, jó közérzete és gyermekkori lehetőségeinek kihasználása, a gyermekélet kiteljesedése a családdal közös üggyé váljon.
- mind a nevelők, mind pedig a gyermekek tartalmas, folyamatosan fejlődő szabad légkörben éljék meg nálunk mindennapjaikat.

7. FŐ FELADATOK

7.1. Az egészséges életmód alakítása

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet vegye körül a gyermekeket*
- *elégüljenek ki a gyermek gondozási és testi szükségletei, valamint, mozgásigényük*
- *fejlődjenek a gyermekek testi, lelki és szociális kompetenciái*
- *spontán és tudatos helyzetek megteremtésével fejlődjenek életvezetési készségeik (problémakezelés, rugalmas alkalmazkodás, mérlegelő gondolkodás stb)*
- *alakuljon ki az egészséges életvitel iránti igényük, ismerjék meg és gyakorolják az ehhez szükséges szokásokat*

- *az óvodai nevelés járuljon hozzá a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítéséhez*
- *csökkenjen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása, ösztönözzük a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztását*
- *alakuljanak kis a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásaik*
- *megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása valósuljon meg*
- *a gyermekek nevelése által és a közösen szervezett rendezvényeken keresztül történjen példa és tanácsadás a családok egészséges életmódhoz kötődő szokásrendszerének kialakításához, a helytelen elemek kiküszöböléséhez.*

Területei

Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése

A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

A helyes életritmus alkalmazása

A helyes táplálkozás

A helyes testápolás elsajátítása

A megfelelő öltözködési szokások kialakítása

A harmonikus, összerendezett mozgás és a gyermeki testi képességei fejlődésének segítése

A pihenés, alvás biztosítása

A lelki egészség megteremtése

Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása

Feladataink - Az egészséges és biztonságos környezet megteremtése érdekében

- Az épületek kapui a gyermekek által el nem érhető magasságban billenő zárral van ellátva, melyet mindig zárva tartunk, és erre felhívjuk a hozzánk érkezők figyelmét
- A csoportszobából távozó gyermekre is felnőtt ügyel
- Gyermek csak felnőtt kísérettel lehet az udvaron.

- Figyelünk a gyermekek időjárás szerinti öltöztetésére, mely során tiszteletben tartjuk a család igényeit
- Az időjárásnak megfelelően rendszeresen szellőztetést végzünk a csoportszobákban.
- A tavaszi és nyári időszakokban lehetőleg a szabad levegőn tízóraiztatunk és uzsonnáztatunk.
- A homokozók homokcseréjét és rendszeres felásását figyelemmel kísérjük.
- Az udvaron növényeket, virágokat telepítünk és a gyermekekkel együtt gondozzuk azokat.
- Betegség esetén a szülőt értesítjük és a lehető legkíméletesebb feltételeket biztosítjuk a gyermeknek.
- A melegítőkonyha higiéniáját a HACCP rendszer működtetésével biztosítjuk.
- A dajkák munkaköri leírásuk alapján végzik a gyermekek által használt helyiségek és eszközök fertőtlenítését és tisztítását, melyet az óvodapedagógusok és az óvoda vezetője rendszeresen ellenőriznek.
- Együttműködünk a település egészségügyi dolgozóival.

Feladataink - A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése érdekében

- A családból érkező gyermekek számára az új környezetben nem csak a tárgyi feltételek, hanem az életritmus is szokatlan. Figyelembe vesszük, hogy az új környezetben a gyermek gyakrabban betegedhet meg, fáradékonnyá, étvágytalanná válhat, esetleg idegenkedhet az alvástól. Az átmenetet megkönnyítjük a fokozatos, a gyerek igényeihez igazított szülői jelenléttel történő beszoktatással, a törődő, segítő, tapintatos, türelmes magatartással, a gyermek személyes tárgyainak, egy-egy otthoni szokásának elfogadásával.
- Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltételének tartjuk az óvodapedagógus és a gyermek közötti jó kapcsolatot. A gyermekek jó közérzetéhez a felnőtt testközelségére is szükség van. Ez a testi kontaktus a kapcsolatnak az a formája, amikor nem csak dédelgetjük, ölbe vesszük, simogatjuk a gyermeket, hanem részt veszünk gondozásában is, befűzzük a cipőjét, megkötjük a sapkáját, segítjük a WC papír és a zsebkendő használatában is.
- A gondozási és testápolási feladatok alapos ellátásával kielégítjük a gyermek testi szükségleteit.
- Tervszerűen, cselekvésbe ágyazottan megismertetjük őket az egészséges életmód és az egészségmegőrzés szokásaival.

- Személyes példaadással segítjük a helyes testápolási, öltözködési, táplálkozási szokások kialakulását.
- Kapcsolatot tartunk a védőnőkkel, s ha szükséges, kérjük speciális szakemberek - pszichológus, logopédus - közreműködését.
- Arra törekszünk, hogy lehetőség szerint minden évszakban minél több időt töltsenek a gyermekek a szabad levegőn, jó időben a gyermekek a délelőtti tevékenységek egy részt szabad levegőn, a teraszokon végzik.

Feladataink - A helyes életritmus alkalmazása érdekében

- Az optimális napi életritmust rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységek szervezésével biztosítjuk, amit a tevékenységek és programok függvényében rugalmasan kezelünk.
- Szem előtt tartjuk, hogy a gyermekek az oldott, kellemes légkörben szívesen végzett tevékenységeket nem érzik fárasztónak.
- A különböző tevékenységeket váltakozva szervezzük.

Feladataink - A helyes táplálkozás érdekében

- Az étkezésekre megközelítően azonos időpontokban kerül sor minden nap, mert így alakulnak ki és erősödnek meg a táplálkozás feltételes reflexei.
- A táplálkozásnál figyelembe vesszük az óvodások egyéni igényeit.
- Megkedveltetjük velük a számukra még ismeretlen új ízeket. Ha egy-egy gyermek az új ételt először elutasítja, egy idő után újra kínáljuk.
- A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaikban nagy egyéni különbségek vannak, a szélsőséges táplálkozási igények okait kiderítjük.
- Az étkezések feltételeinek biztosításában - önkiszolgálás, terítés - a gyermekeket is bevonjuk.
- Az étkezések oldott légkörben, csendes beszélgetés mellett – lehetőleg folyamatos időkerettel - zajlanak
- Az óvodában elfogyasztott ételeket az iskola konyhája készíti, a menüsort az iskola élelmezésvezetője állítja össze. Folyamatos egyeztetést folytatunk a megfelelő ételek kiválasztásához, ötleteket gyűjtünk és javaslatokat teszünk új, egészséges (kiemelten a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek) ételek bevezetésére. Részt veszünk az étkezéssel kapcsolatos gyermeki és szülői igények megismerésében

- Az aktuális heti menüsort - az allergének feltüntetésével – a csoportfaliújságokon megismertetésre közzé tesszük
- Születésnapok, névnapok rendezése előtt javaslatot teszünk a szülők felé egészséges csemegék, gyümölcsök (magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek kerülésével**)** kiválasztására.
- Óvodánkban a folyadék (víz) egész nap a szomjas gyerekek rendelkezésére áll, a nap folyamán bármikor ihatnak.

A kulturált étkezés szabályait folyamatosan - otthonról hozott szokások figyelembevételével - ismertetjük meg a gyermekekkel és vezetjük be a csoportokba.

- Csak kézmosás után ülünk le étkezni.
- Minden étkezéshez szalvétát használunk.
- Kiscsoportban a kanál és villa használatát segítjük, középső és nagycsoportban bevezetjük és fokozott figyelemmel kísérjük a kés használatát is.
- Az étkezés közben és ivás előtt szájat törlünk.
- Lehetőleg csukott szájjal eszünk, ügyelve a falat alapos megrágására.
- Fokozatosan igyekszünk elérni, hogy a gyermekek önállóan ítéljék meg, majd szedjék ki az általuk elfogyasztott mennyiségű ételt.
- Jó étvágyat kívánunk minden étkezés előtt és megköszönjük étkezés után.
- Nyugodt, oldott légkörben, csendesen beszélgetve, a tányér fölé hajolva étkezünk.

Gyermeki tevékenységek

- evőeszközök szabályos használata
- kulturált étkezési szokások alkalmazása
- az elfogyasztásra kerülő étel mennyiségének megválasztása
- nagyobbak esetében önálló szedés az ételből, folyadék pohárba töltése kancsóból
- az asztal megterítése, a szükséges eszközök lehelyezése
- tízórai és uzsonna előtt minden gyermek – eleinte segítséggel – viszi az asztalhoz tányérát és poharát, majd azt vissza a tálalókocsira

Feladataink - A helyes testápolás elsajátítása érdekében

- Törekszünk - a fokozatosság elvének betartásával – a gyermeki önállóságra, az „egyedül csináltam” öröm átélésére.
- Törekszünk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolására (egyéni beszélgetések, szülői értekezlet)
- Minél kisebbek a gyermekek, annál több segítséget nyújtunk a testápolásban. Együttműködéssel fejlesztjük és ösztönözzük őket az önállóságra, elsajátíttatjuk a műveleteket (kézszappanozás, fogmosás stb).
- WC használata után, étkezések előtt és minden olyan esetben, amikor szükséges szappannal, folyóvízben mosatunk kezet a gyermekekkel, majd a kezet szárazra töröljük. Szükség esetén körömkefét használunk.
- A helyes orrfúvás és zsebkendőhasználat kialakulását segítjük és gyakoroltatjuk.
- Az óvodában kialakult szokásrenddel lehetővé tesszük, hogy óvodásaink akkor mehessenek ki a WC-re, amikor szükségleteik úgy kívánják.
- Minden gyermeket fokozatosan juttatunk el odáig, hogy önmagával, ruházatával, használati tárgyaival szemben is igényelje a rendet, tisztaságot. Feladatunknak tartjuk, hogy a rendetlenséget észrevetessük, és megszüntetésébe bevonjuk a gyermeket.

Feladataink - A megfelelő öltözködési szokások kialakítása érdekében

- Mindig az időjárásnak - és nem az évszaknak - megfelelően öltözünk
- Az időjárás változását öltözködéssel a nap folyamán is követjük
- A gyermekek önálló öltözködésének támogatásával célunk a sikerélményhez juttatás és az egyéni képességek lehető legoptimálisabb kihasználása.
- A vegyes csoportokban célunk az egymás segítése és a példaadás is.
- Kérjük a szülőket, hogy gyermekeik öltözéke legyen célszerű, kényelmes, önállóságukkal összhangban álljon. A hőmérsékleti változások egyensúlyozására ajánljuk a többrétegű öltözködést.

Gyermeki tevékenységek

Testápolás – fokozatos önállósággal

- arc és kézmosás
- arc és kéztörlés
- orrfújás és törlés

- fogmosás, szájöblítés
- WC használata után egyéni fejlettség szerint a WC papír használata

Öltözködés – fokozatos önállósággal

- ruhalevétel
- ruhafelvétel
- ruhaigazítás, ruhaujj feltűrés
- ruha összehajtás
- annak megállapítása, hogy az adott időjárásban milyen ruhadarab viselése javasolt

Feladataink - A harmonikus, összerendezett mozgás és a **gyermeki testi képességei fejlődésének segítése érdekében**

- Minden nap, a téli időszakban is lehetőséget teremtünk – lehetőleg a napi többszöri, változatos - mozgásra.
- Az udvar felszerelését folyamatosan bővítjük a gyermekek igényeinek megfelelő játéklehetőségekkel.
- Rendszeresen, minimum havi egy alkalommal sétákat, kirándulásokat szervezünk, melyek a mozgásigény kielégítésén kívül – a nyugodt nézelődés mellett - együttes élményt is nyújtanak a csoport számára.
- A megtett út hosszával, a séta, a kirándulás időtartamával igazodunk a gyerekek életkorához, fejlettségéhez.
- A sétákat úgy szervezzük, hogy az oldott és beszélgetésre ösztönző legyen, a mozgásos játékot egészítse ki, de ne helyettesítse.
- Eszközzel és pedagógusi kezdeményezéssel folyamatosan motiváljuk a gyermekeket a mozgásra
- A szabad levegőn való rendszeres tartózkodással növeljük az ellenálló képességüket.

Feladataink - A pihenés, alvás biztosítása érdekében

- A csoportszobát fekvés előtt jól kiszellőztetjük, a levegőcserét alvás alatt - kisebb, nagyobb ablakréssel - télen is biztosítjuk.
- A felesleges ruhaneműt, a cipőt óvodásaink önállóan, ill. segítséggel veszik le, és összehajtogatva teszik az ágyuk mellé.
- Akinek van alváshoz pizsamája, alvós pólója azt önállóan ill. segítséggel veszik fel.
- A békés ellazulást minden nap meséléssel, dallal készítjük elő.

- A pihenés, alvás alatt a nyugalmat folyamatosan fenntartjuk, de nem erőszakoljuk a mozdulatlanságot, az alvást.
- Igyekszünk a pihenéshez szükséges kedvező körülményeket minden gyermek számára megteremteni és fenntartani. A gyermekek alvási szokásait tiszteletben tartjuk.

Feladataink - A lelki egészség megteremtése érdekében

- Már a családlátogatások során igyekszünk megismerni, majd egyénileg felkészülni minden gyermek érkezésére.
- A mindennapi életünket a derű, a mosolygás, a nyugodt és kiegyensúlyozott, a gyermekek számára is kiszámítható légkör kialakítása jellemezze.
- Az óvodapedagógusban és dajkában mindig megértő, vigasztaló, szerető társat érezzen a gyermek.
- Egészséges korlátok állításával megteremtjük a gyermek stabil, biztos és biztonságos környezetét és közérzetét.
- A dicséret, a buzdítás módszerek gyakori alkalmazásával sikerélményhez juttatással, pozitív életszemlélet kialakulását és állandósulását igyekszünk elérni.
- Minden gyermekben megtaláljuk az „ő” erősségeit melyet alapként használva segítjük további kibontakozását.
- A gyermekcsoportok mindennapi életéből „száműzzük” az erőszak és a megkülönböztetés minden formáját, helyette a tolerancia, a megbékélés, a megegyezés érvényesüljön.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítésére motiváljuk a gyermekeket példaadással, ösztönzéssel.
- Segítünk a családoknak megoldani gyermekeik fejlődési és nevelési problémáit.
- Derűs, nyugodt felnőttek között tevékenykedjenek a gyermekek a nap minden órájában.

Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gyermekek óvodába kerülésekor anamnézis keretében megismerjük a gyermek előéletét. Amennyiben gyermekek egyéni képességeinek és fejlődésének követése során problémát észlelünk

- egyeztetünk a szülővel az érzékelt probléma általa észlelt tüneteiről
- felvesszük a kapcsolatot a védőnővel a probléma előzményeinek feltárására
- igénybe vesszük a szakmai segítők munkáját: logopédus, gyógypedagógus, pszichológus

- közösen megoldást keresünk a probléma kezelésére, támogatjuk a segítő lehetőségek elérését
- követjük a gyermek részvételét, a felzárkóztató tevékenységben
- kiemelt figyelemmel kísérjük a folyamatban résztvevő gyermek fejlődését

Feladataink - A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása érdekében

- Bevonjuk a gyermekeket a csoportszobai és udvari környezet kialakításába, azok eszközeinek rendben tartásába, helyére pakolásába.
- Az épület körül változatos zöld növényi környezetet, a csoportszobában élősarkot alakítunk ki, melyek gondozása a gyermekek részvételével történik
- A mosdóban gyermek-felelős (Vízőr) vigyáz a túlzó vízfelhasználás elkerülésére
- Az udvaron kiskertet művelünk, melynek termését a gyermekekkel együtt fogyasztjuk el
- Megismertetjük a gyermekeket a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségével és szabályaival
- Minden évben papír és lehetőség szerint egyéb gyűjtéseket is szervezünk
- Teret alakítunk ki az udvaron kis állatok fogadására
- Folyamatosan új elemekkel bővítjük környezetvédelmi tevékenységeink körét
- Kapcsolatot építünk ki környezetvédelemmel foglalkozó szervezetekkel

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges
- Körömkefével megtisztítják a körmüket
- Önállóan és alaposan mosnak fogat
- Ruhájuk ujját fel-, és letűrik, gombjaikat be-. illetve kigombolják
- Önállóan használják a WC-t
- Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik
- Hajukat rendben tartják
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek
- Önállóan használják az evőeszközöket
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét
- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Holmijukat hajtogatva a helyükre teszik.

- Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, próbálkoznak cipőfűzőik megkötésével
- Érzékelik, ha fáznak, vagy melegük van és ennek megfelelően változtatnak öltözékükön
- Csizmájukat, hócipőjüket szüksége esetén letisztítják.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Az ajtókat csendesen nyitják, csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.
- Ügyelnek a takarékos vízfogyasztásra
- Védik, gondozzák a növényi környezetet (kerti munka)
- Vigyáznak a körülöttünk élő kis élőlényekre
- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- Egymásra odafigyelő és segítő, toleráns, pozitív életszemléletű közösséget alkotnak

7.2.Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *a gyermekek érzelmi biztonságban érezzék magukat az óvodában, ezáltal segítsük a gyermekek érzelmi kötődésének alakulását*
- *tanulják meg a közösség és az egyén kapcsolattartásához szükséges közeledési, közösségi és viselkedési formákat*
- *ismerjék meg és kezdjék el használni a gyermekek az udvariassági formák kifejezéseit*
- *irányított játékokon és saját élményeiken keresztül fejlődjön érzelmi intelligenciájuk*
- *kapjon megerősítést a morális magatartás és ezzel párhuzamosan épüljenek le a destruktív, közösségromboló megnyilvánulások*
- *tanulják meg a nézetkülönbségek humánus kezelését*
- *fejlődjenek a gyermekek szociális kompetenciái,*
- *fogadják el és tiszteljék az egymás közötti a különbözőségeket*
- *kapjanak megerősítéseket a család (családtagok, rokonok), mint legnagyobb erkölcsi érték jelentőségéről*
- *kapjanak ismereteket életkoruknak megfelelő formában a keresztény kulturális értékekről*

- *kezdődjön el az óvodai élet során a szülőföld iránti pozitív érzelmi viszony és kötődés alapjainak lerakása*
- *szerezzenek életkoruknak megfelelő ismereteket és tapasztalatokat hazánkról és legyenek büszkék magyarságukra*
- *életkoruknak megfelelő tartalommal ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetünket és kulturális értékeinket*
- *ismerjék meg, szeressék és óvják a természetet és annak értékeit*
- *valósuljon meg a sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek hátránykompenzációja*
- *kapjon kellő fontosságot a migráns gyermekek nemzeti öntudatának megtartása*
- *történjen meg a kiemelkedő képességű gyermekek tehetségének feltárása, fejlődésének egészséges módon történő elősegítése.*

Területei

Az érzelmi nevelés

A gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése

A szocializáció – a szociális képességek fejlesztése

A közösségi nevelés

Az erkölcsi nevelés

A morális közösségi magatartásformák megerősítése

Az értékóvó magatartás

Magyarságtudat - nemzeti identitástudat, hazaszeretet és a szülőföldhöz, családhoz kötődés

A segítőkészség, karitativitás

A fegyelmezett magatartás kialakítása

Feladataink - Az érzelmi nevelés érdekében

- A szerető, védő gondoskodásunk, a bíztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.
- A gyermekek számára őszinte, természetes magatartással próbálunk mintát mutatni. A gyermekkel való társalgásban a világos, egyértelmű, építő megfogalmazásra törekszünk, kéréseink tárgyilagos megnevezésével.

- A nevelés folyamatában a pozitív érzelmekre építünk, sok örömet adó tevékenységet biztosítunk.
- A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet kevés, de stabil korláttal együtt. A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.
- Az egyéni sajátosságokat nem pozitív vagy negatív tulajdonságokként értékeljük, megértetjük, hogy mindannyian különbözőek vagyunk.
- Segítjük a gyermeket abban, hogy el tudja fogadni eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.
- Figyelemmel kísérjük és segítjük a gyermekbarátságok kialakulását. Arra törekszünk, hogy kialakuljon minden gyermek belső elégedettsége és pozitív énképe.
- Visszahúzódó gyermeknél törekszünk kideríteni ennek hátterét, majd fokozatosan igyekszünk bevonni a gyermeket a társas kapcsolatokba.
- Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a gyermekekre, akiknek fejlődését negatív környezeti hatások, társadalmi, kulturális hátrányok gátolják. Szem előtt tartjuk, hogy óvodás korban a hátrányok mindenekelőtt a gyermek érzelmeit érintik (pl. szeretet, gondoskodás hiánya, durva, elutasító bánásmód.). A hátrányokat az óvodai nevelés lehetőségeivel igyekszünk enyhíteni.
- A veszélyezettet, hátrányos helyzetű gyermekek esetében törekszünk a szülők bizalmának megnyerésére, mivel a segítés elfogadó és együttműködő kapcsolatban eredményesebb.
- Egyéni beszélgetéseken, fogadó órákon, szülői értekezleteken adott ismeretterjesztéssel segítünk a szülőknek megérteni, kezelni és elfogadni gyermekeik érzelmeit.

Feladataink - A gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztése érdekében

- Kiemelt helyen kezeljük a gyermekek óvodai és későbbi életben való boldogulása érdekében az érzelmi intelligencia jelentőségét
- Játékos, az életkoruknak megfelelő tartalommal folyamatosan bővítjük ismereteinket az érzelmi intelligencia területeiről
- Tudatosítjuk és megfogalmazzuk – a pedagógus példaadásával, dramatikus játékokkal - a bennünk keletkező érzelmeket
- Segítjük a gyermekeket saját és mások érzelmeinek elfogadásában
- Megoldási javaslatokat fogalmazunk meg az érzelmek kezelésére
- A témához kötődő ismereteinket megosztjuk a szülőkkel is

Feladataink – A szocializáció – a szociális képességek fejlesztése érdekében

- A gyermekek vegyes szociális, kulturális ismeretekkel és szokásrendszerrel érkeznek óvodába. Első lépésként megismerjük minden gyermek esetében eddigi élményeiket és elfogadjuk, majd fokozatosan a gyermekekkel is elfogadtatjuk a különbözőbb gyermeki megnyilvánulásokat és a jó példákat kiemelve folyamatosan megerősítjük a követendő elveket, szokásokat és magatartási formákat.
- A szomorú, síró társat mindig megvigasztaljuk és utána oldjuk meg annak okait.
- Szándékosan senkit nem bántunk meg, ha véletlenül mégis megtörténik, bocsánatot kérünk.
- A tettlegesség minden formája elutasításra talál intézményünkben.
- Ha valaki problémát, nehézséget okoz, igyekszünk békés úton egyeztetni érdekeinket.
- Türelmesek és toleránsak vagyunk egymással, kivárunk, ha szükséges.
- Mindig köszöntjük a hozzánk érkező gyermeket, felnőttet egyaránt.
- A vendég megkülönböztetett figyelemben részesül nálunk.
- Alkalmazzuk az udvariasság szabályait, kérünk és megköszönünk mindent, idegennek (kézfogással) bemutatkozunk.
- Megvárjuk, amíg mások befejezik az elkezdett tevékenységüket (beszédüket) és csak ezután fordulunk hozzájuk kéréseinkkel.
- Törekszünk rá, hogy mindenki elmondja véleményét és annak indokait, erre napi rendszerességgel lehetőséget teremtünk.
- Tekintettel vagyunk a gyengébbekre, az idősekre.
- Mindig igazat mondunk és felvállaljuk tetteinket és azok következményét.
- Szabad nálunk tévedni, elrontani, de igyekszünk mindezeket gyorsan kijavítani.
- Minden emberben és gyermekben megkeressük az erősségeket, jó tulajdonságait és ez alapján tiszteljük őket még akkor is, ha néhány dologban véleménykülönbségünk van.
- Érzelmeinket rendszeresen megfogalmazzuk és megosztjuk környezetünkkel.
- Felvállalt feladatainkat végrehajtjuk, még ha néha kis kellemetlenséget is kell vállalnunk érte.

Feladataink – A közösségi nevelés érdekében

- Vegyes életkorú közösségeket hozunk létre a régi „nagycsaládok” mintájára. Vegyes csoportjainkban lehetősége nyílik a kisebbnek segítséget kérni és elfogadni, a segítségkérést megtanulni és megköszönni, a nagyobbak mintája alapján a számára

ismeretlen dolgokat kipróbálni, a nagyoknak a segítés és adás élményét megélni és ezáltal példát mutatni

- Mindenki egyforma jogokkal és életkorának megfelelően kötelezettségekkel rendelkezik közösségeinkben.
- Mindenki érezze jól magát közösségében és tegyen meg mindent saját ás társaik jóérzésének biztosításáért.
- A közösség tagjai mindig figyeljenek egymásra, nincs (sokáig) magányos tag közöttünk.
- Éljenek át minél több közös élményt, örömöt.
- Örüljenek saját közösségüknek, legyenek büszkék rá.
- Ismerjék közösségük szimbólumát, nevét és a csoport színét.
- A jól működő óvodai felnőtt közösségek – a nevelőtestület és a dajkák közössége - példát mutatnak a gyermekek és szülők közösségeinek.
- A már óvodába járó gyermekeket beszélgetésekkel felkészítjük társaik érkezésére.
- Lehetőleg bevonjuk a gyermekeket új társaik fogadásába: megmutatják a termet, mosdót, a játékokat.
- Bemutatjuk az újonnan érkezőt és a többi gyermek is bemutatkozik neki.
- Minden esetben jó felnőtt példát mutatunk az udvariassági formák alkalmazásával.
- Szituációs és drámajátékokat kezdeményezünk egyes problémák kezelésére.
- Minden nap minden gyermek – egymást türelmesen megvárva – lehetőséget kap arra, hogy megoszthassa otthoni élményeit társaikkal.
- Minden nap megemlítjük a távol levő társakat és megbeszéljük távolmaradása okait, a hosszú ideig beteg gyermeket lehetőleg meglátogatjuk
- Az otthonról hozott játékot megmutatjuk a társaknak, lehetőséget teremtünk a többieknek is a kipróbálásra és együtt vigyázunk annak épségére.
- Az otthonról hozott csemegéket megosztjuk a közösségben.
- Az időnként külön tevékenykedő egyes korcsoportok – csak a nagyok végeznek valamit – nem jelenti a közösség felbomlását.

Feladataink -Az erkölcsi nevelés érdekében

- Az óvoda stabil erkölcsi normákat és szokásrendszereket hoz és képvisel következetesen a gyermekek életében
- Elfogadjuk, hogy a gyermekek és családok erkölcsi szokásrendszere különböző lehet

- Megismertetjük és egyértelműen megfogalmazzuk az együttélés szabályait, és igényt támasztunk feléjük életkoruknak megfelelően ezek fokozatos betartatása.
- Elfogadtatjuk a gyermekkel, hogy az erkölcsi nevelés magatartásformáinak betartását nem öncélúan kérjük, hiányuk a mindennapi élet gyakorlatában és működésében okoz hátrányokat.
- Legfontosabb erkölcsi nevelőerő a felnőttek mintát adó viselkedése
- Nem pillanatnyi eredményre, a gyermekek tartós belső meggyőzésére törekszünk.

Feladataink - A morális közösségi magatartásformák megerősítése érdekében

- Megszervezzük az állandóan mozgásban, tevékenységekben zajló óvodai életet.
- Páros és kiscsoportos feladathelyzeteket teremtve rendszeresen alkalmazzuk a kooperativitást
- Változó összetételű csoportokban foglalkoztatjuk a gyermekeket, mely során érzékeltetjük az egymást elfogadó, segítő és támogató közösségek kívánatos tulajdonságait
- Megerősítést, nyilvánosságot adunk a gyermekek és a felnőttek – szülő és dolgozó - által elvégzett munkának.

Feladataink – Az értékóvó magatartás érdekében

- Szóban megerősítünk minden jól bevált, értékes gyakorlati megvalósítást az óvodai élet minden területén.
- Rendszeresen beszélgetünk a gyermekekkel szellemi és tárgyi kulturális, természetei és humán értékeinkről.
- A gyermekek által létrehozott alkotásokat különös gonddal vigyázzuk, lehetőség szerint mindenki által látható helyre kerülnek a csoportszobák környékén.
- A gyermekek által hazavitt alkotások biztonságos szállíthatóságáról gondoskodunk.
- Értekezleteken felhívjuk a szülők figyelmét a gyermekek alkotásainak értékére.
- A gyermekek értékeire, személyes tárgyaira mindenki vigyáz.

Feladataink – Magyarságtudat - nemzeti identitástudat, hazaszeretet és a szülőföldhöz, családhoz kötődés érdekében

- Tiszteletben tartjuk a család elsődleges nevelő szerepét
- Minden eszközzel erősítjük a családi közösségek működését
- A mesék kiválasztásánál törekszünk a család szerepét kiemelő mesék kiválasztására

- Megismertetjük a gyermekeket hazánk jelképeivel
- Megünnepeljük a márc. 15. nemzeti ünnepünket
- Megismertetjük a gyermekeket szűkebb és tágabb környezetünk helyi és nemzeti értékeivel, ezek körét folyamatosan bővítjük
- Minden csoport évente megújuló tartalmakkal projektet szervez a magyarságtudat erősítése céllal

Feladataink – A segítőkészség, karitativitás érdekében

- Minden rászoruló gyermek és felnőtt segítséget kap az óvoda dolgozóitól.
- Megerősítést kap a segítséget nyújtó gyermek.
- Páros, csoportos játékokkal lehetőséget kínálunk a segítségnyújtásra.
- Fellépünk idősek rendezvényein.
- Részt veszünk a gyermekekkel karitatív jellegű programokban, gyűjtésekben.

Feladataink – A fegyelmezett magatartás kialakulása érdekében

- Beszélgetések és aktuális problémák kezelése során megértetjük a gyermekekkel, hogy a fegyelem nem tehetetlenséget jelent.
- Séták során gyakoroljuk és szóban meg is indokoljuk a közlekedési fegyelem, szabályok betartásának fontosságát.
- A csoportszobai játék, a játékhelyek betartásának fegyelmét az együtt játszás nyugalmának és megvalósíthatóságának érdekében kérjük és alakítjuk ki.
- A tevékenység, a munka fegyelmének betartását következetesen megkívánjuk a gyermekektől.

Gyermeki tevékenységek

- Felkészülünk beszélgetéssel, jel előkészítéssel stb. az újonnan érkező gyermekek fogadására
- Napi beszélgető kör: egyéni élménybeszámolók, beszélgetés az óvónő által kezdeményezett témáról
- Egyéni beszélgetések a gyermekekkel
- Szituációs és drámajátékok
- Érkezéskor és távozáskor a jelen levők üdvözlése, a belépők üdvözlése, távozáskor elköszönés

- Kérések és utasítások végrehajtása
- Részvétel a közösen szervezett – települési is - tevékenységekben
- Együttműködés és feladatvégzés a csoportos tevékenységek során
- Kérésre vagy kérés nélküli segítségnyújtás
- Anyák napi köszöntésben való részvétel

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását
- Értik az alapvető metakommunikatív jelzéseket: elismerés, nemtetszés, öröm, bíztatás és szomorúság
- Tudnak egyszerűen beszélni érzelmeikről**,** pozitív töltéssel fogadják társaik érzelmeit
- Kialakult a tisztelet társaikkal, teljesítményeikkel és érzelmeikkel szemben
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre, önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit**.**
- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Ébredezik bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés. Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.
- Érdekli őket társaik mondanivalója, munkája.
- Tisztában vannak magyarságukkal, ismerik a legfontosabb nemzeti jelképeket
- Ismerik környezetük természeti és épített értékeit
- Adott tevékenység (játék, munka) által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le
- Spontán alakuló, vagy az óvónő által létrehozott kiscsoportban képesek együttműködni a feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá-, fölé-, és mellérendeltségi viszonyokat.
- Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre számukra belátható okból szükség van.

- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak.
- Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Igazat mondanak.
- Bíznak önmagukban és társaikban
- Bíztatják társaikat és elismerik mások teljesítményét.

7.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek anyanyelvi kompetenciái, magabiztosan kommunikáljanak*
- *a gyermekek tiszteljék és becsüljék meg a magyar nyelvet*
- *kulcskompetenciáik komplex módon fejlődjenek*
- *változatos tevékenységek biztosításával - értelmi képességeik fejlődése érdekében spontán érdeklődésükre, kíváncsiságukra építve - megteremteni a gyermekek számára a tapasztalatszerzés lehetőségét a természeti és társadalmi környezetről*
- *tevékenykedtetés közben fejlődjön az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, valamint az alkotóképesség*
- *a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet kerüljön kialakításra.*

Területei

Komplex kompetencia és képességfejlesztés

Anyanyelvi fejlesztés és a kommunikáció

Komplex kompetencia és képességfejlesztés

„A kompetencia - képesség a komplex feladatok adott kontextusban történ sikeres megoldására”. (Vass Vilmos).

Kulcskompetenciák: amelyek a munkába álláshoz, az élethez és a korszer műveltség megszerzéséhez elengedhetetlenül szükségesek, egyéni, társadalmi és gazdasági szinten egyaránt fontosak.

Az óvodai nevelés során a gyermekek alapkompetenciáinak fejlesztése életkoruknak és az óvoda nevelés kereteinek megfelelő tartalommal elkezdődik.

- **Anyanyelvi kommunikáció** – anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés minden területét áthatja
- **Idegen nyelvi kommunikáció** – tudatosítjuk, hogy más nemzetek más nyelveket használnak, említünk és alkalomszerűen értelmezünk idegen szavakat
- **Matematikai és természettudományos kompetencia** – külső világunk megismerése, a környezetben fellelhető számosságok és viszonyok megállapítása
- **Digitális kompetencia** – óvodapedagógusi minta, IKT eszközök etikus használatának bemutatása és esetenkénti próbálgatása
- **A hatékony, önálló tanulás** – értelmi és érzelmi képességek fejlesztése, projektek, kooperativitás
- **Szociális és állampolgári kompetencia** – közösségi és erkölcsi nevelés, erkölcs, hazaszeretetre, munkára nevelés, kooperatív módszerek
- **Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia** – projektek, kooperatív technikák, önbizalom erősítése, önállóság, kreativitás
- **Kulturális tudatosság** – tudatosan válogatott vers, mese, ének-zene, tánc, művészetek, multikulturális nevelés

Feladataink az értelmi nevelés megvalósítása és a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése érdekében

- A gyermekek külső világunkról meglevő tapasztalatainak, ismereteinek feltérképezése és beépítése a nevelőmunka tervezésébe, a megvalósítás tartalmába
- A gyermekek érdeklődésének felkeltése - folyamatosan bővülő körben - környezetünk megismerése iránt.
- Folyamatos tapasztalatszerzés - és tevékenység – biztosítása, változatos tartalmú saját élmények nyújtása
- A megszerzett tapasztalatok beépítése játék, gyakorlás és rendszerezés segítségével
- A gyermekek problémamegoldó képességének serkentése feladathelyzetek generálásával
- Az ábrázoló és manuális tevékenységek során kreativitást és képzeletet fejlesztő lehetőségek biztosítása
- A gyermekek késztetése kérdések (és válaszok) megfogalmazására
- A gyermekek eredeti, kreatív ötleteinek felkarolása, egyéni ötleteik megerősítése

Gyermeki tevékenységek

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás
- részvétel spontán játékos tapasztalatszerzésben
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- tapasztalatszerzés irányított megfigyelés során
- gyakorlati probléma- és feladatmegoldás,
- kreatív alkotó tevékenységek
- az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkoztatásokon megvalósuló tanulás
- gyermekcsoportokban történő tevékenykedtetés
- projektek változatos tevékenységeiben való részvétel
- szülőkkel együtt szervezett játékos tevékenységek

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről

Anyanyelvi fejlesztés és a kommunikáció

Célunk:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek anyanyelvi kompetenciái*
- *rendelkezzenek koruknak megfelelő szókinccsel, ismerjék a magyar nyelvet*
- *tiszteljék és becsüljék meg nyelvünket*
- *fejlődjön a a gyerekek beszédkészsége,*
- *oldott, derűs beszédlégkör teremtődjön meg a csoportokban, amelyben a gyerek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédkészsége fejlődik.*
- *alakuljanak ki és fejlődjenek a gyermekek állampolgári kompetenciái a magyar nyelv szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére való neveléssel.*

Feladataink

- Az óvodai nevelés minden tevékenysége és teljes időtartama alatt a gyermekek anyanyelvi készségének és kultúrájának fejlesztése
- A gyermekek beszédkedvének kialakítása, fenntartása
- Gyakori beszédhelyzetet teremtése, melyben a gyerekek elmondhatják észrevételeiket, megfogalmazhatják kérdéseiket, élményeiket.
- A gyermekek beszédének meghallgatása
- A közös élményekkel, azok feleleventésével ösztönözzük őket, hogy a manipulációval kísért tevékenységek során szóban is kifejezzék magukat
- A gyermeki kérdések feltevésére való ösztönzés, a válaszok megadása és elvárása
- A metakommunikáció formáinak megismertetése és játékos gyakoroltatása
- A magyar nyelv elsajátításának segítése
- Példaadás a magyar nyelv helyes használatára: a mi beszédünk mindig feleljen meg az adott szituációnak, mindig önmagunkat adjuk, érzelmeinket - szomorúság, öröm - kimutassuk, követendő minták legyünk.
- Beszédhiba esetén logopédus segítségét kérjük és követjük, ha szükséges elősegítjük a gyermek otthoni gyakorlását

Gyermeki tevékenységek

- tervezett alkalmak a beszélgetésre: reggeli érkezés, beszélgető kör, élménybeszámoló stb.
- spontán helyzetek kihasználása a beszédre, beszélgetésre szabad játék, udvari játék
- üdvözlések, köszönések gyakorlása, alkalmazása
- udvariassági formák tanítása és alkalmazása: bemutatkozás stb
- a gyermek önálló beszéde a felnőttel
- a gyermek önálló beszéde a csoportban
- a gyermek(ek) beszéde a felnőttek előtt
- anyanyelvi játékok
- hangképzést fejlesztő és mélyítő játékok
- dramatizálás

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Értelmes, folyamatos beszéddel fejezik ki gondolataikat.
- Vizuális segítség nélkül is megértik a történteket.

- A megértett egyszerű történeteket képesek visszamondani.
- Párbeszédes helyzetben együttműködnek a partnerrel.
- Beszédük jól érthető és koruknak megfelelő szókinccsel rendelkeznek.
- Kialakult a beszédfegyelmük.
- Megfelelően használják a névmásokat, a névutókat és az igemódokat.
- Ismerik a tegezés és magázás szabályait
- Ismerik és használják az alapvető udvariassági kifejezéseket
- Jól alkalmazzák az alapvető anyanyelvi szabályokat.
- Tisztán ejtik a hangokat.
- Értik és szeretik az egyszerű humort, alkalmazzák a saját beszédükben

8. AZ ÓVODAI ÉLET FŐ TEVÉKENYSÉGFORMÁI

8.1.Játék

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *kerüljön és maradjon előtérben a szabad játék, a spontán, a gyermek által választott, minden külső kényszertől mentes, nyugodt és kiegyensúlyozott játéktevékenység*
- *a játék kiemelt jelentősége érvényesüljön a napirendben, egyéb időbeosztásokban és minden gyermeki tevékenységben*
- *folyamatosan álljanak rendelkezésre a játékhoz szükséges külső és belső feltételek*
- *fejlődjön, váljon egyre tartalmasabbá a gyermekek játéktevékenysége az óvodapedagógus figyelemmel követése és - lehetőleg indirekt – segítése mellett*

Általános feladataink

- Biztonságos kereteket alakítunk ki a csoportszobai és udvari játékokhoz
- Támogatjuk az önállóságra törekvésüket a játéktémák és játszótársak megválasztásában
- A gyermek tapasztalatainak gazdagításával, a játékkedv fokozásával, az együttjátszás igényének felébresztésével serkentjük a közös játék kibontakozását, fejlődését.
- A játékba csak akkor avatkozunk be, ha a játék tartalma nem kívánatos viselkedést vált ki, vagy az adott játékszituáció megkívánja

- A bátortalan gyermekek esetében kezdeményezzük az együttjátszást
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyerekek egy-egy játékot időnként elhozhassanak otthonról.
- Szükség szerint kialakítunk állandó és ideiglenes játszóhelyeket, melyeket a gyermekek igényeihez igazodva változtatunk.
- A játékeszközök megválasztásával arra törekszünk, hogy esztétikusak, könnyen tisztíthatók, variálhatók, különböző méretűek, alakúak legyenek, és a gyermekek életkorához igazodjanak.
- Új játékeszközök bevezetését mindig együttjátszással kezdjük
- Gondoskodunk különböző játszásra alkalmas anyagokról, félkész és szimbolikus eszközökről, minél több természetes anyagot felhasználva
- Ügyelünk a játékeszközök biztonságosságára**,** a balesetek megelőzésére
- Ügyelünk arra, hogy a szabad játék aránya magasabb legyen a fejlesztő és egyéb játékokénál
- Az óvoda játékkészletét a folyamatosan megújuló kínálat és anyagi lehetőségeink függvényében bővítjük.
- A szabadban is kezdeményezünk mozgásos játékokat, dalos játékokat és – a csoportszobai játékhoz hasonlóan - támogatjuk a gyermekek ötleteit és szükség esetén segítünk a feltételek megteremtésében.

Szabad játék

„ A játékban a gyermek a külvilágról és a saját belső világából nyert benyomásait vetíti ki és tagolja, mindig újra… A szabadon játszó gyermek derűs – ami az agyi közvetítő folyamatok zavartalanságát jelzi. Márpedig ezek a folyamatok és a nyomukban kiépülő kapcsolatok adják a további fejlődés alapját.” (Vekerdi Tamás)

Feladataink a szabad játék megteremtéséhez

- Folyamatosan követjük a gyermeki igényeket és beszerezzük a gyermekek változó tartalmú játékához a szükséges eszközöket
- Megteremtjük a nyugodt légkört a gyermekek zavartalan játékához
- Ösztönözzük őket saját ötleteik megvalósítására
- Az óvodapedagógus tudatos, biztonságot sugárzó jelenlétével irányítja a gyermekek játékát

- A folyamatosan szervezett tevékenységbe a gyermekek a szabad játékukat szüneteltetve bármikor bekapcsolódhatnak

Gyakorló vagy funkciójáték

A gyakorlójáték kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely újra és újra ismétlésre készteti a gyermeket. Lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételgetése, mely örömet okoz.

Feladataink

- Együttjátszás a gyermekekkel
- A gyakorlójáték alapvetően a 3-4 éves korosztály tevékenysége, de 5-7 éves korban is megjelenhet a konstrukciós és szerepjáték elemeiként. Ebben a korban is támogatjuk a gyakorlójátékot, ha azonban azt tapasztaljuk, hogy egyes gyerekek kizárólag ezen a szinten maradnak, megkeressük az okokat, s igyekszünk ezen a fejlődési fokon átsegíteni őket.

Építő, konstrukciós játék

A konstrukciós játék lényege maga a tevékenység folyamata. A gyermekek kockából és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, díszeket hoznak létre.

Feladataink

- Arra törekszünk, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő-, és konstrukciós elemeket és képes legyen ezekkel elmélyülten játszani.
- Megmutatjuk a konstrukciós eszközök használatát, az anyagok kezelését.
- Ösztönözzük az új, a megszokottól eltérő megoldásokat

Barkácsolás

A barkácsolás az óvodában egyszerűbb játékeszközök, ajándéktárgyak, vagy dekorációk készítését jelenti. Az óvodások szeretnek fúrni, faragni, alkotni, kezdetben magáért a tevékenységért, később a műért/produktumért, s végül valamilyen szükséglet igényeinek kielégítésére.

Feladataink

- Lehetővé tesszük, hogy a barkácsolás a játék igényéből induljon ki, tehát kötetlen legyen.

- Az óvodai játékok javításába bevonjuk a gyermekeket.
- Fokozottan ügyelünk a balesetveszély elkerülésére.

Szerepjáték

A szerepjáték lényeges sajátossága az utánzás. A gyermekek egy mintát követnek, vagy különböző minták mozzanatainak vonásait egyesítik. A szerepjátékban a gyerek olyan személyek közti viszonyokat él át, amelyeket gyermeki mivoltában még nem élhet át igaziból. A gyermek többnyire a felnőttek életének valamilyen tevékenységét reprodukálja, ez által életük kellemes mozzanatait újra átélhetik, kielégítetlen vágyaik beteljesülnek, félelmeik, szorongásaik, sérelmeik oldódhatnak, agressziójuk, haragjuk szocializált formát nyerhet.

Feladataink

- Eszközökkel, kellékek biztosításával segítjük a tartalmas szerepjáték kialakulását.
- Megakadás esetén a szükséges beavatkozással segítjük a játék folytatását.
- Hagyjuk, hogy az aktuális élményeket megélhessék a gyermekek saját társaik körében is pl. esküvő, orvos…stb.
- Arra törekszünk, hogy minden gyermek szerepjátéka saját egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhasson ki.

Szabályjáték

Jellemzője, hogy pontos, meghatározott előírások szerint zajlik. Spontaneitása a szabály önkéntes vállalásában érvényesül.

Feladataink

- A szabályjátékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek kívánságait, fejlettségét, a csoport létszámát, helyi adottságokat, a játék előzményeit.
- Arra törekszünk, hogy a játékszabály könnyen érthető és teljesíthető legyen minden gyermek számára.
- Szem előtt tartjuk a változatos szereposztást és a játék igazságosságát.
- Nagyobb gyermekek esetében törekszünk arra, hogy a szabályokat felnőtt jelenléte nélkül is betartsák

Játék a szabadban

Óvodánk udvari lehetőségei kedveznek a nyugodt, tartalmas szabad levegőn történő játékhoz, mely magában foglalja a szaladgálást, mozgásos játékokat, homokozást, beszélgetést és megfelelő időjárás esetén az ábrázoló és irodalmi tevékenységeket egyaránt.

Feladataink

- Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek játékkal a szabadban.
- Ügyelünk a homokozó, a homok állandó tisztántartására, locsolására.
- Folyamatosan bővítjük az udvari játékkészletet
- A teraszon játszó gyermekeknek játékát folyamatosan követjük, gondoskodunk a terasz szabályok megismeréséről és betartásáról

Gyermeki tevékenységek

- babaszobai és babakonyhai játék
- konstrukciós játék az asztaloknál vagy a Lego asztalnál
- építés, autózás a szőnyegen
- mesélés, verselés, könyvnézegetés a babaszobában
- társas, kirakójáték vagy egyéb asztali játék az asztaloknál
- bábozás, dramatizálás a paravánnál vagy a szőnyegen
- szabadon választott ábrázolótevékenység az asztaloknál a csoportban vagy az udvaron, járdán
- homokozás, építés, szerepjáték a homokozóban, babaházakban
- rollerezés, kerékpározás a járdán
- mozgás a mászókákon, csúszdán, labdajáték, focizás az udvaron

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képesek akár több napon keresztül azonos játéktevékenységben együttesen részt venni.
- Képesek önállóan kezdeményezni, szívesen játszanak a szerep – és szabályjátékokat, törekszenek a normák és a szabályok betartására
- Egyszerű, kiegészítő játékeszközöket elkészítenek, melyeket felhasználnak játékaikban
- Játékuk elmélyült, tartalma általuk folyamatosan továbbfejlesztett
- Alkalmazkodnak játszótársaikhoz

- Együttműködnek társaikkal a játéktevékenység során
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák
- Képesek a szabályok megtanulására és betartására

8.2. Verselés, mesélés

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek* a *gyermekek anyanyelvi, kommunikációs és kulturális tudatossághoz kapcsolódó kompetenciái*
- *az irodalom életkornak megfelelő eszközeivel fejlődjön, bővüljön a gyermekek harmonikus személyisége*
- *ismerjék meg a magyar és az egyetemes irodalom korosztályuknak szóló értékes alkotásait*
- *szeressék hallgatni a meséket, verseket, mondókákat*
- *alakuljon ki érdeklődésük az irodalom iránt*
- *éljék át a mindennapos közös verselés és mondókázás örömét*
- *a mondókázás, verselés során átélt pozitív érzelmek alapozzák meg a gyermekek későbbi olvasóvá válását*

Általános feladataink

- Felkeltjük a gyermekek érdeklődését az irodalom iránt (élményszerű, gyakori meséléssel, mesekönyvekkel).
- Az irodalmi nevelés eszközeivel erősítjük a gyermekek mese és vers iránti szeretetét
- Gyakori képeskönyv nézegetéssel megszerettetjük a gyerekekkel a könyveket.
- Mindennapos élőszavas mesélés
- A bábozás mindennapos lehetőségének megteremtése és rendszeres kezdeményezése
- Minőségi anyagválasztással – melyben a magyar néphagyományokat és a magyarság történetét bemutató mondókák, rigmusok, népmesék mellett helyet kapnak a klasszikus, és kortárs irodalmi művek is, valamint más népek és nemzetek meséi is - arra törekszünk, hogy fejlődjön esztétikai érzékük, fogékonyságuk
- Az irodalmi művekben rejlő érzelmek kiemelésével gazdagítjuk érzelemvilágukat.

- Dramatizálással növeljük beszédbeli és értelmi képességeiket.
- A mesehangulat külső jellegének, szokásainak, rítusainak biztosításával kialakítjuk és megszerettetjük a mesélés és verselés időszakait
- A korosztály sajátosságainak megfelelő irodalmi anyag kiválasztásával segítjük a mesetudat kialakulását.
- Bátorítjuk a gyermekeket az önálló mese és versmondásra
- A meséket többféle formában és módszerekkel ismerjék meg a gyermekek: dramatizálás, bábozás
- Megismertetjük a gyermekekkel a magyar népmesék, a magyar történelmet feldolgozó mondavilág értékes alkotásait
- A mozgással, ritmusmegjelenítéssel kísért versekkel és mondókákkal érzéki-érzelmi élmény nyújtása

Mesemondás

- Minden nap (legalább) egy délelőtti és egy délutáni mesemondásra kerül sor minden gyermekcsoportban
- A mesemondás alkalmait a mesehallgatásra utaló ismétlődő szokásokkal teremtjük meg (pl. mesepárnán, mesegyertya körül ülve hallgatnak mesét a gyermekek). Éreztetjük, hogy a mesemondás a nap egyik kiemelkedő eseménye. Minden nap a napszak megközelítően azonos időpontjában mesélünk az egész csoportnak.
- Szövegszerűen, lehetőleg eszközök nélkül mesélünk, hogy a televízióhoz szokott gyermekek, akik a képet passzívan kénytelenek befogadni, képesek legyenek belső képalkotásra.
- Hangsúlyt fektetünk az elalvás előtti mesemondásra is.
- A nap folyamán többször is megteremtjük annak a lehetőségét, hogy bármikor hallgathassanak mesét, ha arra a gyermekeknek igényük van és megfelelő feltételeket tudunk hozzá teremteni

Verselés, mondókázás

- Minden nap kezdeményezünk verselést, mondókázást
- A verseket emlékezetből mondjuk, ritkábban könyvből olvassuk, arcunk és hangunk játékával keltjük életre és mutatjuk a hozzájuk tartozó érzelmeket, mozdulatokat, játékokat.

- Verselés közben arra törekszünk, hogy a gyermek teljes érzelmi biztonságban érezhesse magát.
- Figyelünk arra, hogy személyiségünk tükröződjék az irodalmi művek előadásmódjában, érvényesüljenek a beszéd zenei elemei.
- Előnyben részesítjük a gyermekek által (érzékelhetően) kedvelt verseket.

A tartalom kiválasztásának elvei, feladatai

- Arra törekszünk, hogy nyelvileg minél tisztább, értékesebb meséket, verseket válasszunk a gyermekek számára.
- A magyar mese és mondavilág megismertetése legfőbb feladatunk, e mellett bemutatjuk a klasszikus és kortárs irodalmi értékeket is
- Figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. A kicsiknek először tárgyképes könyveket, majd leporellókat, kis mesés történeteket mutatunk be, innen tovább haladva jutunk el a tündérmesékig.
- A mese kezdetben rövid, egy szálon futó, szóljon kis állatokról, gyerekekről, a környezetünkről. Ne keltsen, félelmet a gyermekekben, legyen pozitív kicsengése.
- A kicsiknek szóló versekben fontos a rím, a ritmus, a versszakok rövidsége, a höcögtetés, a halandzsa. Törekszünk arra, hogy a ritmus és mozgás együttesen esztétikai érzelmeket keltsen e korosztályban.
- A versnél ügyelünk a zenei hatásra, a tartalomra és a különböző hangulatokra. A nagyok már ezekre a hangulatokra is képesek ráérezni, megérteni
- Vegyes csoportokban a hosszú, bonyolult meséket főleg a délutáni pihenés előtt mondjuk, így lehetősége van a kisebbeknek a mese közbeni elalvásra , hogy ha elfáradnak
- Megismertetjük a gyermekek más nemzetek meséivel és kultúrájával (évente 3 mese, 2 vers)
- Folyamatosan bemutatjuk kortárs írók, költők alkotásait (évente min. 2 mese, 3 vers)
- Fontosnak tartjuk, hogy az anyagkiválasztásban tükröződjön a pedagógus egyénisége is.

Az irodalmi élmény nyújtása és a fejlesztés formái, módszerei

Feladataink

- A kicsiknél a beszoktatás időszakában az irodalmi nevelést mozgással kísért szöveg gyakori ismételgetésével kezdjük.

- Figyelembe vesszük, hogy minél kisebb a gyermek, annál több legyen a dal, a mondókajáték, ezt kövesse az állathangutánzó, a felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, versek, verses mesék, majd az egyre hosszabb, bonyolultabb prózai mesék.
- A már régen hallott, tanult mondókákat, verseket, meséket rendszeresen felelevenítjük.
- Nem célunk, hogy a gyermekek sok verset és mesét ismerjenek meg, fontosabbnak tartjuk, hogy a jól kiválasztottakat, a kedvelteket újra hallhassák.
- Nem gyakoroltatjuk unalomig az irodalmi műveket, hatékonyabbak lehetünk, ha naponta többször játékos formában tesszük mindezt.
- A hetente választott új irodalmi mű, a mindennapos mesét egész héten át meséljük, mindig azonos időben.
- Az általunk kiválasztott irodalmi műveket, melyek a gyermekek érdeklődését nem keltették fel, más művekkel helyettesítsük
- Rendszeresen bábozunk a gyermekeknek és bátorítjuk őket az önálló bábozásra
- A meséket, verseket komplexen - hangulatban, témakörben - kapcsoljuk más foglalkozási ágakhoz.
- Lehetőség szerint – alapos szelektálással – lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek otthonról hozott irodalmi élményeiket és azok forrásait – könyvek, füzetek – megoszthassák társaikkal.
- A felnőttek könyvei mellett a gyermekeknek szánt lapozgatnivaló kiadványok is szerepelnek a csoport polcain. Ezen könyvek állagára közösen felügyelnek.
- Ünnepek előtt, szülői értekezleten tanácsot adunk a szülőknek a gyermekeknek szánt könyvek kiválasztásához.
- Eszközökkel, jelmezekkel segítjük a gyermeki kezdeményezésre épített dramatizálást

Gyermeki tevékenységek

- könyvnézegetés
- beszélgetés képekről
- mondókázás, verselés szabadidőben pl. ábrázolótevékenység közben, séta alatt
- napi rendszerű mesehallgatás: mesepárnán ülve, mesegyertya meggyújtásával
- heti egy mese-vers nap, minden tevékenységet átsző az irodalom
- dramatizálás
- bábozás
- közös versmondás

- nagyok meséje a kisebbeknek

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Igénylik és várják a verselést, a mesélést és a vershallgatást
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Tudják, hogy a könyvek hasznos, érdekes olvasmányok forrásai.
- Játékaikban megjelennek a meseelemek.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, mozgással megjeleníteni, kifejezni.
- Szeretnek önállóan és csoportban verseket, mondókákat mondani
- Gondosan, megbecsüléssel kezelik a könyveket

8.3. Ének, zene, népi játék, tánc

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek kulturális tudatossághoz kapcsolódó kompetenciái*
- *jussanak a gyermekek rendszeresen a zenei élményhez,*
- *alakuljon ki a gyermekek zenei érdeklődése*
- *éljék át a gyermekek a szép, tiszta éneklés örömét*
- *fejlődjön hallásuk és ritmusérzékük*
- *fejlődjön mozgásuk,*
- *szeressenek énekelni, mondókázni, táncolni*
- *kezdődjön el a szülőföld népi zenei értékeinek (zene, tánc, hagyomány) megismerése, átörökítése.*

Az óvodai ének-zenei nevelés Forrai Katalin módszertani elvei alapján történik.

Feladataink:

- Minden nap énekelünk, mondókázunk a gyermekeknek, a gyermekekkel.
- Fejlesztjük a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét.
- A gyermekdalok ritmusából fakadó harmonikus mozgással elősegítjük mozgáskultúrájuk fejlődését.

- A zenei neveléssel elsősorban érzelmeikre hatunk, de egyidejűleg értelmükre is.
- A feladatok sikeres megoldásával elősegítjük a zenei anyanyelv megalapozását, a gyermekek biztonságérzetének növelését, gátlásaik feloldását.
- A mindennapok során arra törekszünk, hogy a gyermekek a nap folyamán bármikor szerezhessenek zenei élményt. A mesét követheti az ének, ami egy másfajta játék lehet a gyermekek számára.
- A komolyzene megismertetése, megszerettetése és beépítése a mindennapi életbe.
- A komolyzene sokoldalú alkalmazása az óvodai életben (tevékenységek során) (mozgás, festés stb.)

A tartalom kiválasztásának elvei

- Az anyagkiválasztás a naptári év aktuális tartalmához kötődik: évszakok, állami, egyházi és egyéb ünnepek, aktualitások, az emberi élet fordulópontjai.
- Kezdetben a játékok elsősorban páros - felnőtt és gyermek - jellegűek, ill. egyszerű, utánzó mozgással kísért megszemélyesítő dalos játékokat kezdeményezünk.
- Figyelembe vesszük a dalok hangkészlet szerinti megoszlását.
- Megismertetjük a gyermekeket a dalokhoz tartozó játékok változatos formáival, új térformákkal, esztétikus mozgást igénylő párjátékokkal, majd bonyolultabb mozgást, szervezést igénylő játékokkal.
- Naponta annyi időt szánunk az éneklésre, amennyit a gyermek érdeklődése lehetővé tesz.
- A különböző zenei képességek fejlesztésével kapcsolatos feladatokat fokozatosan egymásra építjük.
- A dalok, mondókák kiválasztásánál figyelembe vesszük, hogy milyen zenei feladatok megoldását tűztük célul. Zenei repertoárunkban számos olyan gyermekdal található, melynek témájából, előadásmódjából, játékából spontán adódik egy-egy zenei feladat megvalósítása.
- Óvodánkban elsősorban a pedagógus hangjára és zenei szeretetére építünk, és csak másodsorban az objektív feltételekre.
- Évente 4 új komolyzenei művet ismertetünk meg változatos formában a gyermekekkel.

Ritmusérzék fejlesztése

- az egyenletes lüktetés iránti érzék fejlesztése – mozgással, tapssal, ütemhangszerekkel
- a dalok, mondókák ritmusának kifejezése - tapssal, ütemhangszerekkel

- az egyenletes lüktetés és a ritmus összekapcsolása - tapssal, ütemhangszerekkel
- a tempóérzék fejlesztése - mozgással
- mozgáskultúra az óvodában, tánc, szabad mozgás zenére
- zenekar alakítása ritmushangszerekkel

Hallásfejlesztés

- a hangerősség érzékeltetése – halk- hangos
- a hangszínérzék fejlesztése – magas-mély hangok
- a dinamikai érzék fejlesztése – gyors-lassú
- zenehallgatásra nevelés – szabályok, a tetszés kimutatásának szokásai
- gyermektánc
- lüktető, egyszerű mozgáselemek bemutatása, érzékeltetése
- tánc-, és táncos játékok megismertetése
- néptánc elemek gyakorlása a gyermekek érdeklődésének és fejlettségének figyelembevételével szakember irányításával, közreműködésével
- néptánc bemutatók látogatása
- lehetőség szerint táncház szervezése az óvodában szakember közreműködésével

Gyermeki tevékenységek

- szabad éneklés gyermekek kezdeményezésére játék közben
- szabad éneklés felnőtt kezdeményezésére játék közben
- irányított éneklés szabadidőben
- irányított éneklés együtt a csoporttal pedagógusi irányítással
- dalos játékok játszása
- játékos ritmusérzék fejlesztés: egyenletes lüktetés és ritmus érzékeltetése, visszaadása
- játékos hallásfejlesztés: dallambújtatás, dallamfelismerés, magas-mély, halk-hangos megkülönböztetése
- játékos mozgásfejlesztés, mozgás ütemre
- gyermektánc
- zenehallgatás (ülve, fekve)
- festés, mozgás komolyzenére
- hangszerek használata

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Tudnak természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- Éneklik, dúdolják az ismert dallamokat.
- Felelgetős dalt énekelnek a társakkal, vagy a csoporttal.
- Visszaéneklik az egyszerű dallamokat.
- Megkülönböztetik és reprodukálják a halk – hangos, magas – mély, gyors – lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban.
- A dalritmust és az egyenletes lüktetést mozgással fejezik ki.
- Egyszerű táncos mozgásokat helyes testtartással végeznek.
- Figyelemmel hallgatják a bemutatott zenét.
- Felismerik dallammotívum alapján hallott dalt.
- A dallamhoz mozgást, játékot találnak ki.
- Szívesen hallgatják a komolyzenei darabokat

8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy:

- *fejlődjenek a gyermekek kulturális tudatossághoz kapcsolódói kompetenciái*, esztétikai *érzékük, (fejlesztése), fogékonyságuk*
- *ne(csak) maga a tevékenység során létrejövő alkotás okozzon örömöt, hanem a vizuális észlelésük, képzeletük, emlékezetük, a vizuális gondolkodásuk is váljon pontosabbá, könnyebbé, alakuljon intellektuális látásuk*
- *fejlődjön kézfejük, ujjaik, finom motorikus mozgása*
- *ismerjék meg és alkalmazzák az ábrázolási eszközöket*
- *hozzanak létre saját alkotásokat, produktumokat*
- *legyenek büszkék munkájukra*
- *ismerkedjenek meg a gyermekek műalkotásokkal, a magyar népművészet jellemző képi elemeivel, szokásaival, hagyományaival és nemzeti szimbólumaival.*

Elveink és feladataink

- Biztosítjuk a vizuális tevékenységek végzésének folyamatos lehetőségét: eszközök kikészítése, karbantartása, állandó helyen történő tárolása.
- Megtanítjuk az ábrázoló tevékenységhez kapcsolódó higiéniai szokásokat: ruhaujj feltűrés, ruhavédelem (kötények használata), asztaltakarítás, eszközök tisztán tartása.
- Megismertetjük a gyermekeket az ábrázolás egyszerű munkafogásaival, technikáival, anyagok és eszközök használatával, gondozásával, új eszközökkel, módszerekkel.
- A tevékenység során bemutatunk különböző ábrázolási módokat, de törekszünk az önálló kifejezőképesség kialakulására és az új megoldások keresésére is.
- Elősegítjük az öntevékeny, kezdeményező, aktív, kitaláló, kreatív gyermeki magatartást.
- Megkezdjük az esztétikum iránti érzékenység és értékelő-képesség alapozását, együttesen gyönyörködtetve és megláttatva a szépet.
- Közös cselekvések keretében gyakoroljuk a rendezett, ízléses, esztétikus környezet észrevételét, óvását, alakítását.
- Változatos – minél több természetes – anyagokat pl. terméseket használunk fel
- Önértékelésre, és mások munkájának megbecsülésére nevelünk.
- Lényeges a jó hangulat kialakítása, az oldott légkör megteremtése.
- Sok ötlettel, buzdítással, dicsérettel, megerősítéssel tesszük számukra vonzóvá az ábrázolást.
- A szervezési formák időnkénti változtatásával új színt, érdekességet igyekszünk elérni, pl. ábrázolhatunk néha az udvaron, vagy készíthetünk nagyméretű kollektív képet.
- A séták, kirándulások és egyéb programok során is a magyar népi, népművészeti elemekkel, hagyományokkal, és a nemzeti szimbólumokkal ismertetjük meg őket.
- Bemutatjuk a környezetünkben elérhető művészeti alkotásokat.
- Megteremtjük a lehetőségét a gyermekek alkotásainak óvodában és a helyi közösségben történő bemutatásának pl. faliújságok, falunapi kiállítás, kiállítás a festészet modul alkotásaiból, festménykiállítás az óvodai ballagáson, stb.

A képességfejlesztés tartalma

Plasztikai munkák:

Ez a tevékenységi forma igen sokrétű. Nem csak a mintázás tartozik ide, hanem egyéb tárgykészítés is, pl. papírtépés, nyírás, hajtogatás, ragasztás, kötözés, fonás, textilmunkák, agyag, kartonpapír megmunkálás stb.

Feladataink

- Mindennapos lehetőséget teremtünk a csoportszobában a mintázáshoz.
- Tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket az anyagok tulajdonságait illetően: képlékeny, puha, kemény, ragadós, alakíthatóak, megmunkálhatóak.
- Bemutatjuk az egyes formázó tevékenységeket és újak megtalálására ösztönözzük őket.
- Ötletek adásával segítjük a gyermeki munka továbbfejlesztését.
- Segítünk a megakadó gyermeknek.
- Kiemeljük az egyedi megoldásokat.
- Változatos anyagfelhasználásra törekszünk.
- Kirándulások, séták alkalmával gyűjtött „kincseket" felhasználjuk munkáink során.
- Elsősorban természetes anyagot alkalmazzunk, pl. levelek, faágak, termések, kavicsok, tollak stb.
- A tevékenység során igyekszünk minél több tapasztalathoz, megfigyelési lehetőséghez juttatni a gyermekeket a formára, anyagismeretre vonatkozóan, pl. formák tagoltsága, az anyag formálhatósága…stb.
- Ügyelünk az eszközök helyes és balesetmentes használatára.

Képalakítás:

Magába foglalja:

- a rajzolást különféle eszközökkel, pl. ceruza, kréta, filctoll, stb.
- karcolást az anyagba képalakítás céljából
- a festést temperával, vízfestékkel
- különféle nyomhagyásos technikák kipróbálását, alkalmazását
- valamint a színes papírból, textíliából készített képet.

Feladataink

- Az óvodai nevelés időszaka alatt sokféle képalakításos technikával, módszerrel ismertetjük meg a gyermekeket.
- Könnyen használható és tisztítható, jó minőségű eszközöket biztosítunk az ábrázoló munkához.
- Életkoruknak megfelelően késztetjük a gyermekeket a tevékenység befejezése utáni rendrakásra, eszköztisztításra.

- A képalakítás folyamán sokféle tapasztalathoz juttatjuk a gyermekeket a színre, formára, kompozícióra vonatkozóan.
- Megtapasztalhatják, hogy színkeveréssel új színek hozhatók létre.
- A formák, színek ismétlődésével ritmusos alakzatok képezhetők.
- A képalakítás során fejlesztjük a gyermek téri tájékozódását is, gyakoroljuk a fent -lent, szélén- közepén stb. fogalmakat.
- Megfigyeltetjük az egyes felhasznált anyagok viselkedését, oldhatósága, nyomhagyás, karcolhatóság stb. szempontjából.
- Az ábrázoló tevékenységhez szorosan kapcsolódik a gyűjtőmunka, mely történhet séták, kirándulások során, vagy otthon a családban. Sokféle anyagot gyűjthetünk: terméseket, kavicsokat, leveleket, dobozokat, fonalakat stb. Minden csoportban rendszeresítünk „kincsesládát", ahová a gyűjtött anyagot elhelyezzük, és ez mindig hozzáférhető helyen van a gyermekek számára is.

A környezetalakítás

Ide tartozik a gyűjtött anyagok rendezése, elhelyezése, melynek fontos szempontja az áttekinthetőség, színbeli-, formai rend, a környezetdíszítés.

Feladataink

- Minden év elején az óvodapedagógusok kialakítják a csoportjuknak megfelelő szobaberendezést, melyet szükség szerint év közben megváltoztatnak. A munkába, a dekoráció elkészítésébe bevonják a gyermekeket is, a csoportszobákba folyamatosan kiállításra kerülnek az év során készült munkák.
- Ünnepek előtt közös felnőtt és gyermekmunkával minden csoportszobába az ünnep jellegéhez illeszkedő külső dekorációt készítünk.
- Minden csoportszoba elé szülőket tájékoztató faliújság készül.
- A csoportszobák bejárata mellett a gyermekek ábrázoló munkáit tartalmazó, folyamatosan aktualizált faliújság található.
- Bevonjuk a gyermekeket a termek rendezésének ötletgyűjtésébe.
- A környezet esztétikus kialakítására nem csak a csoportszobában, hanem kint a szabadban, az udvaron is törekszünk.

A feltételek biztosítása

- A vizuális nevelés során nagy hangsúlyt fektetünk a megfelelő feltételek biztosítására. Ilyenek a megfelelő méretű asztalok, székek, a jó minőségű festő - rajzoló eszközök, anyagok, az udvar jellege és minősége, a tiszta, puha homok, a rajzoló és festő felületek kialakítása a kihasználatlan helyeken.
- Fontos az ábrázoláshoz kapcsolódó szokások kialakítása: az eszközök helye, az asztal leterítése stb.

Gyermeki tevékenységek

- Formázás, mintázás
- Tépés, vágás
- Rajzolás, színezés
- Festés
- Mozaik, montázs, kollázs készítés
- Ragasztás
- Hajtogatás
- Konstruálás
- Díszítés
- Termések, növények virágok gyűjtése
- Vegyes technikák alkalmazása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Helyesen fogják a ceruzát, helyesen kezelik az ecsetet.
- Mintázásuk során alakjuk felismerhető, jellegzetes formát ölt.
- Kéz-, és szemmozgásuk megfelelően koordinált.
- Kialakul önálló, saját kifejezésmódjuk, stílusuk.
- Képesek megnevezni az alapszíneket, a sötét és világos színárnyalatokat.
- Rajzaikban, festményeikben jelezni tudják a térviszonyokat.
- Emberábrázolásuk felismerhető, tagolttá válik, s egyre több részletet tartalmaz.
- Megjelennek a mozgásábrázolás jelzései.
- Egyre nagyobb önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.

- Saját elképzeléseik alapján díszítenek tárgyakat, készítenek ajándékokat, kiegészítő játékokat.
- Megbecsülik saját és egymás alkotásait.
- Kinyilvánítják véleményüket a saját és társaik alkotásaival kapcsolatban.
- Képesek közös alkotásra, együttműködésre.
- Tudnak formát mintázni megfigyelés és elképzelés alapján.
- Képesek figyelmüket összpontosítani, él bennük a befejezés, a kész munka igénye.

8.5. Mindennapos mozgás

Céljaink:

Az szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek testi kompetenciái*
- *tartsuk fenn és erősítsük a gyermekek természetes mozgáskedvét*
- *alakuljon szokássá a rendszeres mozgás*
- *bővüljenek a gyermekek mozgásos tapasztalatai*
- *fejlődjön mozgáskészségük és mozgáskoordinációjuk*
- *fejlődjenek testi képességeik, fizikai erőnlétük, testi kondícióik*
- *erősödjenek a mozgáson keresztül pozitív személyiség tulajdonságaik*
- *minden nap többféle formában és szervezeti keretek között mozogjanak a gyermekek*

Feladataink:

- Az óvodai testnevelés döntő feladatának a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztését, a vázizomzat erősítését, a helyes testtartás kialakítását és a gyermekek legalapvetőbb szükségletének, a mozgásnak a kielégítését tartjuk. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermekek személyiségfejlődéséhez és az egészséges életvitel kialakulásához
- Biztosítjuk a mozgáshoz szükséges feltételeket - megfelelő hely, idő - és eszközöket.
- Törekszünk arra, hogy a foglalkozásokon minél több eszközt használjunk változatosan (pad, mászóka, tornaszőnyeg**, labda, karika, tornabotok, zsámoly…).**

- Megteremtjük a lehetőséget, hogy a gyermekek naponta több órát szabad levegőn mozogjanak, elősegítve a mozgástapasztalatok rendszeres bővítését.
- Az óvodai testnevelés legértékesebb anyagai a játékok, melyek alkalmat adnak a mozgások kombinációira és tapasztalatok szerzésére. Megismertetjük őket a játékok szabályaival és törekszünk azok pontos betartatására. Igyekszünk egy - egy játék többféle változatával megismertetni őket.
- A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítjük a térben és időben való tájékozódást, helyzetfelismerést.
- A testnevelés hatására a gyermekben fontos személyiségtulajdonságokat fejlesztünk és alakítunk ki és erősítünk meg (bátorság, kitartás, fegyelmezettség, önfegyelem, önbizalom).
- A közösségi élet alakulásához is fontos tulajdonságokat fejlesztünk (együttműködés, egymás segítése).

A mozgás szervezeti keretei

1. **Spontán, aktív, szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység**
2. **Irányított, mindennapos mozgásfejlesztés**
3. **Szervezett mozgásos tevékenység**

Feladataink spontán, aktív, szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység biztosítása érdekében

- Megfelelő idő és tér biztosítása a gyermekeknek a szabad, természetes hely és helyzetváltoztató, mozgáskoordinációt fejlesztő és a finommotoros mozgáshoz.
- Biztonságos mozgáseszközök rendelkezésre állásának megteremtése.
- A nehezen vagy félve mozgó gyermekek bátorítása, segítése.

Feladataink az irányított, mindennapos mozgás során

- A napirendben szereplő tevékenységre (7 - 10 perc) minden korcsoportban sor kerül, lehetőség szerint a folyamatos tízórai előtt, esetenként az egész csoportra kiterjedő közös tevékenység előtt szervezhető (pl. séta, kirándulás, udvari játék stb.).
- Fontos, hogy a gyermekek aktívan és örömmel vegyenek részt benne.
- Tervezésnél mindig figyelünk az évszakokra, időjárásra.

- Ügyelünk arra, hogy a gyermekek öltözete lehetővé tegye akár a csoportban, akár a szabad levegőn való mozgást.
- Olyan mozgásokat tervezünk, mely az egész csoportot egyszerre megmozgatja.
- Tömör feladatadással törekszünk a minimális „állásidőre”
- Lehetőleg az udvaron, szabad levegőn szervezzük
- Részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (néptánc).

Feladataink az irányított mozgásfejlesztés során

- Lehetőleg a szabad levegőn történjen.
- Időtartama kezdetben 8 - 10 perc, s ez fokozatosan 45 percre növeljük az iskolakezdés előtti évre.
- A 3 - 6 évesek tevékenységei azonosak, a fejlődés a gyakorlatok nehézségi fokában és a végrehajtás minőségében van.
- Az iskolát kezdő gyermekeknek külön, életkoruknak megfelelő nehézségű feladatokat adunk.
- Minden feladatot bemutatás után végeztetünk el.
- Ösztönözzük a gyermekeket szebb, pontosabb feladat végrehajtásra.
- A foglalkozásokon a játékon, játékosságon van a hangsúly.
- A gyakorlatokat a változatosság jellemezze.
- A hibákat a helyesen végzett gyakorlatok kiemelésével javítjuk.
- Szükség esetén aktív segítséget nyújtunk.
- Változatos, jó minőségű eszközök bevonásával tesszük színesebbé a foglalkozások tartalmát.
- Ügyelünk arra, hogy a kézi szereket mindig rendeltetésszerűen használják.
- Megismertetjük a gyermekekkel az alapvető vezényszavakat és tudatosítjuk bennük a helyes használatot.
- Versenyeknél ügyelünk arra, hogy a kisebb teherbírású gyermekek önbizalma ne csökkenjen, ezért bíztatjuk és dicsérjük őket egy - egy jól sikerült feladat után. A nagyobb teherbírású gyermekeket pedig arra szoktatjuk, hogy fölényüket társaikkal ne éreztessék, inkább ötleteikkel segítsék társaik fejlődését.

Sport foglalkozások a nagyoknak

Minden nevelési év elején, az éves munkaterv összeállításakor meghatározzuk a nagycsoportos korú gyermekeknek külön szervezett sport foglalkozások időpontjait.

A rendezvény célja a külön csoportokban nevelkedő gyermekek számára egymás és a többi csoport óvodapedagógusának megismerése, a közös mozgás öröme mellett olyan mozgásos játékok kipróbálása, mely a vegyes csoportok keretei között a kicsik miatt nem biztosítható. Lebonyolításra kerülnek sorversenyek és különböző eszközök felhasználásával csapatversenyek.

A gyermeki mozgástevékenység

járás: - természetes módon: egyesével, párokban kézfogással, párokban kézfogás nélkül, irányváltoztatással, hullám és csigavonalban, különböző kartartásokkal, körben és szétszórtan, váltakozó lépéshosszal, speciális járás sarkon, lábujjhegyen, talp külső élén, guggolásban, feladatokkal, ütemérzéket fejlesztő: tapssal, dobbantással, számolásra, hangszerre, zenére

futás: természetes módon kötetlenül, járásnál megismert alakzatokban, tárgyak és személyek ki ill. megkerülésével, többféle testhelyzetből történő indulással, különböző iramban, (gyors, közepes, fokozó)

ugrás: helyből, távol, magas, mély, célba, nekifutásból, páros és egylábon

támasz, függés, mászás: irányváltoztatással, hely és helyzetváltoztatással, párokban, akadályok leküzdésével

bújás: különböző magasságú szerek alatt: egyenként, kézfogással, társsal

gurulás: test hossztengelye körül: magas tartásban, emelt karral, eszközzel, párokban kézfogással, egymással szemben, gurulóátfordulások

kézállás előgyakorlatának végzése: „csikórugdalózás „

egyensúlyozás: talajon, kötélen, vonalban (különböző kartartásokkal,) vízszintes és rézsútos szereken, társ ill. szer kerülésével.

dobás: különböző dobóeszközök megfogása, elengedése, elkapása, eldobása távolba, különböző kiinduló és testhelyzetből, célba: egykezes felső (vízszintes, függőleges céltárgyakat), egykezes alsó

játékok: tetszőleges elhelyezkedéssel, futó, fogó és szabályjátékok, sor és váltóversenyek

gyalog és kerékpártúrák

Megalapozzuk az életkornak megfelelő testi képességeket:

- erő (maximális, állóképességi, gyorsasági)
- gyorsaság (mozgás, mozdulat, reagálás)
- állóképesség (alap, erő, gyorsaság**)**
- ügyesség

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak.
- Kialakult a gyermekek életkornak megfelelő nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- Tudnak térben tájékozódni.
- Mozgásuk összerendezetté és megfelelő ritmusúvá vált.
- Tudnak kerékpározni.
- Teljesítő és ellenálló képességük koruknak megfelelő.
- Követik mozgásukkal a felnőtt verbális utasításait.
- Kialakulóban van bennük az egészséges versenyszellem.

8.6. Külső világ tevékeny megismerése

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek természettudományos kompetenciái*
- *ismerjék meg a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, ezáltal megtanulják ezek szeretetét, védelmét*

- *alakuljon ki a valóság felfedeztetése során a gyermekekben a rácsodálkozás élményén keresztül pozitív érzelmi viszony a szűkebb és a tágabb természeti, társadalmi környezethez.*
- *a gyermeki kíváncsiságból fakadó „mindent felfedezni, megismerni" sajátosságra alapozva olyan tapasztalatok birtokába juttatni, melyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz szükségesek.*
- *a környezet megismerése, felfedezése során is éljék át a közösséghez tartozás, a közös felfedezés, öröm és élmény érzéseit*

Feladataink:

- Lehetővé tesszük, hogy a gyermek ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi népszokások, a tárgyi kultúra értékeit; erősítjük ezek szeretetét, védelmét.
- Lehetővé tesszük, hogy minél több ismeretet a természetes környezetben szerezzenek (tapasztaljanak meg) a gyermekek, így aktív részesei is az élményszerzésnek.
- Tervezetten alkalmat, időt, helyet és eszközt biztosítunk a spontán és szervezett ismeretszerzésre.
- Az egyénileg megszerzett élményeket minden nap a mese előtt megosztjuk a csoport minden tagjával.
- Az élményszerzés során erősítjük a gyermekközösségek értékeit, megtapasztaltatjuk a közös öröm, a megosztás érzését

Társadalmi környezet

Óvoda - család

- Megismerjük a család fogalmát, tagjait, egyszerű személyi adataikat.
- Beszélgetünk a szülők munkájáról.
- Bővítjük a családról alkotott képzeteik alakulását, ismeretük elmélyülését, az összetartozást (apa - anya - gyermek), a felnőttek klasszikus szerepeit tágítjuk
- Megerősítjük a család jelentőségét az ember, a gyermek életében
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek megfigyeljék a felnőttek munkáját és beszélgetünk az egyes foglalkozásokról (látogatás boltba, postára stb. lehetőségek szerint).

Környezetünk

- Megismerjük településünket, bejárjuk több utcáját és meglátogatjuk fontosabb intézményeit.
- Megnézzük a közelben lakó gyermekek házát, lakóhelyét
- Látogatást teszünk az üzletekben.
- Busszal megismerjük kicsit tágabb környezetünket, a közeli városok nevezetes helyeit.
- Térképet nézünk kirándulás előtt és közben
- El és megismerjük környezetünk és lakóinak természeti, tárgyi és szellemi értékeit

Testünk

- Arra törekszünk, hogy a gyermekek megismerkedjenek testükkel, nevezzék és mutassák meg másokon és magukon a testrészeket.
- Ismerkedjenek meg a végtagok és az érzékszervek funkcióival, ezek ápolásával.
- Tudatosítjuk testük ápolásának szükségességét, az orvos gyógyító munkájának fontosságát.

Közlekedés

- Biztosítjuk, hogy séták alkalmával gyakorolják a helyes gyalogos közlekedést, figyeljék meg az utcán közlekedő járműveket.
- Ismerkedjenek meg a mezőgazdaságban használt járművekkel: traktor, kombájn, pótkocsi…stb.
- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy kirándulások alkalmával ismerjék meg a városi és falusi közlekedés közötti különbségeket: járművek, utasok száma, jelzőlámpák, közlekedési eszközök fajtái.
- Felhívjuk a figyelmet a szárazföldi, vízi, légi közlekedésre ill. szállítóeszközök közötti különbségekre.
- Összehasonlítunk személy és teherszállító járműveket. Lehetőség szerint utazunk is ezeken a közlekedési eszközökön, és gyakoroljuk a helyes közlekedés és viselkedés szabályait.
- Szem előtt tartjuk azt a tényt, hogy az óvodánkba járó gyermekek a helyi sajátosságból adódóan jobban ismerik a mezőgazdasági gépeket, mint a nagyvárosban közlekedő járműveket: autóbusz, villamos, trolibusz.

Ünnepek

Lsd. Külön fejezetben

Kirándulások

- Évente több alkalommal kirándulásokat szervezünk, melyeknek célja szűkebb és tágabb környezetünk minél jobb megismerése, élményszerzés.
- A Madarak és fák napját minden évben ősszel és tavasszal kirándulással ünnepeljük a természetbe.

Természeti környezet

Évszakok

- Megfigyeljük az egyes évszakok jellemzőt, a természet folyamatos átalakulását, megéljük mindennapos örömeit (ősszel futkosás az avarban, télen szánkózás, tavasszal napfürdőzés, nyáron pancsolás), elvégezzük az ezekből adódó munkákat az óvoda udvarán (ősszel levélgereblyézés, télen hó eltakarítás, tavasszal ágyástelepítés, nyáron locsolás).
- Megtapasztaltatjuk az időjárás változását, mely megjelenik öltözködésünkben is.

Növények

- Megismertetjük a gyermekekkel a környezetünkben termesztett gyümölcsöket, zöldségeket, és tudatosítjuk, hogy ezeken kívül vannak más fajták is.
- Az otthonról hozott és a boltban vásárolt terméseket sokoldalúan dolgozzuk fel (bab, lencse, kukorica díszítésre; gyümölcsök, zöldségek salátának, befőzni, magokat rágcsálni stb.).
- Észrevesszük a nyíló virágok szépségét, illatát, színét, formáját, örömünket leljük bennük. Közösen gondozzuk az óvoda összes virágát, bent és kint az udvaron is.
- Beszélgetünk arról, hogy nemcsak haszon, hanem dísznövények is találhatók környezetünkben, megkeressük azokat.
- Folyamatosan hangsúlyozzuk az egészséges táplálkozás alapelveit.

Állatok

- Bővítjük az állatokról meglévő ismereteiket: erdők és mezők állatai, háziállatok, hazai erdők, vizek állatai, állatkertben élő állatok.
- Minél többféle állatot természetes környezetben is meglátogatunk.

- Kirándulásokat szervezünk Vadasparkokba.
- Képeskönyv nézegetéssel bővítjük az állatokról alkotott gyermeki képet.
- Plakátokat, montázst, faliújságokat készítünk.
- DVD filmeket, webkamerát nézünk és beszélgetünk tőlünk távol élő állatokról

Természetvédelem

- Legfontosabb a természethez fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- A természetet óvjuk, mert életünk része, de tönkre is tehetjük, ha nem vigyázunk rá. „ A mienk ez a Föld.” ezért: a szemetet a szemetesbe tesszük; óvjuk, gondozzuk a virágokat, növényeket; megfigyeljük és védjük a bogarakat, állatokat és mindenkit erre buzdítunk.
- Környezetvédelmi akciókat szervezünk pl. flakon és papírgyűjtés

Színek

- Az alapszínektől eljutunk a különböző árnyalatokig változatos tevékenységek közben: felismerés, megnevezés, összehasonlítás, játék, rajzolás, festés stb.

Gyermeki tevékenységek

- séták során szabad nézelődés, egyéni megfigyelések pl. színek a természetben
- séta meghatározott megfigyelési céllal pl. tavaszi virágok, piac
- kirándulás
- könyv, kép és újságnézegetés
- beszélgetés adott témáról
- kertgondozás
- élősarok gondozás
- madárvédelem
- plakátkészítés: képválasztás, vágás, ragasztás, kiegészítés, színezés, festés
- film, prezentációnézés
- látogatások: üzletben, postán, könyvtárban, művelődési házban
- személyes adatok gyakorlása
- ételkészítés
- környezetvédelmi tevékenységek
- játékok az ismeretek gyakorlására

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek ismerik

- településük nevét, fő épületeit,
- nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását,
- a család funkcióját, családtagjaik megnevezését,
- az elemi közlekedési szabályokat, a vízi, a légi és a szárazföldi közlekedési eszközöket,
- a környezetükben lévő néhány intézményt és funkcióikat,
- környezetük színeit, azok sötét és világos változatát,
- a testrészeket, testápolási teendőiket,
- az orvos, fogorvos és a védőnő szerepét az egészség megőrzésében,
- a napszakokat, a hét napjait, a hónapok nevét,
- a növény szót, annak tágabb jelentését, fejlődését, a velük kapcsolatos munkákat,
- az állatokat, különös tekintettel a Magyarországon őshonos állatok néhány fajtájára
- és elvégzik a természet védelemének legfontosabb teendőit.

Matematikai ismeretek

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek matematikai kompetenciái,*
- *megteremteni annak lehetőségét, hogy tevékenykedések, cselekvések során fejlődjenek a gyermekek matematikai tárgyú tapasztalatai, ezáltal képességei,*
- *alakuljon ki bennük pozitív viszony a későbbi matematikához,*
- *éljék meg, érezzék át a felfedezés, a rátalálás, felismerés, a tudás örömét,*
- *ismerjék a környező valóság törvényszerűségeit.*

Feladataink:

- Szem előtt tartjuk, hogy a spontán matematikai megismerés egyik fontos színtere a játék.
- Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a gyermekek sok tapasztalatot szerezzenek az élet különböző helyzeteiben, eközben felfedezzék a matematikai törvényszerűségeket
- A spontán helyzeteken kívül rendszeresen matematikai játékokat szervezünk, ahol lehetőség nyílik: a hatékony képességfejlesztésre, a tapasztalt tények közötti kapcsolatok

felfedeztetésére, a tapasztalatok szükség szerinti magyarázatára, a tapasztalatok, ismeretek rendszerének kialakítására, (olyan új ismeretekhez juthat a gyermek a felnőtt által szervezett, irányított tevékenység során, amelyre spontán helyzetben nincs mód.)

- Az óvodapedagógus szerepe nem a tanítás, hanem a fejlődés optimális feltételeinek biztosítása, mely értelmében meg kell választani a helyes módszert, alkalmanként problémaszituációt teremteni, figyelembe venni a gyermekek egyéni különbségeit, pontosan fogalmazni.
- Vegyes csoportokban az életkori sajátosságoknak és az ismereteknek megfelelően több szintű játékokat mutatunk be.
- A matematikai képességek fejlődéséhez, gyakorlásához feladatlapokat használunk. Alkalmazásának kezdetét a gyermekek egyéni fejlettségéhez, érdeklődéséhez igazítjuk.

Gyermeki tevékenységek a környezet tárgyairól, azok tulajdonságairól

- Tárgyakat, személyeket, halmazokat összehasonlítunk egy-egy kiemelt, megnevezett ill. felismert tulajdonság szerint.
- Szétválogatunk, osztályozunk saját szempont, megnevezett, ismert tulajdonság szerint, elrontott válogatást javítunk.
- Mások válogatását folytatjuk felismert szempont alapján, mely lehet: szín, alak, és egyéb, a gyermeki ismeret bővülésének megfelelően felismert tulajdonság.
- Sorba rendezünk mennyiségi tulajdonság alapján.
- Elrendezett elemek sorrendjében felismertetjük a szabályosságokat.
- Sorba rendezünk szubjektív rendezési szempontok alapján.
- Összehasonlítunk szóban, egyszerű megállapításokat megfogalmazunk, azok igazságát eldöntjük.
- Változásokat felismertetünk, megmutattatunk, megneveztetünk**.**
- Tapasztaltatunk téri viszonyokat, testsémát, térbeli mozgásokat, irányokat. Ezeket összegyűjtjük, összehasonlítjuk, felismertetjük ill., megneveztetjük és összemérjük.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek az összehasonlításhoz a megfelelő mellékneveket fokozott alakban használják

Gyermeki tevékenységek a számfogalom, és halmazok témakörökben

- Megszámoljuk a környezetünkben levő tárgyakat, halmazokat összemérünk.
- A több-kevesebb és az ugyanannyi fogalmát megismertetjük, mélyítjük,

- A több - kevesebb és ugyanannyi kapcsolatot függetlenítjük a halmaz elemeinek különféle tulajdonságaitól, elrendezésüktől.
- Ugyanannyit előállítunk, ugyanannyivá teszünk.
- Számlálunk a gyermekek fejlettségének, egyéni képességeiknek megfelelő számkörben.
- Párosítunk közvetítéssel, ahol a közvetítő elemek lehetnek egyforma tárgyak, rajzelemek stb.
- Sorba rendezett elemek helyét megkeressük a sorban - sorszámok - úgy, hogy az első elemet kijelöljük, és az irányt megadjuk.
- Méréseket végzünk különböző egységekkel.
- Megtapasztaltjuk, hogy nagyobb mennyiséget több egység teszi ki, kisebbet pedig kevesebb
- Ugyanolyan mennyiséget, nagyságot mérünk kisebb és nagyobb egységgel.
- Tapasztalatokhoz juttatjuk óvodásainkat a darabszámok változásairól, ezzel előkészítjük a matematikai műveleteket.

A gyermekek tevékenységei a geometria tárgykörében

- Építünk különféle elemekből, építményeket lemásolunk ugyanolyan elemekből, ugyanolyan helyzetben, esetleg elfordítva.
- Építőelemeket, építményeket szétválogatunk különféle geometriai tulajdonságok alapján - gyermek vagy pedagógus által mondott szempont szerint.
- Síkbeli alkotásokat végzünk: puzzle - kirakás, melyben megtapasztaltatjuk a rész - egész összefüggését.
- Irányokat megkülönböztetünk, azonosítunk, megneveztetünk a gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően esetleg segítséggel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képesek halmazokat képezni a megadott szempontok alapján.
- Kialakult a biztos számfogalmuk 10-es számkörben és térszemléletük.
- Ismerik több sík és térbeli kifejezés elnevezését
- Tudnak egyszerű ritmikus sort alkotni
- Szívesen játszanak matematikai játékokat.
- Szívesen oldanak meg matematikai feladatokat
- Megszerették a matematikai problémamegoldá

8.7. Munka jellegű tevékenységek

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek kezdeményezőképességei és vállalkozói kompetenciái*
- *találkozzanak minél több munka jellegű tevékenységgel*
- *alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk*
- *fejlődjön kitartásuk, feladattudatuk és feladattartásuk*
- *a gyermekek - életkorukhoz megfelelő - tevékenységek során éljék át a jól végzett munka örömét*

Feladataink:

- Minden óvodapedagógus folyamatosan lehetőséget teremt a gyermekeknek a munkavégzésre és követi a gyermekek tevékenységét
- Az otthoni és az óvodai tapasztalatokkal felfedeztetjük a munka hasznosságát, szükségességét. Munkavégzés során arra törekszünk, hogy tudatosodjon a gyermekekben, mikor „ játsszák”„ a munkát és mikor végeznek eredményt létrehozó tevékenységet.
- Az óvodában végzett és a pedagógus vezette munka során óvodásainknak lehetőséget teremtünk arra, hogy megtanulják a munka menetét, az eszközök helyes használatát.
- Megértetjük, hogy a munka akkor eredményes, ha pontosan, alaposan a szabályoknak megfelelően végezzük.
- Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy tiszteljük a munkát végző, dolgozó embert, és elvégzett munkáját becsüljük.
- Megerősítjük a fegyelmezett, kitartó munkavégzést, az egymáshoz való alkalmazkodást.
- Betartjuk, és a gyermekekkel betartatjuk a higiéniai és balesetvédelmi szabályokat.
- Megtapasztaltatjuk az „én csináltam” „mi csináltuk” sikerélményét, pozitív viszonyt alakítunk ki a munkához.
- A különböző munkák végzésében személyes példát adunk, melybe a gyerekek saját döntésük szerint bekapcsolódhatnak. Azzal, hogy mi kezdjük és végezzük el a munkát, mintát és lehetőséget adunk a gyermekeknek arra, hogy a cselekvés során a példával azonosuljon.
- A gyermekek életkori sajátosságaiból következően fokozatosan juttatjuk el oda őket, hogy maguktól is ismerjék fel adott szituációban a munka elvégzésének szükségességét.

- Ösztönözzük a szülőket, hogy otthon is teremtsék meg annak lehetőségét, hogy a gyerekek elvégezhessék a saját személyükkel kapcsolatos teendőket, a család egészét érintő munkákban pedig erejüknek megfelelően részt vehessenek.
- Az óvodában végzett gyermeki munkához megfelelő méretű, biztonságos eszközöket, szerszámokat (kés, ásó, kapa stb.) biztosítunk.

Gyermeki munka-tevékenységek

Mindennapos munkák:

- Ágyazásban való részvétel a gyermekek életkorának megfelelően (alvás előtt és alvás után)
- Az asztalok megterítése, abban való segédkezés
- Étkezésekhez használt eszközök leszedése – naposság, asztalfelelősség
- Terítők összehajtása
- Játékok, rendbe, helyretétele (csop. szoba-udvar)
- Teremrendezés
- Mosdó felelős, „Vízőr”
- Öltözőben ruháik összehajtása, elpakolása

Alkalomszerű munkák:

- Szükség szerint segítenek a csoportszoba eseti átrendezésében, ebben ötleteket adnak
- Részt vesznek a csoportszoba takarításának egyszerű műveleteiben: pl. asztaltörlés, elrakodás ábrázolás után
- Bekapcsolódnak a játékok egyszerűbb javításába
- Ünnepek előtt segítenek a terem feldíszítésében, ajándékot készítenek
- Segítik egymást az öltözésben, vetkőzésben
- Esetenkénti megbízásokat teljesítenek
- Részt vesznek a játékszerek tisztításában
- Hó eltakarítás télen, levélgereblyézés ősszel

Növénygondozás

- Kerti munkák: kapálás, gyomtalanítás, ültetés, gereblyézés
- Különféle magvak gyűjtése, csíráztatása, hajtatása
- Virágoskert gyomlálása, kapálása

- Élősarok növényeinek locsolása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A naposi munkát önállóan, igényesen végzik.
- Az állandóan használt eszközöket és felszerelési tárgyakat önállóan előveszik, kiosztják, helyre rakják.
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, vigyáznak a terem rendjére.
- Egyénenként és közösen különböző terméseket, kavicsokat gyűjtenek, gondozzák az élősarokban található növényeket, állatokat.
- Az udvart és a kertet évszaknak megfelelő gondozzák, művelik.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szeretnek közösen dolgozni.
- Önállóan elvégzik személyükkel kapcsolatos teendőket

8.8.A tevékenységben megvalósuló tanulás

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *fejlődjenek a gyermekek önálló tanuláshoz kapcsolódó kompetenciái*
- *elégüljön ki és fokozatosan nőjön a gyermekek természetes kíváncsisága,*
- *alakuljon ki a tanulási iránti belső motivációjuk*
- *folyamatosan, a gyermekek életkorának megfelelően biztosítottak legyenek az óvodai tanuláshoz szükséges feltételek*

Alapelvünk, hogy az óvodai tanulás során

- a gyermekek tanulási képességeinek fejlesztése a teljes óvodai élet minden területén folyamatosan zajlik
- építünk a gyermekek családban és tágabb környezetében szerezett tapasztalataira, egyéni adottságaira, érdeklődésére és aktivitására,
- a tanulást tevékenységekhez kötötten szervezzük,
- megteremtjük a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit,
- arra törekszünk, hogy minél több örömöt éljenek át a gyermekek a tevékenységen keresztül megvalósuló tanulás során,

- egyforma jelentőséget biztosítunk a különböző képességek, készségek és a meglévő tudás gyarapításának,
- folyamatosan és fokozatosan várjuk el az együttműködést, a feladattartást, az irányíthatóságot

A tanulás szervezeti formái, keretei

Óvodánkban a szervezett tanulás kötött és kötetlen formában valósul meg.

Kötött: minden gyermek egyidejű részvételével

- a testi nevelés - edzés, mozgás - a kiscsoportban a gyermekek fejlettsége alapján rugalmas keretek között
- irodalmi nevelés: mesélés
- projektek és külön programok a nagycsoportosoknak pl. projektek, kooperatív csoportok foglalkoztatásai
- feladatra differenciált fejlesztő iskolaelőkészítő foglalkozások a tanköteles korú gyermekeknek

Kötetlen: érdeklődés alapján történő bekapcsolódás után kiscsoportos és egyéni foglalkoztatás a kis és középső csoportosoknak, az egyéni terhelhetőséghez igazodva a nagycsoportosoknak

- vizuális tevékenységek (festés, rajzolás, formázás, mintázás, barkácsolás stb.)
- éneklés, mondókázás, zenehallgatás
- külső világunk megismerése
- napközbeni mesélés, mondókázás, versmondás

Célcsoportok

Minden korosztály szervezett foglalkoztatások, programok

- a gyermekcsoportokban minden nap egy téma, egy képesség (komplex) fejlesztésére kezdeményezünk tevékenykedtetést – ez esetenként több napra is elhúzódhat -, a fejlesztés tartalma a három korcsoport életkori sajátosságainak figyelembevételével különböző szinteken kerül meghatározásra
- a gyermekek egyéni fejlesztésére szervezett programok az egész nap során az alkalomnak megfelelő időpontokban kerülnek lebonyolításra

Kiscsoportosok tanulási programjai

A kiscsoportos korú gyermekek óvodai nevelésének fő célja az óvodai élet és a szokásrendszerek – kiemelten a játék - megismerése, beilleszkedésük a közösségekbe és – a nagyobb gyermekek példája alapján – a közös tevékenységekben való bekapcsolódás elkezdése. Későbbi fejlődésük és az érdeklődésük fenntartása érdekében fontos, hogy ez fokozatosan teljesüljön, ezért számukra kevés külön programot szervezünk. Ezek lehetnek mozgásos játékok, mondókák, versek és dalok.

A középső csoportosok tanulási programjai

A középsősöket már közösséggé szervezzük, külön tevékenykedtetést kezdeményezünk irodalom, ének, vizuális, környező világunk megismeréséhez kapcsolódód nevelés egyes témaköreiből és bevonjuk őket – egyéni fejlettségük alapján – a nagyok mozgásos és értelmi képességeket fejlesztő (pl. kooperatív) játékaiba.

A nagycsoportosok tanulási programjai

A nagycsoportos gyermekek a tanköteles korukat megelőző évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz szükséges képességek és készségek fejlesztése érdekében naponta összesen 45 perces időkeretben iskola-előkészítő fejlesztő tevékenységekben vesznek részt.
Ennek tartalma az alábbi tevékenységekből kerül megszervezésre

- mindennapos testnevelés, mozgás
- mindennapos mese
- napi téma az éves anyagfelosztás alapján a heti terv szerinti óvodai tevékenységi formák során
- projektek a nagycsoportosoknak
- tehetségműhelyek a nagycsoportosoknak

Első osztályban óvodánk nagycsoportosai egy közösséget fognak alkotni, ezért az éves munkatervben meghatározott keretek között a vegyes életkorú csoportokban nevelkedő nagycsoportosok közös programokban vesznek részt együtt, melynek célja

- a különböző csoportokban nevelkedő gyermekek megismerjék egymást és – csoporttársak mellett másokkal is - tudjanak együtt dolgozni

- olyan foglalkoztatásban vegyenek részt, mely a kisebbek életkori sajátosságai miatt nem valósíthatók meg csoportjaikban (csapatverseny, drámajáték, hosszabb kirándulás, előadások, bemutatók,)
- változatos, újszerű tevékenységekben vegyenek részt,
- ismerjék és alkalmazzák kooperatív csoportszervezés módszerét,
- próbálják ki az IKT eszközöket.

A tanulás szervezésének feladatai

- Az óvodai tanulás érdekében kezdeményezett tevékenységekbe a kis és középső csoportos gyermekek az egész napos a szabad játékból érdeklődésüknek és igényeiknek megfelelően bármikor bekapcsolódhatnak
- A nagycsoportosoknál törekszünk annak elérésére, hogy a számukra szervezett napi 45 perces fejlesztő tevékenységekbe bekapcsolódjanak
- Változatos napi programokat és vegyes életkor csoportoknak megfelelően életkornak megfelelő ismereteket tartalmazó tevékenykedtetéseket szervezünk minden gyermekcsoportban
- A gyerekek elhelyezésében, a térszervezésben legfőbb szempontunk a célszerűség, a foglalkozás nyugodt lebonyolításához szükséges körülmények megteremtése.

Gyermeki tevékenységek

- Egyéni tevékenységek: mely során a gyermekek egyénileg, lehetőleg saját elképzelésük szerint, külön eszközökkel, önállóan oldják meg a feladatokat
- Csoportban végzett tevékenységek: kisebb – életkor, érdeklődési terület vagy fejlesztési cél szerint összeállított - csoportokban végzett tevékenykedtetés, mely során a tanulás mellett megtanítjuk a gyermekeket, hogy társaikkal együttműködve, egymást segítve vegyenek részt a különböző tevékenységekben
- Frontális, az egész csoport által egyszerre végzett tevékenységek: e munkaforma feltétele, hogy ránk és társaikra figyelve a csoport egyszerre, együtt oldja meg a feladatokat és közösen beszélgetünk tapasztalatainkról.

A tanulás formái óvodáskorban

- utánzó, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;

- a cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szívesen bekapcsolódnak a tanulás különböző formáiba
- Élvezik a tanulás egyéni és csoportos ehetőségeit
- Hibáikat gyakran felismerik, kialakult az igényük a javításra
- Feladattudatuk, feladattartásuk életkoruknak megfelelően fejlett
- Megfelelő képességekkel és készségekkel rendelkeznek az iskolai tanuláshoz

9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELADATAI

9.1.Személyi feltételek biztosítása

Óvodavezető

Az óvoda vezetője felelős az óvoda működési feltételeinek, a szakmai munka tartalmának és színvonalának biztosításáért, a törvényi előírásoknak való megfelelésért és az óvoda partnerkapcsolatainak működéséért.

„Mai felfogás szerint a vezető a szervezet problémáinak orvosa: ő ismeri fel a problémákat, ő határozza meg a tennivalókat, ő dönt a probléma megoldásáról, és ő oldja meg azt a szervezet erőforrásainak bevonásával” (dr. Benedek István: Szervezetfejlesztés a közoktatásban Óvodavezetési ismeretek 2003. RAABE))

Vezetőkép: Milyen a jó vezető?

- Kellő befolyásoló benyomást tesz másokra: elnyeri mások bizalmát.
- Megfelelő vezetői végzettséggel rendelkezik és folyamatosan képezi magát.
- Természetes vezetői képességekkel rendelkezik: természetesen módon tervez, irányít, ellenőriz és értékel.
- Motivációs képességek birtokosa: érvelő, meggyőző.
- Megfelelő érzelmi beállítódással bír: empátia, megértés, segítő magatartás, pozitív gondolkodás.
- Támogató magatartást tanúsít a beosztottakkal szemben.

- Bizalommal épít a dolgozók képességeire.
- Biztosítja a dolgozók magas szintű képzését.
- Segíti azokat a kollégákat, akiknek a teljesítménye az elvárt szint alatt marad.
- Szervezi és támogatja a csoportmunkát.
- Magas szintű elvárásokat fogalmaz meg, kapcsolatot teremt a szervezet különböző szintű csoportjai és a külső környezet színterei között.
- Igényli és figyelembe veszi a dolgozók véleményét, törekszik a közösségi megállapodásra, szükség esetén azonban vállalja az egyéni döntést.
- Egyértelműen közli elvárásait a feladatok kiadásakor, tiszteletben tartva az egyéni pedagógusi szabadságot.
- Elsajátítja az új helyzetnek megfelelő ismereteket, hogy segíteni tudja a munkatársak fejlődésre irányuló erőfeszítéseit.
- Döntéseit adatokra alapozva hozza meg és nem arra, amit gondol.
- Személyesen is részt vesz a feladatok végrehajtásában: csoportélet, szülői és egyéb partnerkapcsolatok, rendezvények lebonyolítása.
- Érthetően és célratörően kommunikál.
- Megszerzi a jó munkához szükséges információkat és azt megosztja munkatársaival, keresve az információ áramoltatás ideális formáit.

Óvodapedagógus

Az óvodapedagógus a gyermek napközbeni „szülője”, felügyelője, tanítója, nevelője, az első idegen, családon kívüli felnőtt a gyermek életében. Döntő a szerepe abban, hogy milyen pedagóguskép alakul ki a gyermekben a későbbikre. Személye, szerepe, képzettsége nagyon fontos.

Minden óvodapedagógus rendelkezzen felsőfokú végzettséggel és folyamatosan bővítse szakmai ismereteit. A Pedagógus Életpálya Modell alapján szerezze meg az általa elérhető legmagasabb nevelői szintet.

Óvodapedagógus kép: Milyen a jó óvónő, óvodapedagógus?

„*A jó óvodapedagógus pénteken délután is nyugodt, kiegyensúlyozott, mosolygós és rendelkezik humorérzékkel*” (Kovácsné Czékus Zsuzsa óvodapedagógus)

Vagyis:

- Mély emberszeretettel rendelkezik
- Gyermekekkel, munkatársakkal, szülőkkel elfogadó, türelmes és megértő.
- Szakmailag jól képzett és folyamatosan képezi magát a következő területeken: gyermeklélektan, módszertani ismeretek, pedagógia, önismeret, személyiségfejlesztés, konfliktuskezelés, differenciált nevelés, fejlesztő pedagógia.
- Folyamatosan tájékozódik változó világunkról.
- Ismereteit át tudja ültetni a gyakorlatba.
- Empatikusan kezeli a hozzá fordulók problémáit.
- Munkáját tudatosság, szervezettség, rendszeresség és következetesség jellemzi.
- Tevékenységeit értékeli elemzi, hibáit felismeri és javítja.
- Reflexív szemlélettel rendelkezik.
- Elhivatottsága minden tevékenységében érvényesül.
- Optimista életszemléletű, pozitív világképpel rendelkezik és közelíti meg az eseményeket.
- Törekszik a testi és lelki harmóniára.
- Határozott elképzelésekkel rendelkezik, de kompromisszumképes is és elfogadja majd, betartja a közösen kialakított elveket és gyakorlatot.
- A közös döntésekben véleményével őszintén és aktívan részt vállal.
- A rendelkezésre álló lehetőségek függvényében önállóan hoz döntéseket és valósítja meg azokat.

Nevelőtestület

Tagja az óvoda minden pedagógusa, feladataikat és hatáskörüket a köznevelési törvény és a helyi SZMSZ szabályozza.

Az óvodapedagógusok közösségének működési elvei

- Szakmailag egységes közösséget alkosson.
- Folyamatos munkakapcsolatot működtessen.
- Az óvoda működését befolyásoló, minden csoportot érintő kérdésekben konszenzuson alapuló döntéseket hozzon.
- Tagjai minden óvodát érintő kérdésben nyilvánítsanak véleményt.
- A közösen hozott véleményt egységesen képviseljék a külvilág felé.
- Az egyéni pedagógusi tudás váljon közös tudássá, mindenki támogassa erősségeivel az óvoda közös céljait.

- Nem egy-két kiemelkedően eredményes csoport, hanem az óvoda összes magas színvonalon működő gyermekközössége alkossa az óvoda egészét.

Szakmai munkaközösség, állandó vagy adott feladatra létrehozott munkacsoport, team

A nevelőtestület szakmai célú közössége, mely egy, vagy több, közösen kiválasztott óvodapedagógiai módszertani terület fejlesztése vagy konkrét feladat végrehajtása érdekében jön létre. Tagjai önkéntes jelentkezés vagy kijelölés alapján vesznek részt a csoport tevékenységében. Munkáját vezetőjük irányítja, akit az óvoda vezetőjének egyetértésével a közösség jelöl ki.

Pedagógiai munkát segítő óvodai dolgozók

Óvodatitkár

Az óvodatitkár az intézményvezető munkájának segítője, aki a jogszabályi megfelelés támogatása és ennek adminisztrációs, dokumentációs tevékenysége mellett segíti a pedagógiai munkát és ellátja a kapcsolattartási, kommunikációs, szervezési és tájékoztatási feladatokat.

Pedagógiai asszisztens

Az óvodapedagógus munkáját közvetlenül segítő szakember. Munkáját a pedagógus irányításával látja el. Tevőlegesen közreműködik az óvoda nevelőmunkájának, kész a pedagógusokkal való együttműködésre a gyermekek gondozása és foglalkoztatása során. Rendelkezik pedagógiai, didaktikai ismeretekkel a sajátos nevelést igénylő gyermekekkel való foglalkozáshoz. Munkáját felelősségtudat és segítőkészség jellemzi.

Dajka

A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppen úgy, mint az óvodapedagógus, magtartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol az óvodásokra.

Rendelkezzen dajkai végzettséggel.

Mivel közvetlenül és tevékenyen részt vesznek a nevelés folyamatában, ezért folyamatos tájékoztatást kapnak nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, valamint arról, hogy milyen célok érdekében, hogyan kívánjuk a gyermekcsoport ill. egy-egy gyermek fejlesztését megvalósítani.

Nagyon fontos a dajka és az óvodapedagógus hatékony munkakapcsolatot alakítson ki.

Dajkakép: Milyen a jó dajka?

- Energiával teli a nap minden órájában.
- Jókedvű, játékos a gyermekekkel közös tevékenységekben.
- Közvetlen és türelmes a gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal.
- Toleráns a különbözőségekkel szemben.
- Következetes a gyermekekkel és saját munkájával szemben.
- Ápolt külsővel rendelkezik.
- Rugalmas a kialakult helyzetekben.
- Saját hatáskörében képes önálló döntéshozatalra és az ennek megfelelő gyakorlat kialakítására.
- Betartja az előírásokat: HACCP, Tűz és munkavédelem, pedagógiai elvek.
- Együttműködik munkatársaival: dajkatársak, óvodapedagógusok.
- Munkamoráljával beilleszkedik az óvodai élet gyakorlatába**.**

Pedagógiai munkát segítő dolgozók (dajkák) közössége

- munkájukat folyamatosan egyeztetik egymás között,
- tagjai minél több esetben nyilvánítsanak véleményt a munkájukat étintő kérdésekben.

Teljes munkatársi kör (az óvoda minden dolgozója)

- folyamatos információkkal rendelkezzen az oktatás helyzetéről, törvényi változásokról, a szakma fejlődéséről,
- nyitottan fogadja feladatait,
- törekedjen egymással minél tartalmasabb kapcsolat kiépítésére,
- az értekezleteken aktívan vegyen részt,
- kezdeményezzék és véleményezzék, javítsák a közösségi rendezvényeket
- új munkatársaikat fogadja szeretettel, segítse beilleszkedését,
- a munkahelyi légkör kialakításánál alkalmazza a megértés, a tolerancia, az egymásra figyelés, az optimális munkamegosztás, az igazság és igazságosság, az egyenesség és az udvariasság elveit,
- belső közösségi rendezvényeikkel segítse a munkahelyi légkör melegebbé tételét és az összetartozás élményét,

9.2.Tárgyi feltételek biztosítása

Az új óvodaépület megfelelő infrastrukturális feltételeket biztosít a nevelőmunka tartalmas megszervezéséhez.

A csoportszobák tágasak, világosok és saját terasszal egészülnek ki, a gyermekek gondozásához és tisztálkodásához biztosított hely megfelelő, az egyéni és kiscsoportos foglalkoztatáshoz fejlesztőszoba és külön szervezett mozgásokhoz az emeleten tornaszoba áll rendelkezésre, A szülőkkel való nyugodt beszélgetést szülői tárgyaló teszi lehetővé. A tálalókonyha mérete és felszerelése megfelel az előírásoknak. A foglalkoztatáshoz szükséges kellékek elhelyezése megoldott. A dolgozók kiszolgálóhelyiségei kulturált munkakörülményeket biztosítanak.

A csoportszobák berendezése a sokéves pályázati munkának és a fenntartó önkormányzat, valamint a szülők támogatásának köszönhetően választékos és esztétikus, alkalmas a tartalmas óvodai nevelés megvalósítására, továbbfejlesztése folyamatosan történik. A törvényi előírásnak megfelelő kötelező eszközök rendelkezésre állnak.

Az óvoda játék és eszközkészlete a lehetőségeknek és igényeknek megfelelően rendszeresen bővül.

Az óvoda berendezésének és felszerelésének feladatai

Csoportszoba

A csoportszobák belső felosztása

Minden csoportszobát – a rendelkezésre álló hely függvényében – a következő tevékenységi területekre osztunk:

- Vizuális terület: ábrázolás, manuális munka, feladatlap
- Konstrukciós/manipulációs terület: asztali építő játék, barkácsolás
- Családi játékok színtere: babaszoba, konyha
- Építőjáték központ: szőnyeg, építőelemek
- Művészetek: báb, dramatizálás, ének, mese
- Külső világ központ: élősarok, térkép, homok-víz
- Mozgás sarok: kis helyigényű tornaeszközökkel

Felhasználásra kerülő dekorációs anyagok

- Lehetőleg csak természetes anyagokat használunk fel: fa, parafa, textil, gyékény, nád, fonott tartók, termények és termések, szárított és élő virágok, kerámia edények, üvegek, ezek kiegészítésére minimális papír és egyéb anyagok.
- Legszebb dekorációk a gyermekek által egyénileg készített vizuális munkák, közös alkotások, plakátok, projekttáblák.

Csoportszínek, alkalmazási területeik

- Minden csoport saját színnel rendelkezik: kék, citrom és narancssárga és lila/szivárvány
- A csoportszín határozza meg a csoport belső színvilágát, a függönyök, mosdók, öltözők jeleinek alapszínét, az ünnepi dekorációkat, a készített ajándékok külső jellegét és meghatározóak minden olyan esetben, amikor alkalmazásuk lehetséges.

Az egységes külső megjelenítés területei

Egységes formájú a megjelenítése az óvoda minden csoportjában

- Az óvodai bútorok, felszerelések, legfontosabb kiegészítők
- A függönyök, terítők, szőnyegek anyaga, formája
- Tárolóedények többsége
- A gyermekeknek Mikulásra és Madarak, fák napjára készített ajándékok
- A gyermekek által Anyák napjára készített ajándékok
- A Ballagáskor a gyermekeknek készített kiegészítők

Eszközök

A gyermekek között szervezett tevékenységekhez szükséges eszközök

A beszerzés elvei

- Lehetőleg több érdeklődő gyermeknek tudjunk egyidejűleg biztosítani eszközt a tevékenységekhez
- Törekszünk jó minőségű, biztonságos eszközök beszerzésére.

Ének, zene, népi játék, gyermektánc

- ritmushangszerek felnőtteknek, gyermekeknek
- felnőtt hangszerek: furulya, xilofon,
- magnó és CD lejátszó, hangkazetták, CD lemezek, pendrive

- képességfejlesztéshez, zenehallgatáshoz bábok,
- a foglalkoztatáshoz: fejdíszek (karton, ragasztó), kiegészítők: kalap, kosár, bot stb.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Rajzolás

- színes ceruzák: vastag, vékony, háromszög oldalú
- zsírkréta, filctoll, táblakréta,
- hegyező, törlőgumi, vonalzó, sablonok
- papírlapok: írólap, rajzlap, szabadidős rajzpapír, színes lapok, különböző struktúrájú lapok,
- gyermek és felnőtt ollók,
- rajztartó minden gyermeknek
- felnőtteknek körző.
- rajz, festőállvány.

Festés

- több színű (min. 6) tempera vagy egyéb krémfesték, gombfesték, tégelyes festék
- egyéb különleges festékek pl. olajfesték
- fogkrém, tapétaragasztó
- vékony, közepes és vastag ecsetek,
- törlő ruhák,
- vizes edények,
- a csoportok egyéni szokásainak megfelelően festő kötény.

Ragasztás, hajtogatás

- origami papírok, színes fénymásoló papír, krepp papír, gyűrt és egyéb dekor papírok,
- stift és kenhető ragasztók

Mintázás

- Só, liszt,
- formák a kiszúráshoz,
- fogvájó, hurkapálca,
- nyújtófa,
- plasztik gyurma,
- gyurmatábla, gyurmakés,
- változatos természetes anyagok a díszítéshez.

Egyéb

- műszaki, dekor, rotmil és fotókarton
- ragasztók: kenhető, cellux, stift
- ragasztópisztoly,
- körcimke.
- tűzőgép, gémkapocs, gombostű
- gyűjtemények: kavics, fonal, kagyló stb

Verselés, mesélés

- szöveggyűjtemények a mese, vers és mondókaanyaghoz,
- mesegyertya,
- mesekönyvek a gyermekeknek,
- bábok: kesztyű, sík, marionett, árny, fakanál és bábparaván,
- fejdíszek,
- kiegészítők a dramatizáláshoz: ruhák, kalap, kendő stb,
- diavetítő, diafilm, CD és DVD lejátszó, monitor, CD-k, DVD filmek
- mágneses tábla és kockák.

Mindennapos mozgás

- babzsákok, kendők, léglabdák, bólyák, padok, székek, asztalok, szalagok, botok, karikák,
- jeladó eszközök: dob, kereplő, csörgődob,
- rézsút kialakításához eszközök,
- bordásfal,
- kötél, ugráló kötél,
- futball kapu és labda, kosárlabda palánk
- érmek,
- fejdísz, báb, magnó, CD lejátszó.

A külső világ tevékeny megismerése - Matematika

- Minimatt kacsa, nyúl, hal, tyúk, autók, házak, térformák,
- sík mágneses formák és táblák,
- munka és feladatlapok az aktuális témákhoz,

- foglalkoztató füzetek
- kézitükör,
- színes rúd készletek,
- színes ceruza készletek,
- dobókocka,
- színes korongok
- saját készítésű munkalapok

A külső világ tevékeny megismerése

- élősarok: állvány (kocsi) növényekkel,
- magvak, gyűjtemények
- érzékfejlesztő eszközök,
- társasjátékok, dobókockák,
- könyvek, színes képek: állatokról, növényekről, természetről, foglalkozásokról, az emberi testről, évszakokról, közlekedésről,
- nagyító,
- térképek, földgömb,
- tálak, kosarak, kések,
- vetőmagvak, cserepek,
- munkalapok, feladatlapok, színes ceruzák
- televízió, videó lejátszó, DVD filmek

Gondozás

- fogmosó felszerelés,
- váltócipő, váltóruha
- ivópohár, kulacs az udvarra.

Munka

- Ásó, kapa, hólapát, talicska, seprő, gereblye, locsolókanna felnőtteknek és a gyermekeknek.

Játék

A beszerzés elvei

- Kevés funkcionális játék, több anyag és eszköz, mely a gyermeki fantázia alapján színesen felhasználható
- A klasszikus értékek határozzák meg a játékok kiválasztását: természetes anyagok, eredeti meséket tartalmazó könyvek
- A napi „divatos” játékokból csak jelentős szelekció után választunk.
- Törekszünk minél több egyedi játék elkészítésére

Játékeszközök

- Építőjátékok: kocka több színben és méretben, autók, állatfigurák, vasúti készlet
- Asztali játékok: társas, memória, kártyák, gyöngy, Pötyi, Puzzle, Montessori játékok, dominó, fűzők, mesekocka,
- Konstrukciós játékok
- Szerepjáték kellékek: ruhák, kiegészítők, fodrász, orvos, bolt
- Babakonyha és babaszoba felszerelései
- Bábparaván, bábok gyermek és felnőtt méretben
- Homok-víz asztal, terepasztal
- Gyűjtemények: kavics, kagyló, gomb, termények, magvak, anyagdarabok, színes papír, kép, újság stb.

és a Csoportszoba berendezése fejezetben felsorolt szobarészek a csoport ízlésének és érdeklődésének megfelelő felszerelései.

Udvar

Az udvarra a következő játékok beszerzése történt meg

- Homokozó játékokkal: formák, lapát, sziták, vödrök, autók, gépek, edények,
- homokozó asztalok,
- asztalok, padok, székek,
- babaház,
- libikóka,
- mászókák, csúszdák, változatos mozgáslehetőséget biztosító játékok
- udvari futball és kapu,
- udvari léglabdák.

9.3.Az óvodai élet megszervezése

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *biztosítsuk a gyermekek életkorához, életmódjához, szükségleteihez és a helyi sajátosságokhoz igazodó óvodai befogadást*
- *rendszerességet biztosító, rugalmasan kezelt napi, heti és éves rend kerüljön összeállításra*
- *stabil szervezeti és működési keretek működjenek*
- *változatos módszerek kerüljenek alkalmazásra*
- *a gyermekek az óvodáskor végére fokozatosan érjenek meg az iskolai életmódra,*

9.3.1. Beszoktatás, új gyermekek fogadása az óvodában

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai befogadás időszak alatt, hogy

- *kiegyensúlyozott keretek között, a gyermek és a család igényeinek figyelembevételével történjen a bölcsődéből, más intézményből vagy az otthonról érkező gyermekek óvodai befogadásának és beilleszkedésének lebonyolítása,*
- *a szülőtől történő elválás és ezzel a párhuzamosan az óvodai befogadás fokozatos történjen*
- *az előzetes családlátogatással, a szülő által kitöltött anamnézis lap tartalmának megismerésével és a befogadó gyermekcsoport előzetes felkészítésével megfelelő legyen a felkészülés az új gyermekek fogadására*
- *kezdődjön el a gyermekek későbbi óvodai életének kedvező érzelmi megalapozása*.

Elveink

- Fontos, hogy a gyermeket kedvező benyomások érjék óvodába érkezésükkor
- A gyermekek óvodai életbe történő beszokásának formája és időtartama jelentős különbségeket mutat
- Olyan mértékben adunk segítséget a gyermeknek, hogy ne gátoljuk önálló ismeretszerzését
- Viselkedésünk, körülményeink biztonságot sugározzanak a család felé, érzékeltessék, hogy a szülők helyett megfelelően fogunk gondoskodni a gyermekről

- Nem tudjuk minden esetben teljes mértékben kiküszöbölni az elválás nehézségeit, fontos ezért a megértés, a szülő bátorítása (is)
- A gyermekek óvodába érkezésének első tapasztalatai későbbi közösségi életük alakulásának egész folyamatára kihat.
- Óvodánkban a gyermekek többsége bölcsődéből jön, számukra megszokott már a szülőtől való elválás, így gyorsabban be tudnak illeszkedni az óvodai életbe
- A családból érkező gyermekek első közösségi – és egyben idegen - tere az óvoda, ezért különösen sok körültekintést, türelmet és gyöngédséget igényel tőlünk e folyamat megszervezése.

Feladataink

- Minden óvodapedagógus minden évben látogatást tesz a bölcsődében és találkozik az óvodába készülő gyermekekkel
- Minden gyermeket óvodába lépése előtt meglátogatunk otthonában, igyekszünk velük megbarátkozni, megismerjük szociális és családi körülményeiket és bizalmat ébresztünk a családban az óvodai nevelés iránt
- A nevelési év kezdetétől fokozatosan szoktatjuk be a gyermekeket, a gyermekek érkezési időpontját a csoport helyzete, a szülői igények és a gyermek sajátosságai együttesen határozzák meg
- Már az előzetes családlátogatáson kérjük a szülőktől jelenlétüket a gyermek első óvodai időszakában, melynek időtartamát rugalmasan a gyermek közérzetéhez igazítjuk
- Az első néhány napon, ha erre szükség van - és a szülő teheti - csak néhány órát töltenek el az óvodában a bölcsődébe nem járt gyermekek. Fokozatosan bővítjük ezt az időt, először délig, majd ebéd utánig, végül a délutánt is velünk töltik. Eközben rugalmasan igazodunk a gyermek és a család igényeihez.
- A gyermek érkezésekor a család, a szülők beszoktatását is elősegítjük
- Biztosítjuk annak lehetőségét, hogy amelyik gyermek igényli, magával hozhassa kedvenc játékát, személyes holmiját.
- Alkalmazzuk az élménypedagógia módszereit, hogy minél több kedvező benyomás érje a gyermeket az óvodában
- A beszoktatás időszakában a csoport mindkét óvodapedagógusa együtt foglalkozik a gyermekekkel, így a későbbi személycsere - műszakváltás - nem éri őket váratlanul (idegen személy megjelenése). A gondozási feladatokat ebben az időszakban igyekszünk nagyrészt magunk ellátni, és közben segítjük a dajkával is kialakítani a gyermekek kapcsolatát.

- A gyermekek fogadásába bevonjuk a csoport dajkáját is, felkészítjük őt - a családlátogatás tapasztalatai alapján – az adott gyermek érkezésére.
- A csoportba már régebben járó gyermekeket előkészítjük az újak fogadására, igyekszünk megértetni velük, hogy most velük átmenetileg egy kicsit kevesebbet foglalkozunk és segítségüket szívesen fogadjuk.
- Különös gyengédséggel fordulunk az új gyermekekhez a délutáni lefekvésnél. Akinél szükséges, igyekszünk félelmeit eloszlatni, ha igényli, mellé ülünk, míg elalszik, biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a megszokott kedvencével (baba, kendő, játék,cumi) alhasson, pihenhessen.
- A beszoktatási időszakban különösen ügyelünk arra, érvényesüljön a gyermek szabad választási lehetősége a számára addig ismeretlen tevékenységek kipróbálásában. Egyszerű, érthető szavakkal, minél gyengédebben igyekszünk őket bevezetni az óvodai életbe.

Bölcsődéből vagy családi napköziből érkező gyermek esetében az előbbiek releváns tartalmai mellett

Elveink

- Számukra már megszokott a családtól való elválás, előfordulhat azonban, megszokott környezetüktől és gondozónőjüktől való elszakadás hiányérzetet okoz bennük
- Esetükben is kiemelten fontos a szeretetteljes légkör érzékeltetése
- Lehetőleg (minél többen) egy csoportba kerüljenek

Feladataink

- A gyermekek meglátogatása a bölcsődében
- A gyermekek meghívása óvodai látogatásra
- A két intézmény munkájának egymással történő megismertetése, kölcsönös tájékoztatás, együttműködés

A beszoktatás adott éves menetét Beszoktatási tervben rögzítjük, melynek tartalmát egyeztetünk a csoport dajkájával is.

A terv tartalmazza a gyermek nevét, érkezésének tervezett időpontját, a szülő kéréseit és a családlátogatás során tudomásunkra jutott egyéb körülményeket.

9.3.2. Napirend

Az óvodai élet keretét a napirend adja, melynek célja a gyermekek helyes életritmusának biztosítása és az optimális feltételek megteremtése egészséges testi és szellemi fejlődésükhöz.

Óvodánk csoportjai folyamatos napirend szerint szervezik életüket.

A folyamatos napirend rugalmasságával célunk, ***hogy***

- egyéni tempó, teljesítőképesség, egyéni igény szerint végezhessék a gyermekek a tevékenységeket,
- a lehető legkevesebbet kelljen várakozniuk és ne kelljen sietniük,
- egy adott időegységen belül maguk dönthessék el, hogy mikor kezdenek el vagy fejeznek be egy tevékenységet,
- ne szakadjanak meg az elkezdett munkafolyamatok,
- elegendő idő álljon az óvodapedagógus rendelkezésére ahhoz, hogy a kisebb csoportokban tevékenykedő gyermekek fejlődését és tevékenységét figyelemmel kísérje, segítse,
- a napi aktuálisan adódó eseményeket beépíthessük a csoport életébe,
- *A napot nagyobb időegységekre bontjuk, melyben csak az első tevékenység kezdetét és az utolsó végét határozzuk meg, az egyes tevékenységek nem adott időkeretben, hanem folyamatosan, az előző befejezése után követik egymást.*

06.30 - 12.45 Reggeli gyülekezés, gyermekek fogadása

Folyamatos szabad mozgás és játék, a gyermekek által választott játéktémában

Folyamatosan biztosított manuális tevékenység, éneklés, verselés, mondókázás

A napi (vagy előző nap elkezdett) képességfejlesztő tevékenykedtetés kezdeményezése 5-35-45 percben (A hét egy napján a kötött testnevelésen való részvétel)

Egyéni fejlesztések alkalmanként

Irányított mindennapos mozgás

Testápolás teendők

Folyamatos Tízórai

Szükség szerinti testápolási teendők

Mese, beszélgetőkör vagy kötetlen beszélgetés

Fejlesztő drámajátékok

Udvari játék, aktív szabad mozgás, séta, levegőzés

Ebéd

12.45 -15.30 Előkészületek a pihenéshez - ágyazás
Mesélés, pihenés, alvás
Ébredés, öltözködés, ágyazás
Irányított mindennapos mozgás
(Öltözködés), testápolási teendők

15.30 - 18.00 Uzsonna
Testápolási teendők
Levegőzés, folyamatos szabad játék, aktív szabad mozgás
Kötetlen beszélgetés
Folyamatos hazabocsátás

9.3.3. Heti rend

A heti rendet a csoportvezető óvodapedagógus állítja össze az év elején.

A heti rend összeállításának elvei, feladatai

- A hét minden napjára 1 -1 tevékenységformában tervezzük a tevékenységben megvalósuló tanulást – a játék és a munka mellett -, így minden héten egy alkalommal kerül sor a Verselés-mesélés, az Ének-zene, népi játék, tánc, a Rajzolás-festés-mintázás, kézimunka, a Külső világ tevékeny megismerésére területeken. A Mozgás – heti egy külön szervezett program mellett- , valamint a Verselés, mesélés tevékenységek – heti egy új mese és vers/mondóka mellett - minden nap megszervezésre kerülnek.
- Mesélést, verselést, mondókázást és éneklést minden nap szervezünk.
- A tervezett tevékenységek az aktuális események függvényében felcserélhetők.
- Az első napon be nem fejezett tevékenységet a következő napon - ill. amíg be nem fejeződött az iránta támasztott igény - folytatjuk.
- Projektek, több napos programok esetén a hét rendjét a projekt tervei határozzák meg.

9.3.4. A gyermekek komplex fejlesztésének éves terve

Minden csoport éves ütemterve és anyag kiválasztása az I. sz. Mellékletben található Éves terv és anyaglista alapján kerül összeállításra.

.

9.3.5. A csoportok szervezése

Ezekből következően csoportszervezésünk kétféle:

- heterogén, osztatlan: kicsitől a nagycsoportos korig minden korosztályú gyermek megtalálható a csoportban,
- homogén, osztott: egy korosztályú gyermekek közössége.

A csoportok kialakítása és óvodapedagógusaik kijelölése - az óvoda egészének érdekeit figyelembe véve - a vezető óvodapedagógus feladata.

A csoportok összetételének kialakítási elvei, feladatai

- az óvoda csoportjainak gyermeklétszáma megközelítően azonos legyen,
- a szülői igények, kérések lehetőség szerinti figyelembevétele,
- a csoportokon belül legyen kiegyenlített a HH, HHH és SNI gyermekek aránya
- fiú-leány arány közelítsen egymáshoz az óvoda minden csoportjában,
- az előzetes ismereteink alapján – kistelepülési lehetőség - a gyermekek képességei és a szülők helyzete alapján minden csoport megközelítően azonos összetételű legyen,
- a csoportok gyermek létszáma álljon egyenes arányban a csoportszoba befogadó képességével 2 nm/fő
- az év közben érkező gyermek csoportjának kijelölésénél szempont a működő csoport létszáma és addigi összetétele.
- lehetőleg (minél többen) egy csoportba kerüljenek a bölcsődéből érkezett gyermekek

Az osztatlan csoportok bevezetése során szerzett tapasztalatok alapján döntésünket következő tapasztalataink indokolják

- Biztosítani tudjuk, hogy testvérek, barátok, ismerős családok gyermekei egy csoportban kerüljenek elhelyezésre.
- Ha a gyermek nem kerül 6 évesen iskolába, nem kerül sor csoport és pedagógusváltásra.
- Az első osztályosokat ismerős társaik várják majd az iskolában.
- Minden évben csak 6-8 új gyermeket kell fogadni és ugyanennyit elengedni az iskolába teljes felelősséggel a régi 25-el szemben.
- A közösségi nevelés lehetőségei megnőnek.
- A mindennapi élet sok lehetőséget kínál a tolerancia, a másság és az egyéni fejlődési szint és ütem megismerésére és elfogadtatására.

- A csendes, visszahúzódóbb idősebb gyermekek is megerősítést kapnak, mert mindig vannak kisebbek, „ügyetlenebbek” náluk, így ő is átélheti a „nagy” klasszikus szerepét.
- A kiscsoportosok több ismerettel és tapasztalattal rendelkeznek osztott csoportos társaiknál.
- Az évente ismétlődő anyag azonnali korrekciót tesz lehetővé a következő évben, így, ha valami kimarad, vagy az év folyamán kiderül, hogy nem volt sikeres, pótolható a 3 éves ciklus alatt.
- Nagyobb teret kap a gyermekek egyik legfontosabb életkori sajátossága, az utánzás, az egymástól való tanulás, mint a gyermekek egyik fő ismeret és tapasztalatszerzési forrása.
- A beszoktatás sokkal mindennapibb, életszerűbb folyamattá válik, kevésbé élik meg traumának a kicsik.
- A gyermekek megszokják, hogy segítenek nekik és természetessé válik, hogy ők is hasonlóan viselkednek a kisebbekkel.
- Minden gyermek átéli az elfogadás, de az adás örömét is.
- Első időszakban megnő a pedagógus tudatos felkészülési tevékenysége, de az eredmények kárpótolják a többletmunkát
- Az osztatlan csoportban nevelt kisebb gyermekek életkori sajátossága nem teszi lehetővé a hosszabb, nagyobb fizikai megterhelést vagy odafigyelést igénylő programok szervezését. Ezért folyamatosan törekszünk arra, hogy a nagyobbaknak külön foglalkoztatásokat szervezzünk a napi 45 perces iskolaelőkészítő fejlesztő munka érdekében.

9.3.6. A tanköteles korú gyermekek nevelésének feladatai

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni a gyermekek tanköteles kort megelőző évében, hogy

- ***előkészítő munkánkkal biztosított legyen a nagycsoportos gyermekek zökkenőmentes iskolai átmenete és iskolakezdése***
- ***a gyermekek terhelhetőségéhez igazodó napi 45 perces iskolaelőkészítő tevékenység alapozza meg a sikeres iskolakezdéshez szükséges készségeiket és képességeiket***
- ***az iskolát kezdő korú gyermekek fejlődésének méréskor az oviKRÉTA mérési rendszer Iskolakészültségi kritériumok közül minden gyermek esetében legalább a „kialakulóban” értéket tudjuk megjelölni.***

Elveink

- A gyermekek iskolára alkalmassá tétele nemcsak a nagycsoportosokat érintő külön cél, hanem a teljes óvodai nevelésen átívelő komplex feladat.
- Óvodába lépésüktől a gyermekek egyéni kompetenciáit fejlesztjük, mely a 3-4 éves óvodai nevelőmunka eredményeképpen folyamatos fejlődésen megy keresztül az iskolakezdésig.
- A gyermekek az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet, az iskolára való alkalmasságot egymástól eltérő életkorban érik el

Feladataink

- Naponta összesen 45 percben feladatra differenciált, a gyermekek(e) egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységek szervezése
- A gyermek fejlődésének félévenkénti mérése, az eredmények alapján a fejlesztés feladatainak meghatározása.
- A gyermekek optimális iskolakezdési időpontjának meghatározása, kérdéses esetben szakszolgálat segítségének igénybevétele a szülőkkel közösen kialakított helyes döntéshez
- A nagycsoportos gyermekek lelki felkészítése az iskola életre
- A külön csoportban nevelkedő gyermekek összeszokásának segítése
- Külön programok szervezése a nagycsoportosoknak: projektek, egyéb programok

9.3.7. Az az óvoda-iskola átmenet feladatai

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodáskor végén, az iskolakezdés előtti időszakban, hogy

- ***ismerjék meg a gyermekek a gyakorlatban is az iskolai életet***
- ***csökkenjenek a bennük lévő***
-
- ***félelmek és feszültségek az iskolával szemben***
- ***találkozzanak régi óvodai társaikkal (az iskolában is)***
- ***találkozzanak már iskolakezdés előtt jövendő tanítóikkal***
- ***pozitív érzelmi töltéssel, várják az iskolát***

Feladataink

- A nagycsoportos gyermekek lelki felkészítése az iskola életre
- A külön csoportban nevelkedő gyermekek összeszokásának segítése

Az iskola élet megismertetése érdekében óvoda-iskola átmenet program működtetése:
Elemei:

közös ünnepek szervezése (Karácsony, Gyermeknap, Szülői bál, koncert, egyéb eseti rendezvények)

a nagycsoportos gyermekek látogatása az első osztályokban

a nagycsoportos gyermekek látogatása az iskola ebédlőjében

a tanítók látogatása leendő első osztályosaiknál az óvodában

az elsősök élménybeszámoló látogatása volt csoportjaikban

- Közös dal és irodalom anyag összeállítása, melyet minden csoportban megismernek a gyermekek
- Az iskola kérése alapján a nagycsoportos gyermekek osztályokba osztása
- A gyermekek óvodai fejlődését bemutató dokumentáció átadása az első osztályos tanítónőnek
- A családok és az iskola kapcsolat felvételének elősegítése közös szülői értekezlettel

9.3.8. Az óvodai nevelőmunka során alkalmazott módszerek

Differenciálás

Minden gyermek a személyiségének saját útját bejárva képes fejlődni, ezért a fejlesztés nem azt jelenti, hogy felzárkóztatjuk a gyerekeket egy átlagszintre, hanem megadjuk annak a lehetőségét, hogy mindenki **a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint** a lehető leginkább tudjon kibontakozni, fejlődni**.**

Óvodánkban minden gyermeket differenciáltan, fenti elvek figyelembevételével nevelünk.

Kooperatív technikák

Minden csoportban kooperatív játékok kerülnek rendszeresen szervezésre és a nagycsoportosokat megismertetjük a kooperatív csoportokban történő ismeretszerzéssel ill. gyakorlással.

Projektmódszer, projektpedagógia

Fogalma: több napon keresztül zajló tervezett és spontán kialakuló tevékenységsorozat, mely során a gyermekek érdeklődésére és aktív bevonására építve egy témakör (minél) több szempont alapján történő, változatos módszereket és eszközöket alkalmazó komplex feldolgozása történik, (lehetőleg) külső partnerek, segítők bevonásával és egy vagy több (maradandó) produktum létrehozásával zárul.

Az óvodapedagógus speciális, a hagyományostól eltérő feladatai a projekt lebonyolítása során

- Csökken az ismeretközlő szerep, inkább közvetítő
- Kevésbé irányít – helyette koordinál
- Átengedi a gyermeknek a kezdeményezést, lebonyolítást, sőt az értékelést is
- A gyermekek mellett más partnerek bevonásáért is felelős
- Sikerélményhez juttatja a gyermekeket
- Ösztönzi az egyéni problémamegoldást
- Minél több indirekt módszert alkalmaz

Lépései

- Témaválasztás
- Tervezés
- Előkészítés
- Nyitás
- Tevékenységek sorozata
- Produktum
- Zárás
- Értékelés, korrekció
- Új terv – aktualizálva, korrekciók beépítésével

Minden csoport évi 2 saját projektet szervez, a nagycsoportosok külön projektjeinek száma és tartalma, valamint az IPR munkához kötődő projektek tervei minden év elején, a Munkatervben kerülnek meghatározásra.

Drámapedagógia – játékok minden korosztály számára

Beszélgető kör

Lehetőleg naponta szervezett, kiscsoportos vagy minden gyermeket érintő tevékenység, mely során a gyermekek beszámolnak az őket ért élményeikről, megosztják társaikkal és pedagógusukkal véleményüket közösen vagy egyénileg felvetett témában. Szervezése kapcsolódhat a mindennapos meséhez, a kiscsoportos foglalkoztatáshoz vagy lebonyolítható a játéktevékenységgel párhuzamosan is.

IKT eszközök és módszerek

Helyzetkép

Óvodánk a program készítésének időpontjában csoportonként 1-1, a felnőttek által használt laptoppal és egy projektorral rendelkezik, az óvoda teljes területén elérhető a WIFI internetkapcsolat. Minden óvodapedagógus rendelkezik minimum 30 órás számítógép kezelői ismerettel, melynek gyakorlati alkalmazása az utóbbi év során beépült a mindennapokba.

Céljaink

Azt szeretnénk folyamatosan elérni, hogy

Óvodapedagógusok

- *Minden óvodapedagógus folyamatosan bővítse IKT ismereteit és kövesse alkalmazásának életkornak megfelelő lehetőségeit*
- *Az óvodai példával és szemléletformálással járuljunk hozzá a túlzott internethasználat/függőség elleni küzdelemhez*
- *Az oviKRÉTA rendszer használatával az óvodai dokumentáció elektronikusan készül el, minden pedagógus elsajátítja az ehhez szükséges készségeket*

A gyermekek felé

- *Minden csoportban legyenek a korszerű IKT eszközök, melyeken keresztül azt bemutatni a gyermekeknek, hogy TV-ből és egyéb elektronikus anyagokból sok érdekes ismeretre tehetünk szert*
- *Bemutatni az internet játékokon kívüli jelentőségeit – pl. webkamera, ismeretszerzés*

Feladataink

- IKT képzéseken való részvétel
- oviKRÉTA használata a nevelőmunka dokumentálására
- A gyermekcsoportok életéhez kötődő dokumentáció elektronikus formában történő elkészítése
- Óvodai honlap és a Facebook oldalak kezelése

- Rendszeres internetes tájékozódás, elektronikus levelezés

10. ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK, JELES NAPOK

Céljaink*:*

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-*4 éve alatt, hogy*

- *gazdagodjon az ünnepek által a közösségi, érzelmi nevelés tartalma,*
- *éljenek át közös örömöt a gyermekek az ünnepre való várakozással, felkészüléssel és a jeles nap megtartásával,*
- *bővüljenek a hagyományőrzéssel kapcsolatos ismereteik,*
- *nevelőpartnerek ünnepekbe történő bevonásával gazdagodjon azok tartalma és bővüljenek kapcsolataink.*

Feladataink:

- Fontos az ünnepvárás mozzanata. A délelőttök folyamán különböző vizuális, zenei, irodalmi és egyéb tevékenységekkel valósítjuk meg az érzelmi elmélyülést, ráhangolódást. A várakozás élménye nagyban hozzájárul ezen értékek befogadásához.
- Az ünnephez kötődő néphagyományok bemutatása.
- Az ünnep fényét emeli, hogy a gyermekekkel közösen díszítjük, dekoráljuk a termet az általuk készített munkákkal, az óvodapedagógus segítségével.
- A gyermekcsoport ünnepvárásával párhozamosan mi, óvodapedagógusok, külön vagy a gyermekekkel együtt programokkal, ajándékokkal is készülünk az eseményre. Az ajándékkészítés munkálatait már jóval előbb elkezdjük.
- Az ünnep maga is a hagyományokra épül és a napirend tükrében változást jelent az átlagos napokhoz képest. Az ünnepek hangulati lezárását, az érzelmi feszültség levezetését zenei, irodalmi, vizuális tevékenységekkel segítjük elő.
- Az ünnepek pontos időpontjait az Éves Munkaterv tartalmazza.

Egyes ünnepélyekre – a szülők igényei alapján - műsorral is készülünk a gyermekekkel, melyeknek összeállításánál figyelembe vesszük, hogy:

- a gyermekek közül mindenki szerepeljen (aki nem zárkózik el tőle),
- ne legyen túl hosszú,

- ne „produkció legyen, hanem a gyermekek irodalmi és zenei művekben megtalált örömét tükrözze.

Mikulás

Célunk: *éljék át a gyermekek a Mikulás misztikus, mesebeli lényével való találkozás különleges élményét, ismerjék meg a, vendégvárási és fogadási szokásait.*

A nevelőtestület minden év október - novemberében közösen dönt arról, hogy milyen ajándéktárgyat készítünk saját kezűleg -, melyet a Mikulás ad át a gyermekeknek. Igyekszünk kerülni a hagyományosan megvásárolható ajándékokat, helyette egyéni ötleteinket valósítjuk meg.

A várakozás csúcspontja maga az ünnep, amit - lehetőség szerint december 6.-án, délelőtt tartunk. E napon minden csoportba ellátogat a Mikulás. A csoportvezető pedagógus a gyermekek fejlettségétől és érzelmi beállítódásától függően szervezi meg az ajándékátadás körülményeit. A nagyobbak néhány verssel, dallal köszönik meg az ajándékot.

Karácsony

Célunk: *éljék át a gyermekek az ünnepre való készülődést, a közös terem és fa díszítés élményét, éljék az ajándék adás örömét és szüleikkel együtt érezzék jól magukat óvodai csoportjukban.*

A gyermekek pedagógusaikkal díszítik fel fenyőfájukat a korábban elkészített gyermekmunkákat felhasználva, majd együtt örülnek a csoport játék-ajándékainak.

Évek óta hagyomány – és igényként is jelentkezik a szülők részéről – egy közös ünneplés, melyre a gyermekek egész családja meghívást kap. Az édesanyák egész nap szorgoskodnak a vendéglátás közös megszervezésével. A gyermekek bemutatják az első félévben megismert irodalmi és ének-zenei anyagot majd megajándékozzák szüleiket saját kezűleg készített ajándékaikkal. A délután kellemes beszélgetéssel, közös játékkal zárul.

Óvodánkban ügyelünk arra, s tiszteletben tartjuk, hogy az év talán legszebb, legbensőségesebb ünnepe a családoké.

Farsang

Célunk: *ismerjék meg a gyermekek a Farsang eredetét, szokásait, és éljék át a jelmezbe bújás éssok tréfás ügyességi játék örömét.*

Óvodánkban mindhárom csoportjában külön és közös programokkal is egy napon ünnepeljük. A gyermekek a szülők által készített jelmezekbe öltöznek, bemutatják jelmezeiket társaiknak és tréfás vetélkedőket rendezünk a csoport tagjainak igényétől függően. Egy - két vidám, ideillő verssel, dallal, a nagyobbaknál esetleg tánccal tesszük színesebbé a mulatságot.

Az ünnepséget megszervezhetjük a szülőkkel közösen is, akik segítenek a jelmezek elkészítésében, felöltözésben. Nagy hangsúlyt fektetünk a vidám, tréfás hangulat megteremtésére, hisz ez a Farsang lényege. A terem dekorációja ekkor különösen fontos, legyen színes, érdekes, tükrözze az ünnep alaphangulatát.

Húsvét

Célunk: *ismerjék meg a gyermekek a Húsvéthoz kapcsolódó népszokásokat, valamint az ünnep külső jellegzetességeit.*

A Húsvét jó lehetőség a népszokások felelevenítésére, a gyermekekben már meglévő ismeretek rendszerezésére, bővítésére. Törekszünk arra, hogy minél több foglalkozási ág témája kapcsolódjon az ünnephez, de ügyelünk arra, hogy a gyermekekben felmerülő aktuális problémák, témák se maradjanak kihasználatlanul, megválaszolatlanul.

Anyák napja

Célunk:*, éljék át a gyermekek ajándékkészítés és a köszöntés élményét, beszélgetések során tudatosuljon bennük az édesanyák és a család összetartozásának fontossága, szerepe.*

Az ünnepet megelőző időszakban alkalmat teremtünk a család, a szülői szeretet és tisztelet érzékeltetésére.

Óvodánkban az Anyák napi ünnepünket május első vasárnapja körüli nap délutánján tartjuk a szülők nagy várakozására és örömére.

Az Anyák napi ünnepélyen a gyermekek csoportjaikban rövid műsort adnak elő az adott tanévben megismert versekből, mondókákból, dalokból, valamint az alkalomhoz illő versekkel, dalokkal köszöntik az édesanyákat, nagymamákat és átadják saját kezükkel készített ajándékukat.

Március 15.

Célunk *ismerjék meg a gyermekek az ünneppel kapcsolatos fogalmakat pl. huszár, kard, csákó, kokárda, halljanak nemzetünkről, magyarságunkról.*

Az ünnepet megelőző napokban beszélgetünk nemzetünkről, hazánkról, élmények képek, videó segítségével a gyermekek életkorának megfelelő formában és tartalommal bemutatjuk a szabadságharc eseményeit és jelentőségét. Vers és zenehallgatással igyekszünk hangulatát érzékeltetni. Egy - egy verset, dalt meg is tanítunk a gyermekeknek.

Nemzeti színű zászlókat, pártákat, huszársapkákat készítünk, valamint kokárdát tűzünk a ruhánkra.

Születésnap

Célunk: *erősödjön a gyermekek én és öntudata, egymás tiszteletére, osszák meg egyéni örömüket a társakkal, a közös ünneppel a közösségi érzés erősítése.*

Óvodai életünk egyik fontos eseménye a gyermekek születésnapjának megünneplése. Minden gyermek születésnapját megtartjuk a szülők igénye és kérése alapján, az általuk kiválasztott napon.

A délelőtt folyamán általa választott verssel, dallal köszöntjük fel az ünnepeltet, gyertyák meggyújtásával emelve az ünnepi hangulatot. A születésnapost saját készítésű ajándékkal lepjük meg, ami évente és csoportonként változó. Törekszünk arra, hogy a szülők erre az alkalomra olyan enni és innivalót hozzanak, amelyek hozzájárulnak az óvodások egészséges táplálkozásához (gyümölcsök, magvak, rostos üdítők). A köszöntést tánccal, körjátékokkal zárjuk le.

Ballagás, évzárás

Célunk: *kerüljön méltó lezárásra az óvodai év, a ballagók gyermekek számára az óvodáskor, legyenek büszkék arra, hogy elérték az iskoláskort.*

A ballagást minden évben május végén, a Rendezvényházban tartjuk.

Az ünnep keretében a nagycsoportosok elköszönnek óvodájuktól, pedagógusaiktól, dajkáiktól, és kisebb társaiktól, a középsősök elbúcsúztatják és megajándékozzák őket.

Az ünnepen a nagyok jelképesen átvonulnak az óvodából az iskolába, miközben megkapják a középső csoportosoktól a ballagás jelképét: a tarisznyát. Ezután rövid ízelítőt adnak az év anyagából, majd a középső csoport jelen levő tagjai elbúcsúztatják a nagyokat, akik ünnepélyesen elköszönnek az óvodától. A rövid műsorokat közös mozgás követei a "Legyetek jók, ha tudtok" című dalra a ballagók és az óvodapedagógusok előadásában. A rendezvény közös uzsonnával zárul, melyre minden jelenlevő vendég meghívást kap.

Madarak és fák napja Ősz és Tavasz

Célunk: *ismerjék meg a gyermekek településünk közelében levő természeti és épített örökségeinket, szerezzenek ismereteket az állatokról és növényekről és védelmükről. Éljék át a teljes óvodai részvétellel zajló utazás és kirándulás örömét.*

Az év folyamán két óvodai nap kiemelt témája a természet, a növények és az állatok saját környezetükben történő megismerése, védelme, szeretetének megerősítése. E napokon - óvodakirándulás keretében - minden gyermekcsoport természetes környezetében figyeli meg környező világunk élőlényeit és épített, valamint természeti örökségeit. A kirándulásra busszal utazunk magunkkal visszük az uzsonnát, amit a szabad levegőn fogyasztunk el, a természetben. A kirándulás délig tart, a csoportok együtt érkeznek és távoznak a kirándulóhelyről. A nap reggelén a gyermekek a természethez kapcsolódó ajándékot kapnak, melyet az óvodapedagógusok és dajkák kézi munkával készítenek erre a napra.

11. KAPCSOLATOK

11.1. Óvoda – család

Célunk*:*

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés 3-4 éve alatt, hogy

- *alakuljon ki együttműködés a szülői házzal a gyermekek jó közérzete és fejlődése érdekében,*
- *egyenrangú nevelési és tartalmas partnerkapcsolati kapcsolat működjön a két fél között, melynek alapja a kölcsönös nyitottság, elfogadás, érdeklődés, segítségnyújtás és a bizalom legyen.*

Elveink:

- A gyermek fejlődésének elsődleges színtere a család, az óvoda segítséget nyújt ebben
- Az óvodás gyermekek személyisége a családi és az óvodai nevelés együttes hatására fejlődik, mindkét tényező felelős az eredményért, kölcsönösen hatnak egymásra. Az általunk végzett céltudatos nevelés csak akkor vezethet eredményre, ha sikerül összhangba hozni a családi neveléssel.
- A szülő találjon bennünk támaszt és segítőtársat gyermeke fejlesztéséhez. A gyermekét elhanyagoló, vagy nem megfelelő módszerekkel nevelő szülővel is éreztetjük, hogy mi vele együtt, az ő egyetértésével kívánunk neki és gyermekének segíteni. Az egyenrangú nevelési viszonyt kölcsönös alkalmazkodással valósítjuk meg.
- A családi és az óvodai élet közötti folyamatosságot biztosítjuk (pl. a szülő jelenlétével a beszoktatásnál, a gyermek játékot hozhat magával otthonról az óvodába, közös rendezvényeket szervezünk ..stb).
- Az együttműködést az intervenciós gyakorlat jellemzi, a segítségnyújtást a családhoz igazítjuk.
- Minden családdal külön kialakítjuk az együttműködés módját.

Feladataink:

- Megteremtjük a kereteit a szülői tájékoztatás különböző formájának, azokat folyamatosan fejlesztjük, bővítjük.
- Minél gyakrabban, lehetőség szerint naponta beszámolunk a szülőknek, hogy mi történik az óvodában gyermekükkel.
- Megismerjük a családok életmódját, a gyermekek helyét a családban.

- A szülők nevelési szemléletét tapintatosan, közvetve befolyásoljuk.
- Az együttműködésben vállaljuk a megértőbb, türelmesebb, az érzelmileg elfogadóbb partner szerepét.
- Megteremtjük a kereteit a szülői vélemények megismerésének.
- A szülők kérését, javaslatát figyelembe vesszük, az esetleges bírálatokat megfontoljuk.
- A gyermekekkel kapcsolatos egyéni igényeiket, szokásaikat szem előtt tartjuk.
- A családokhoz minden esetben előítéletektől mentesen közelítünk.
- Adott esetben kérésre, vagy nagyon indokolt esetben anélkül is (pl. egészséges táplálkozás, egészséges életritmus, betegségek stb.) tanácsokat adunk.

Kapcsolattartás formái:

- Személyes találkozás
- Faliújság
- Csoport Facebook oldalak
- Szülői értekezlet
- oviKRÉTA

Együttműködés formái

- Szülői értekezletek
- Családlátogatás
- Egyéni beszélgetések
- Fogadóóra
- Nyílt napok
- Közösen végzett munkák az óvodáért, gyermekekért
- Óvodabál
- Közös ünnepek, ünnepélyek, programok

Napi beszélgetések

- Rövid, tájékoztató jellegű beszélgetés a gyermek érkezéskor és távozásakor. Tartalma a gyermekkel kapcsolatos aktuális információk megosztása. Az óvodai nevelőmunka sajátosságai miatt főleg délután kerül rá sor.

Faliújság

- Minden csoportszoba öltözőjében tájékoztató faliújságot hozunk létre, melyen aktuálisan elhelyezésre kerülnek a gyerekek ábrázoló munkái.

Csoport Facebook oldalak

- A csoportok zárt FB oldalain fényképes tájékoztatást adunk a szülőknek az aktuálisan lezajlott eseményekről és közzétesszük a csoport életével kapcsolatos információkat.

Szülői értekezlet

- Az újonnan beíratott gyermekek szüleinek augusztus hónapban összevont szülői értekezletet tartunk, ahol megismerkednek az óvoda dolgozóival, épületével, a házirenddel, nevelési elveinkkel, hagyományainkkal, szokásainkkal. Ezután kerül sor a szülő és gyermeke óvodapedagógusának első találkozására, ahol megbeszélik a családlátogatás körülményeit, együtt megnézik a gyermekek leendő csoportszobáját és bejárják az óvodát. Az óvodapedagógusok átadják a gyermek életének előtörténetét megismerő Anamnézis lapokat és felkérik a szülőket azok kitöltésére, melyet majd a családlátogatáson közösen áttekintenek és értelmeznek.
- Egy óvodai évben csoportonként 3-3 szülői értekezletet tartunk, ahol mindenkit érdeklő nevelési vagy egészségügyi kérdések, egy-egy nevelési módszer, ill. az óvodai élet problémái és aktuális szervezési feladatok kerülnek megvitatásra.
- Minden év májusában a nagycsoportos gyermekek szüleinek megszervezzük a leendő 1. osztályt tanító pedagógusokkal való ismerkedést, találkozást.

Családlátogatások

- Minden gyermeket meglátogatunk otthonában óvodába lépése előtt. Megismerkedünk a családdal, szociális körülményeikkel, beszélgetünk gyermeknevelési szokásaikról. Megszokott körülményei között találkozunk először a kisgyermekkel, mert könnyebben alakul(hat) ki ismerős környezetében az óvodában őt fogadó óvodapedagógusokkal, így már ismerősként találkozik velünk a későbbiekben a számára még ismeretlen óvodai környezetben.
- A családlátogatás során jobban megismerjük a gyermekeket, benyomásokat szerzünk a hatásrendszerről is, amely otthonukban éri őket. Ezek a látogatások jól szolgálják a szülőkkel való kapcsolat kialakulását is. A gyermekkel és szülővel is éreztetjük, hogy a látogatás mindkettőjüknek szól.
- Lehetőséget teremt a szülőket foglalkoztató kérdések megbeszélésére nyugodt, négyszemközt folytatott keretek között.
- Szükség esetén egy családhoz a gyermek óvodai évei során többször is ellátogatunk.

Egyéni beszélgetések, fogadóórák

- Az óvoda egy nyugodt termében szervezett négyszemközti találkozó, ahol bizalmasan és zavartalanul beszélhetjük meg a gyermek fejlődésének információit, egyeztetjük a felmerülő problémákat. Beszélgetések során olyan kérdések is szóba kerülhetnek, amelyek nem közvetlenül a gyermekre vonatkoznak, viszont hatással vannak rá is. (családi problémák, mindennapi gondok. stb) Ha ezekről is beszél a szülő, mindenképpen a bizalom jelének tekintjük és diszkréten kezeljük. Igyekszünk ennek kapcsán éppen úgy, mint a nevelési kérdésekben, együttérzéssel és tapintatosan viselkedni. Különösen vigyázunk a beavatkozás mértékére. Fogadóórát az óvodapedagógus és a szülő is kezdeményezhet.
- A gyermek fejlődésének eredményeit ismertető beszélgetések során bemutatjuk a szülő(k)nek gyermekük mérési eredményeit, közösen értelmezzük az ott található adatokat és egyeztetjük terveinket a gyermek fejlesztéséről. A megbeszélések időpontját egyénileg egyeztetjük le a szülőkkel.

Nyílt napok

- E napokon lehetőséget teremtünk arra, hogy a szülők közvetlen tapasztalatokat szerezzenek gyermekük óvodai életéről, napi tevékenységeiről, kapcsolatairól. Munkatervben határozzuk meg az előző évek tapasztalatai alapján az adott év programját, időpontjait.
- A Nyílt napon a szülők, a kollegák és a vezető írásban oszthatja meg a csoport óvodapedagógusaival véleményét a látottakról.

Projektek

- Éves ütemtervben szereplő időpontban többnapos változatos program a gyermekek érdeklődése és az aktuálisok alapján meghatározott témában
- A projektek kezdetekor tájékoztatjuk a szülőket a projekt tervezett tevékenységeiről.
- A programot lehetőleg úgy alakítjuk ki, hogy a zárás – vagy több más tevékenység is – a szülők bevonásával, részvételével történjen.

Közösen végzett munkák az óvodáért, gyermekekért

- Egy-egy nagyobb munkaerőt igénylő udvari, vagy az épületet érintő átalakításkor igénybe vesszük a szülők önkéntes segítségét. Az óvodai ballagás előkészítő/záró teremrendező munkáit is közösen végezzük el.
- A szülők segítségére, munkájára támaszkodva bálat rendezünk minden tél végén.

oviKRÉTA

Megosztjuk a szülőkkel a csoport életére vonatkozó egyes, valamint gyermekük fejlődésére vonatkozó információkat.

11.2. Óvoda – iskola

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni, hogy

- *a nagycsoportos gyermekek zavartalan iskolai átmenetének biztosítása érdekében folyamatosan továbbfejlesztett tartalmú pedagógiai munkakapcsolat működjön az iskolavezetéssel, a tanítókkal,*
- *valósuljon meg a gyermekek iskolai életének megismerése, nyomon követése.*
- *az első osztályok látogatása során szerzett tapasztalatok épüljenek be pedagógiai munkánkba.*

Feladataink:

- Az átmenetet közösen könnyítjük meg a gyermekek számára.
- A kapcsolattartást az iskolával nevelőmunkánk szerves részének tekintjük és az igények, a lehetőségek, valamint a szükségletek alapján folyamatosan fejlesztjük, bővítjük
- Megteszünk mindent azért, hogy a tanítók minél teljesebb képet kapjanak az óvoda mindennapi életéről, iskolára előkészítő munkájáról. A leendő első osztály tanítóit megismertetjük az óvodai nevelőmunka folyamatával, eredményeivel. Tájékoztatást adunk a gyermekek egyéni fejlődésének üteméről, az egyéni bánásmód alkalmazásának tapasztalatairól, és az esetleges alkalmazkodási nehézségekről.
- Folyamatosan tájékozódunk az iskola feladatairól, alkalmazott módszereikről, eszközeikről.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek iskolai beilleszkedését és eredményeit, felhasználjuk az e téren szerzett tapasztalatainkat saját későbbi nevelőmunkánkban.
- Az iskolakezdés előtt álló gyermekekkel ellátogatunk az iskolába, meghívjuk a csoportokba leendő tanítóikat, akiket a nagycsoportosok utolsó szülői értekezletére meghívunk.

A kapcsolattartás és kapcsolattartás formái

- felnőttek látogatása, tapasztalatgyűjtés (órákról, óvodai munkáról)
- a gyermekek fejlődése és egyéb szakmai tapasztalatok megbeszélése
- a tanítók meghívása az utolsó óvodai szülői értekezletre
- az óvodapedagógusok látogatása az első osztályokban, volt nagycsoportosaiknál

- szülői értekezleteken való részvétel

11.3.Óvoda - bölcsőde

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni a bölcsődéből átkerülő gyermekek esetében, hogy

- *ismerjük a bölcsődei gondozó-nevelőmunkát*
- *épüljön egymásra a két intézmény tevékenysége*
- *működjön a bölcsőde-óvoda átmenet folyamata*

A kapcsolattartásés együttműködés formái

- a kisgyermeknevelők látogatása az óvodában
- az óvodapedagógusok látogatása a bölcsődében
- egyéni találkozók, beszélgetések
- ünnepek, találkozók

11.4. Óvoda –Könyvtár

Céljaink:

Azt szeretnénk elérni az óvodai nevelés időszak alatt, hogy

- *ismerjék meg a gyermekek - életkoruknak megfelelő tartalommal – a könyvtár munkáját és szolgáltatási lehetőségeit a gyermekek későbbi olvasóvá nevelése érdekében.*

A kapcsolattartás és együttműködés formái

- egyéni kapcsolatfelvétel a két intézmény vezetői és a munkatársai között
- projektek, közös rendezvények
- könyvtárlátogatás
- könyvtári foglalkozások
- vetélkedő, rendezvény a gyermekeknek

11.5.**Rendezvényház, Művelődési ház**

Célunk: hogy a *gyermekeket megismerjék a település életéhez tartozó intézmények funkcióit.*

A kapcsolattartás és együttműködés formái

- egyéni kapcsolatfelvétel a két intézmény vezetői és a munkatársai között

- óvodai rendezvények (ballagás) tartása a rendezvényházban
- színházi és/vagy mozielőadás a művelődési házban.

11.6.Óvoda – szakmai szolgáltatók

Cél:

A kapcsolatok működtetésével azt szeretnénk elérni, hogy

- *kapjon szakmai támogatást az óvodapedagógusok nevelőmunkája - POK*
- *tudjanak szakemberhez fordulni az óvodapedagógusok a gyermekek fejlődési problémáinak megítélésekor és a vizsgálati kérelmek kitöltésében*
- *működjön szoros munkakapcsolat az SNI gyermekek fejlesztését végző szakemberekkel a gyermekek fejlődése és az egymást erősítő feladatok elvégzése érdekében.*
-

A kapcsolattartás és együttműködés formái

- vezetői kapcsolattartás a szolgáltatókkal: nevelési tanácsadók, szakértői bizottságok, Szegedi POK
- vizsgálat és kontroll kérése
- napi együttműködés a logopédussal, gyógypedagógussal
- egyeztetés vizsgálatokkérések előtt
- kölcsönös adatszolgáltatás
- szakmai szolgáltatások igénybevétele: szaktanácsadás, képzések, előadások

11.7. Óvoda – egészségügyi intézmények

Cél. *A gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása érdekében kölcsönös munkakapcsolat működtetése a település egészségügyi intézményeivel és dolgozóival.*

A kapcsolattartás formái

- védőnői látogatás
- orvosi látogatás
- egyéni megbeszélések a gyermekek fejlődéséről

Az együttműködés formái

- munkaterv egyeztetés a védőnőkkel
- fejtetű ellenőrzés az óvodában
- tájékoztató előadások szervezése az óvodában

- Egészséghét programok az óvodában
- a HHH gyermekek adatainak egyeztetése
- az óvodai beíratás adatainak egyeztetése
- együttműködések egyes gyermeki problémák kezelésére
- kölcsönös tájékoztatás, információátadás

11.8. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Az óvoda pályázatok, szakmai programok során rendszeresen épít ki és tart fenn kapcsolatot más óvodákkal, óvodák pedagógusaival, szakmai szolgáltatókkal, ezek számának növelése a lehetőségek függvényében folyamatos feladat.

12. ALAPELLÁTÁSON KÍVÜLI SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A szülők igényei és a településeken adódó lehetőségek alapján az óvoda közvetítő szerepet vállal a szülők igényei alapján térítésmentes és térítéses szolgáltatások igénybevételében.

- Hitoktatás az egyház által kirendelt pedagógusok részvételével - díjmentes
- Bűvész, zene, bábszínház és színházi előadások szervezése
- Úszásoktatás a Kisteleki Fürdőben
- Fényképezés megszervezése az óvodában
- Egyedi lehetőségek közvetítése

13. GYERMEKVÉDELEM

Célunk: *a gyermek személyiségfejlődését veszélyeztető tényezők felismerése, elhárítása, a szükséges intézkedések kezdeményezése vagy megtétele a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekek körében.*

Intézményi feladatok, tevékenységek

Minden óvodapedagógus

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek befogadását csoportjába és kiemelt figyelemmel kíséri rendszeres óvodába járásukat.
- Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, a gyermekcsoportban, a gyermekek között is, szükség esetén javaslatot tesz védő-óvó intézkedésekre.
- A gyermekeket és a családokat a lehetőségeikhez képest minél jobban megismeri.

- Kiemelt figyelemmel követi az érintett gyermekek fejlődését
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismeri és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kéri.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával segíti.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíti a gyermekek családban történő nevelését.
- A szülőkkel együttműködő kapcsolatot alakít ki, elősegíti a szülői szerep eredményesebb betöltését.
- Jó kapcsolat épít ki a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.
- Kérésre jellemzést készít a gyermekről, családjáról és az óvodából észlelt körülményeikről.

Az óvoda vezetőjének gyermekvédelmi feladatai

Az óvoda vezetőjének feladata a gyermekek érdekeinek mindenekfelett álló érvényesítése és az érvényesülés ellenőrzése.

Ezen belül

- Nyilvántartást vezet a hátrányos, halmozottan hátrányos és veszélyeztetett gyermekekről
- Folyamatos kapcsolatot tart az önkormányzat családsegítő és a gyermekjólét munkatársaival
- Részt vesz a helyi szociális kerekasztal és egyéb, a gyermekek szociális helyzetével összefüggő együttműködések munkájában
- Biztosítja az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésével a gyermekbalesetek megelőzését.
- Szükség esetén segítséget nyújt a családok szociális segélyezésének megítélésében.
- Megszervezi az adományozás körülményeit és egyezteti a rászorulók személyét
- Kapcsolatot tart a gyermekeket képviselő gyámokkal

Feladatok a veszélyeztetett helyzetű gyermekek nevelése során

- A gyermek óvodai elhelyezése
- A gyermek körülményeinek és testi épségének figyelemmel kísérése
- Szükség esetén intézkedés kezdeményezése

Az óvodai gyermekvédelmi munka támogatására együttműködést alakítunk ki a következő szervezetekkel

- Önkormányzat szociális munkatársai
- Családsegítő munkatársai
- Gyámügy munkatársai
- Védőnők
- Orvos
- Rendőrség
- Polgárőrség
- Civil szervezetek

14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

14.1. A tehetséges gyermek nevelése

Cél: *az óvodába járó tehetségígéret gyermekek kiemelkedő egyéni képességének felismerése, fejlesztése, indokolt esetben külső, a területnek megfelelő szakember támogatásának igénybevétele.*

Elveink

- Minden gyermeknek vannak erősségei.
- A tehetséges gyermekek általában külső hatás nélkül is öntevékenyek az adott területen
- A tehetséges gyermekkel való foglalkozás nem mehet a többi gyermekkel való törődés rovására
- A foglalkozás a gyermek érdeklődésére épüljön
- A tehetséggondozás mellett fontos szerepet kap a gyermek személyiség és önismeret fejlesztése

Feladataink

- A gyermekek egyéni fejlődésének mérése során minél korábban kerüljön kiszűrésre, ha egy gyermek kiemelkedő képességekkel rendelkezik egy területen
- Fejlesztjük a gyermek megismert erős oldalát
- Többféle lehetőséget kínálunk fel a témában
- Lehetőleg folyamatosan foglalkoztatjuk a gyermeket, ill. felügyeljük önálló foglalkozását

- Kiemelten kezeljük a gyermek művészeti fejlesztését, mely a tehetség területétől függetlenül támogatja a gyermek fejlődését
- Ügyelünk arra, hogy a kiemelkedő terület mellett minden egyéb terület fejlődése megfelelő legyen, különös tekintettel az alapkompetenciák fejlődésére.
- Olyan közeget teremtünk körülötte, mely elfogadja és elismeri tehetségét, de nem becsüli túl értékeit
- Ügyelünk a gyermek pihenési idejének megtartására
- A családdal folyamatosan egyeztetünk a gyermek fejlődéséről és tevékenységeiről
- A gyermek iskolába kerülésekor tájékoztatjuk leendő pedagógusát a gyermek kiemelkedő képességeiről
- Folyamatosan bővítjük ismereteinket az óvodai tehetséggondozásról

A foglakozás formái

- Egyéni foglalkozás
- Kiscsoportos foglalkozás
- Szakember bevonása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- az adott képességterületen magas színvonalon tevékenykedik
- a többi területen is eléri az óvodáskor végére várt fejlettségi szintet

14.2.A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a sajátos nevelési igényű gyermek nevelése

Óvodánk Alapító okiratában jelölt feladata, valamint személyi és tárgyi feltételei alapján **Az Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek integrált nevelését** és szakszerű fejlesztését tudja biztosítani.

Cél: *az SNI és BTMN gyermekek integrált nevelésének és harmonikus személyiségfejlesztésének biztosítása, eredményes nevelésük és fejlesztésük érdekében a szokásostól eltérő, nagyobb mértékű pedagógiai segítség nyújtásával, a sérült funkciók differenciált működésének tudatos fejlesztésével, a kompenzáció biztosításával.*

Az SNI és BTMN gyermekek nevelését és fejlesztését biztosító elvek

Általános alapelv

- Minden gyermek számára esélyegyenlőséget biztosítunk
- Minden gyermek számára lehetővé tesszük, a fejlesztendő területnek megfelelő szakember közreműködésével a fejlődés, fejlesztés lehetőségét
- Minden SNI gyermeknek joga van, hogy olyan személyként fejlesszék, aki képes megfontoltan dönteni és választani, aki ésszerűen meg tudja állapítani, hogy mit szeret és mit nem, akinek adekvát kapcsolatai vannak a többi emberrel, és aki a lehető legkevesebb segítséget várja környezetétől**.**
- Az egyes területen problémával küzdő gyermek más területe(ke)n kiemelkedő tevékenységre is képes lehet.
- Programunk előző fejezeteiben megfogalmazott nevelési elvek, feladatok és tevékenységek biztosítják minden gyermek fejlődését, az akadályozott és nem akadályozott gyermekek természetes együttélését

Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei az SNI és BTMN gyermekre vonatkozóan:

- A fejlesztés csak komplex kivizsgálás után kezdődik el, melyre a probléma észlelése után minél rövidebb idő alatt kerüljön sor
- A szakértői véleményben megfogalmazott fejlesztésekre az előírt időkeretben a megfelelő szakmai kompetenciákkal rendelkező fejlesztő szakemberek (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus) kerülnek alkalmazásra
- A fejlesztés folyamata a szakemberek és a pedagógusok gyermekre vonatkozó tapasztalatainak rendszeres megbeszélésével válik teljessé
- Elfogadó környezet biztosítása
- A gyermekkel szemben megfogalmazott elvárások a fejlődési lemaradás mértékéhez, valamint a gyermek fejlődési üteméhez igazodjanak
- A pedagógus türelmes, nyugodt, érzelmi támaszt biztosító habitusa, a kivárás képessége elengedhetetlen
- Minden óvodapedagógus törekedjen a kompenzációs lehetőségek körének bővítésére a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével.

Kiemelt szerepet kap az SNI és BTMN gyermek fejlesztése és tevékenykedtetése során

- A cselekvésbe ágyazott gondolkodás

- Időtöbblet biztosítása az SNI gyermek neveléséhez, tevékenységeihez
- Nagy mennyiségű változatos ingerek (taktilis, mozgásos, látási, hallási) biztosítása a tapasztalati és ismeretkör bővítése érdekében
- Az alapmozgások kialakítása, fejlesztése
- A szociális készségek fejlesztése
- Az önkiszolgálás fejlesztése
- A kognitív funkciók fejlesztése
- Az adekvát játékhasználat elősegítése
- A változatosság biztosítása (ugyanazon funkció változatos módon való gyakoroltatása)
- Tudatos önállóságra nevelés
- Egyéni adottságokhoz alkalmazkodó bánásmód
- Differenciált fejlesztés
- Az eltérő terhelhetőség figyelembevétele

Az SNI és BTMN gyermekek nevelésének személyi feltételei

Az SNI gyermekek esetében a szakértői bizottság szakvéleményében előírt képzettségű fejlesztő szakember (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, konduktor stb.)

Feladatai

- a szakértői bizottság által kiadott szakvélemény értelmezése az óvoda vezetőjével, ill. a gyermek óvodapedagógusaival
- az SNI gyermek egyéni fejlesztési tervének elkészítése
- az SNI gyermek egyéni fejlesztésének elvégzése és dokumentálása
- tanácsadás az SNI gyermek óvodapedagógusainak a gyermek napi tevékenységeinek megszervezésében és általános nevelésében

A BTMN gyermekek fejlesztését a Csongrád-Csanád Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Kisteleki Tagintézményének szakemberei látják el.

Az óvodapedagógus feladatai

- A befogadó csoportban minden pedagógus rendelkezzen alapismeretekkel a pszichés fejlődési zavar számos körülményéről

- legyen jártas a differenciáló pedagógiában - mely az együttnevelés egyik alappillére – és rendszeresen alkalmazza nevelőmunkája során
- alakítson ki személyes kapcsolatot a szülővel, tanúsítson tapintatos együttérzést, bíztató magatartásával segítse a szülőt problémáinak feldolgozásában és kezelésében
- alakítson ki együttműködő kapcsolatot a gyermek fejlesztését végző szakemberekkel
- nevelőmunkája során vegye figyelembe a szakmai fejlesztőmunkát végző szakemberek (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus) ajánlásait.
- a csoportban alakítson ki elfogadó légkört és pedagógiai eszközökkel teremtse meg ezt a gyermekek körében is.

Az SNI és BTMN gyermekek nevelésének kötelező dokumentációi

Csoportnapló, mulasztási napló

- Az oviKRÉTA-ban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői és rehabilitációs bizottság nevét, címét, a szakvélemény számát és kiállításának keltét, a felülvizsgálat időpontját,
- SNI gyermekek esetében minden év június 30-ig meg kell küldeniük az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság részére azoknak a gyermekeknek a nevét – a bizottsági szakvélemény számával együtt –, akiknek felülvizsgálata a következő nevelési évben esedékes (21/2005. (VII. 25.) OM rendelet 13. §),
- SNI gyermekek esetében az intézményváltoztatások jelzése a szakértői bizottságoknak.
- SNI gyermekek fejlesztésekor a fejlesztők által készített dokumentumok a gyermek fejlődéséről és munkájuk elvégzéséről.

Az SNI és BTMN gyermekek nevelésének tárgyi feltételei

Óvodánk rendelkezik nevelési programunk végrehajtásához szükséges eszközökkel és felszerelésekkel, amelyek a pszichés zavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony fejlesztését is elősegítik. (11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet intézkedik a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről)

- minden csoportban rendelkezésre áll az értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő, kellő mennyiségű (gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő) eszköz, valamint ugyanilyen arányban az egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések

- a mozgásfejlesztéshez változatos eszközöket használunk, mint például: trambulin, egyensúlyozó eszközök.
- további fejlesztő eszközök és a fejlesztőmunkát segítő szakirodalom beszerzése a lehetőségek függvényében folyamatosan történik

Óvoda-iskola átmenet az SNI és BTMN gyermekek esetében

A közoktatási törvény szerint az SNI gyermekek beiskolázásáról a szakértői bizottság, BTMN gyermekek esetében a kisteleki tagintézmény dönt. Alapvető követelmény, hogy csak azok a gyerekek kerüljenek beiskolázásra, akik már alkalmasak az iskolai követelmények teljesítésére.

14.3.A szociálisan hátrányos helyzetű gyermek nevelése

Óvodai Integrációs Fejlesztő Program (Óvodai IPR)

„Az óvodai IPR legfőbb jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítnak.”

Célunk: *a településen élő halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek egyéni fejlődésének rendszeres mérésével és speciális, egyéni igényeikre épülő fejlesztésükkel, a szülői házzal és a szociális segítő rendszerrel történő rendszeres kapcsolattartással, a szociális hátrányok kompenzálási lehetőségeinek megteremtésével, iskolakezdésük időpontjának optimális megválasztásával, az óvodai nevelőmunka tudatos megszervezésével a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása, szociális hátrányaik csökkentése, kompetenciáik kiemelt fejlesztése és élethosszig tartó tanulásuk megalapozása.*

Alapelvek

- esélyegyenlőség
- differenciálás,
- segítségnyújtás
- kommunikáció

- bizalom
- elfogadás
- következetesség

KIEMELT TERÜLETEK

Szervezési feladatok

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása

Feladatunk:

- Az óvoda vezetője folyamatos kapcsolatot tart fenn a jegyző által megbízott családsegítő munkatárásával és a védőnőkkel a 3 éves korú HHH gyermekek beazonosítása és – akár évközi - felvétele érdekében.

Integrációt elősegítő csoportalakítás

Feladatunk:

- Az óvoda vezetője nyilvántartást vezet a településen élő és az óvodába járó HH és HHH gyermekekről, melyet rendszeresen a jegyzővel egyeztetve folyamatosan frissít
- A gyermekcsoportok kialakításakor az óvoda vezetője – a szülők egyéni kéréseinek figyelembevétele mellett - ügyel a HHH gyermekek csoportokban történő egyenletes elosztására és a max. 25 %-os különbségi arány megtartására

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása

Feladatunk:

- Minden csoportvezető óvodapedagógus követi a HHH gyermekek óvodai távollétét és igazolatlan mulasztás esetén egyeztet a szülővel az óvodai segítségnyújtás lehetőségéről a hiányzás csökkentésére.
- Eredménytelen egyeztetés esetén jelez az óvoda vezetője felé, aki folytatja az egyeztetést a családsegítő bevonásával, szükséges esetében jelzéssel él a település jegyzője felé, aki intézkedést kezdeményez a gyermek óvodába járása érdekében.

A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitva tartás kialakítása

Feladatunk:

- Minden év elején felmérjük a szülők körében az óvoda nyitva-tartása iránti igényükről

- Az óvoda vezetője valós igény esetén (a) kéri a képviselőtestület engedélyét a nyitva-tartás szükség szerinti megváltoztatásához.

Nevelőtestület együttműködése

IPR menedzsment működtetése

Feladata

- Éves IPR Programterv összeállítása az óvodai év konkrét feladatairól, a munkatervben szereplő feladatok végrehajtásának irányítása a nevelőtestületben
- Az éves munkaterv értékelése
- A törvényi változások követése
- Tájékozódás, jó gyakorlatok keresése, megismerése ????

Óvodai Környezeti Csoport működtetése

Feladataik

- az óvoda külső kapcsolatainak működtetése
- az IPR-hez kötődő rendezvények szervezésekor a külső partnerek bevonásának tervezése, szervezése
- A nevelőtestület létszáma alapján egy-két fő (helyi lakos) megbízása indokolt

Óvoda-iskola átmenet munkacsoport

- Kapcsolattartás az iskolával
- Az óvoda-iskola átmenet tevékenységek szervezése, lebonyolítása
- Az iskolával működtetett kapcsolat továbbfejlesztési lehetőségeinek felkutatása

A teljes nevelőtestület tevékenysége

- Éves IPR célok meghatározása – Programterv
- Az év végén a teljesülések értékelése

A pedagógiai munka kiemelt területei

Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés

Feladatunk:

- A gyermek egyéni fejlődését rögzítő oviKRÉTA rendszer alapján minden óvodába kerülő gyermekről anamnézis készül.
- Az óvodapedagógusok a gyermekek fejlődésének mérésére az oviKRÉTA gyermeki fejlődésmérő rendszerét használjuk
- A gyermekek egyéni fejlesztése a mérések és megfigyelések eredményei alapján történik.

Kommunikációs nevelés

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Értelmi fejlesztés, anyanyelvi nevelés megvalósítása fejezetben az Anyanyelvi fejlesztés terület feladatait

Ezen kívül

- Beszédhiba esetén rendszeresen egyeztetjük a logopédussal a gyermek fejlődéséről és szükség szerint külön gyakoroljuk vele feladatait
- Esetükben külön figyelünk arra, hogy minél bátrabban beszéljenek, szókincsük bővítése érdekében egyéni foglalkoztatást kezdeményezünk

Érzelmi nevelés, szocializáció

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk Az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés területén kifejtett feladatokat

Egészséges életmódra nevelés

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Az egészséges életmód kialakítása fejezetben rögzített feladatokat

Ezen kívül

- A korán érkező gyermekek esetében egyeztet a szülőkkel az otthoni reggeli időpontjáról
- A korán érkező, éhes gyermekeket a csoportban először tízóraiztatja.

Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Az egészséges életmód kialakítása fejezetben a Lelki egészségvédelem és. Az érzelmi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés területeken rögzített feladatokat

Ezen kívül:

- Csoportjában rendszeresen alkalmat teremt a rászorulók segítésére: kisebbek, problémával küzdők stb.
- A pedagógiai minden eszközét és módszerét igénybe veszi a gyermekek között esetlegesen fellépő megkülönböztetés ellen
- Minden óvodapedagógus rendszeresen drámapedagógia foglalkozásokat szervez csoportjában

Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása

Feladatunk:

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében a programunk Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása fejezetben rögzített tartalmakat.

Ezen kívül

- Lehetőségei függvényében részt vesz korszerű óvodapedagógiai módszereket ismertető képzéseken és azokat alkalmazza
- Hangsúlyt fektet az egyéni képességek és fejlődési ütem megismerésére, az erre épülő fejlesztések megvalósítására
- Kiemelten kezeli a gyermekek egyéni kezdeményezéseire épülő ismeretátadást
- A mese, vers és az énekek, énekes játékok kiválasztása során előnyben részesíti a multikulturális tartalmakat
- Folyamatosan alkalmazzuk az óvodában a projektmódszert, a már bevált gyakorlatnak megfelelő és új projektek kidolgozásával

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

Feladatunk

- Szükség esetén szűrővizsgálatok kezdeményezése: fejlődésmérések, iskolaérettségi, fejtetű, hallás stb.
- Egészséghét keretében figyelemmel kísérni az ingyenesen igénybe vehető szűrővizsgálatokat és felhívni rá a szülők figyelmét
- Betegség esetén követni a gyermek orvoshoz jutását és a szükséges gyógyszerek beszerzésének megvalósulását – indokolt esetben gyógyszerbeszerzés támogatásból

Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás

Feladatunk

- Bekapcsolódás és a szülők bevonása a védőnők és az orvosok által szervezett Egészséghét programjába
- Igény és szükség szerint tájékoztató rendezvények szervezése az óvodában

Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése és szervezése

Feladatunk

- Jelzéssel élünk a családsegítő munkatársai és a védőnők felé, ha óvodás gyermeknél rászorultságot észlelünk
- Részt veszünk a védőnők és a családsegítő által évek óta kezdeményezett gyűjtésekben
- Tájékoztatjuk a szülőket a gyűjtésről és az igénybevétel lehetőségéről

A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés

Feladatunk

- A programunkban jelölt kirándulásokat, rendezvényeket megszervezzük és kiemelt figyelemmel követjük a HHH gyermekek részvételét
- Ha észleljük, hogy a HHH gyermek a szülő anyagi körülményei miatt nem vesz részt a rendezvényen, megoldást keresünk a részvételhez szükséges összeg beszerzésére – támogatás, alapítvány

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat

Feladatunk:

- Minden óvodai év során 3-4 alkalommal az óvoda egyezteti a HH és HHH gyermekek települési adatait a jegyző által megbízott családsegítő munkatárssal
- Az óvoda vezetője vagy az általa megbízott személy részt vesz a helyi gyermekvédelem által szervezett rendezvényeken, ahol beszámol az óvoda munkájáról és problémáiról
- Jelzéssel élünk a családsegítő felé, amennyiben óvodás HHH gyermek életében változást tapasztalunk
- Probléma észleléskor közös megoldást keresünk

Védőnői hálózattal:

Feladatunk:

- Az óvoda vezetője folyamatos kapcsolatot tart fent a védőnőkkel, egyedi kérdésekben egyeztetnek a felmerülő információkról

Szakmai szolgáltatókkal

Feladatunk:

- Fejlődési zavar észlelése esetén kérjük a gyermek vizsgálatát a nevelési tanácsadótól: a vizsgálatkérő lap kitöltése a gyermekről a szülővel egyeztetve történik, majd személyesen tájékoztatjuk a szülőt a vizsgálat időpontjáról és helyszínéről
- HHH gyermekek esetében külön tájékozódunk a vizsgálat menetéről és az eredményekről
- Az óvodapedagógusok a gyermek egyéni fejlesztésének tervezésekor figyelembe veszik a szakszolgálat és saját méréseink eredményeit

Cigány kisebbségi önkormányzat, illetve civil szervezetek

Feladatunk

- Kapcsolat működtetése a helyi civil szervezetekkel: Nyugdíjas Klub, Polgárőrség, Civil kerekasztal, Balástyáért Közalapítvány Mozgáskorlátozottak Csongrád-Csanád Vármegyei Szervezete Balástyai csoport, Balástya Község Önkéntes Tűzoltó Egyesület

- Településünkön nincs CKÖ

Óvoda-iskola átmenet támogatása

Az iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében a programunkban szereplő Fő feladatok és Az óvodai élet fő tevékenységformái fejezetben bemutatott tevékenységek elvégzését és „A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére" tartalmait
- A gyermek egyéni vagy kiscsoportos fejlesztése óvodapedagógusa javaslatára
- A HHH gyermekek esetében az iskolakezdés időpontjának meghatározása különös gonddal történik, figyelembe véve a gyermek korábbi fejlődési ütemét és az elvégzett fejlesztések hatékonyságát, a gyermek iskolába történő eljutásának körülményeit és a szülő támogatási attitűdjét.

Iskolaválasztás

Feladatunk:

- A településünkön élő gyermekek 96%-a a helyi általános iskolában kezdi meg általános iskolai tanulmányait

Az érintett iskolákkal közös óvoda-iskola átmenetet segítő program kidolgozása

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk. Kapcsolatok fejezetének Óvoda – iskola részében bemutatott tartalmakat.

A gyermekek fejlődésének után követése legalább az iskola első évében

Feladatunk

- Minden évben látogatást teszünk volt óvodásainknál az első osztályban
- A látogatás után megbeszélés keretében tájékozódunk a gyermekek beilleszkedéséről
- Volt nagycsoportosainkat a tavasz folyamán visszahívjuk egy, a nagycsoportosoknak tartott élménybeszámolóra az óvodába

KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL

Személyes kapcsolat kialakítása minden HHH gyermek családjával

Feladatunk

- Bizalmi kapcsolat kiépítése minden HHH gyermek családjával
- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk Kapcsolatok fejezetének 1. Óvoda-Család pontjában rögzített tartalmakat

A gyermek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása

Feladatunk

- Kiemelt figyelemmel kezeljük a HHH gyermekek óvodai beilleszkedését és a gyermek érkezésének körülményeihez kötődő szülői igényeket

Rendszeres napi vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről

Feladataink

- A gyermekéről nem, vagy csak keveset érdeklődő szülők felé kiemelt tudatossággal nyújtunk tájékoztatást gyermeke munkáiról, fejlődéséről és mindennapi tevékenységeiről
- A busszal érkező gyermekek családjának telefonon számolunk be a gyermek tevékenységéről
- Törekszünk a HHH gyermekek családtagjainak gyermekük fejlődésében való érdekeltté tételében

Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése

Feladatunk

- A mindennapi tájékoztatás mellett fogadóórát ajánlunk fel
- Ismételt családlátogatást végzünk indokolt esetben

Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében programunk Ünnepek, hagyományok, jeles napok fejezetben rögzített tartalmakat.
- Óvodai Szülői Munkaközösség működtetése

- Figyelemmel kísérjük a HHH gyermekek szüleinek részvételét az óvodai rendezvényeken, családoknak szervezett ünnepeken
- Szükség szerint segítünk az ünnepre a szülők által vásárolt hozzávalók beszerzésében
- Farsangkor segítünk a HHH gyermekek jelmezeinek előállításában, beszerzésében

Partnerközpontú működés, a szülői igények kiszolgálása

Feladatunk

- Minden óvodapedagógus kiemelten kezeli a HHH gyermekek esetében a családdal való kapcsolattartást

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A HHH gyermekek elérik a sikeres iskolakezdéshez fejlettségi szintet
- Hozzászoktak, hogy figyelem és szeretet veszi körül őket és fontosnak érzik magukat közösségükben
- Iskolai felszerelésük beszerzése biztosított
- A szülők tájékozottak gyermekük fejlettségéről, felkészültek gyermekük tanulásának segítésére és tájékozottak iskolakezdésének körülményeiről

14.4.A migráns gyermekek nevelése

Helyzetelemzés:

Településünk 30 km-re fekszik déli határunktól, Románia, Szerbia és Montenegró államok szomszédságában. A helyi termelők rendszeresen alkalmaznak Romániából érkezett munkaerőt idény, vagy állandó munkára, ők gyakran magukkal hozzák kisgyerekeiket is. Szerbiából a háborús időszakban érkeztek migráns családok, egy részük a politikai és gazdasági helyzet javulásával visszaköltözött hazájába.

Cél: *A településre érkező külföldi állampolgárságú gyermekek számára nemzeti tudatuk, értékeik megőrzése és erősítése mellett befogadó szemléletű az óvodai nevelés biztosítása.*

Feladataink:

- A gyermek - szüleinek gyakran erősen kötött és szabályozott munkája miatt - minél korábbi felvétele
- A család, körülményeik megismerése – lehetőség szerint családlátogatással

- Információgyűjtés a migráns gyermek kultúrájáról, hazájáról, nyelvéről
- A gyermekcsoport felkészítése a migráns gyermek érkezésére
- A gyermek meleg, elfogadó, nagyon toleráns légkörben történő fogadása
- Nemzeti tudatának erősítése, értékeinek elismerése
- Multikulturális nevelés megvalósítása az adott gyermek (és családja) bevonásával
- A többi gyermek érdeklődésének felkeltése (és kielégítése) a migráns gyermek hazája, nyelve és értékei iránt.

15. DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERÜNK

2024. szeptember 1-től óvodánk is az oviKréta rendszert használja az óvodai működéssel kapcsolatos adatok rögzítésére. (Beíratási, Mulasztási és csoportnapló)

A csoportnaplónk napi, heti tervek és értékelések az erre létrehozott Csoportnapló bejegyzések felületen kerülnek rögzítésre, a csoport működéséhez kötődő egyéb dokumentumok Word-ben készülnek és az Egyéb csatolt iratok közé kerülnek feltöltésre.

Jelenlegi saját összeállítású tartalmak/összesítők:

- Korcsoportok
- Az adott évben iskolaköteles gyermekek
- Gyermekvédelemi adatok
- SNI gyermekek
- Születésnapok havi bontásban
- Beszoktatási terv
- Heti tervek napi bontásban és heti értékelések
- Programok, ünnepek, rendezvények
- Családlátogatások
- Szülői értekezletek

Az oviKRÉTA csoportnapló rendszer tartalmának későbbi/további bővülésekor a saját dokumentumokat folyamatosan a rendszerhez fogjuk igazítani a felületen.

A gyermekek fejlődésének mérésére az oviKRÉTA rendszer által felkínált GYREMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE rendszert használjuk. A mérések évi két alkalommal kerülnek elvégzésre.

A pedagógus által szükségesnek ítélt esetben a DIFER mérés is elvégezhető, ennek dokumentálása külön kerül feltöltésre az oviKRÉTA dokumentumai közé.

16. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógia Program 2025. szeptember 1-től visszavonásig ill. módosításig érvényes.

MELLÉKLETEK

I. Melléklet
Éves óvodai ütemterv, a kiválasztás elvei és anyaglista

ÉVES TEMATIKUS TERVEZET		
Környező világunk megismerése éves Témakör		Cél - *Azt szeretnénk elérni a hét során, hogy a gyermekek…*
1.	**Kezdődik az óvoda**	szokjanak ismét össze régi óvodásaink, vegyék fel az óvodai szokásrendszert és életritmust, mutassák be nyári , élményeiket és készüljenek fel a csoportok és gyermekek az új óvodások fogadására az új gyermekek ismerjék meg az óvoda dolgozóit, helyiségeit és ismerkedjenek meg csoportjuk tagjaival és szokásrendszerével.
2.	**Állatok**	ismerjék és tapasztalják meg az állatok közül a bogarak, rovarok, pillangók jellemző tulajdonságait, élőhelyüket, hasznukat és szerepüket az élő környezet világában.
3.	**Gyümölcs**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat az ősszel érő gyümölcsök jellemzőiről (szín, forma, íz) és felhasználásáról (gyümölcssaláta. befőtt, aszalás, kompót stb)
4.	**Ház körül élő állatok**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a ház körül állatokról és jellemző tulajdonságaikról, ismerjék meg életkörülményeiket természetes körülmények között.
5.	**Vadaspark: Vadon élő állatok**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a vadon élő állatokról és jellemző tulajdonságaikról, életkörülményeikről, látogatás a Szegedi Vadasparkban
6.	**Ősz - jellemzők**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat az őszi időjárásról, öltözködésről, a természet változásáról (költöző madarak)
7.	**Színek**	Ismerjék fel és gyakorolják az alap és kevert színeket, kiemelten az őszi színeit: sárga, barna, drapp, bézs, bordó, földszín, vegyék észre környezetük színeit
8.	**Növények, zöldségek**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat az őszi zöldségek és fűszernövények jellemzőiről (szín, forma, íz) és felhasználásáról (savanyúság, csalamádé stb)
9.	**Őszi szünet**	vegyenek részt az udvar és a kert őszi munkálataiban.

10.	**Tök hét**	Ismerjék meg, és szerezzenek tapasztalatokat a tök tulajdonságairól és felhasználásáról (szín, forma, íz) és bővüljenek ismereteik a nemzetközi szokásokról, hagyományokról ,
11.	**Projekthét – csoport projektek**	Mélyüljenek el saját maguk/pedagógus által választott témában projektmódszer alkalmazásával
12.	**Testünk, érzékszervek**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a testrészekről és az érzékszervekről
13.	**Mikulás – Tél**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat az téli időjárásról, öltözködésről, a természet változásáról – különböző tevékenységeken keresztül és érzelmileg készüljenek fel a Mikulás érkezésére
14.	**Mikulás+Advent**	különböző tevékenységeken keresztül érzelmileg hangolódjanak rá a Mikulás érkezésére és az adventi időszakra
15.	**Karácsony**	különböző tevékenységeken keresztül érzelmileg hangolódjanak rá a Karácsony ünnepére
16.	**Karácsony+téli sz.**	éljék át óvodai csoportjukban a Karácsony meghitt ünnepét társaik és szüleik körében
17.	**Téli szünet**	ismerjék meg a téli madáretetés fontosságát és formáit
18.	**Újév - tél**	Szerezzenek tapasztalatokat az újév jelképeiről, szokásairól
19.	**Körforgás, hónapok,**	Ismerjék meg, szerezzenek tapasztalatokat, ill. bővüljenek ismereteik az évszakok, hónapok egymásutániságáról, jellemzőiről.
20.	**Napok, Napszakok,**	Ismerjék meg tevékenységekhez kapcsolva a hét napjait és a különböző napszakokat.
21.	**Tél**	Ismerjék meg, szerezzenek tapasztalatokat, ill. bővüljenek ismereteik a téli időjárás jellemzőiről, a téli sportokról, és téli közlekedésről
22.	**Projekthét – csoport projektek**	Mélyüljenek el saját maguk/pedagógus által választott témában projektmódszer alkalmazásával
23.	**Közlekedés**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a) földön, vízen, levegőben közlekedő járművekről és az életkoruknak megfelelően a közlekedésről
24.	**Farsang**	Ismerkedjenek a farsangi hagyományokkal, népszokásokkal és éljék át ezt az óvodai és csoport rendezvényen.
25.	**Foglalkozások**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a különböző szakmákról, mesterségekről
26.	**Földünk**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat földünk felszíni elemeiről (víz, szárazföld, folyók, tengerek stb)
27.	**Vízi világ**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat vízi növény,- és állatvilágáról
28.	**Márc. 15**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a március 15-i szabadságharcról,

		annak jelképeiről, alakuljon erkölcsi érzékük, magyarságtudatuk, nemzeti identitásuk
29.	**Tavasz**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a tavaszi időjárásról, öltözködésről, a természet változásáról (költöző madarak)jellemzői, időjárás, öltözködés
30.	**Tavasz**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat a növényekkel végezhető tavaszi munkálatokról: óvodai kertgondozás, vetés, csíráztatás, növényhajtatás stb.
31.	**Húsvét**	Ismerkedjenek meg a húsvéti hagyományokkal, népszokásokkal, jelképekkel és készítsenek húsvéti ajándékot családjuknak
32.	**Húsvét**	
33.	**Testünk**	Ismerjék meg, bővüljenek ismereteik és szerezzenek tapasztalatokat testápolásról és tudatosodjon bennük az egészségmegőrzés fontossága
34.	**Család, Anyák napja**	tudatosodjon a család fogalma, bővüljenek ismereteik a családról, családtagokról és érezzék át a családi összetartozás fontosságát
35.	**Anyák napja**	érezzék át az édesanyák szerepét életükben, éljék át a tisztelet, a szeretet és az ajándékozás örömét,
36.	**Környezetvédelem**	ismerjék meg az energiatakarékosság életkoruknak megfelelő fogalmait, tudják, mit tehetnek ők érte, találkozzanak a szelektív hulladékgyűjtés fogalmával és gyakorlatával.
37.	**Ez én vagyok**	tanulják meg a gyermekek – életkoruk szerint növekvő tartalommal - személyi adataikat (név, lakcím, születési hely és időpont, szülők neve, foglalkozása)
38.	**Évzáró - Ballagás**	korcsoportonként felkészül az óvodai év ünnepélyes lezárására és a nagycsoportosok búcsúztatására. A nagycsoportosok ismerjék meg majdani iskolás életük helyszíneit és szereplőit.
39.		
40.	**Nyár - Jó gyereknek lenni**	részesüljenek különleges, nem mindennapi élményekben (gyereknapi programok, kirándulás, kerékpártúra stb)
41.	**Nyár - Fény-árnyék**	ismerjék meg a fény és az árnyék összefüggéseit és jelenítsék meg ezt a gyakorlatban.
42.	**Nyár - Virágom, virágom**	elevenítsék fel a virágokról tanult verseket, dalokat, jelenítsék meg ezekez alkotásaikban és gondozzák az óvoda virágait.
43.	**Nyár -. Formák**	elevenítsék fel a formákról tanult ismereteiket, jelenítsék meg ezeket alkotásaikban és ismerjék fel ezeket környezetükben.
44.	**Nyár - Nyári zápor, vihar**	ismerjék és jelenítsék meg a nyári csapadékok fajtáit (zápor, zivatar, vihar, felhőszakadás stb), jellemzőit (mennydörgés, villámlás)
45.	**Nyár - Ha nagy leszek…**	beszélgessenek vágyaikról, elképzeléseikről , terveikről stb

46.	**Nyár - Jaj, úgy élvezem én a strandot..**	beszélgessenek korábbi élményeikről, nyaralásaikról, a strandolásról stb.
47.	**Nyár - Gólyafészek**	ismerjék meg a gólyák élőhelyét képi és lehetőség szerint saját élményen keresztül is
48.	**Nyár - Álmomban mit láttam…**	beszéljenek és jelenítsék meg éjszakai álmaikat, esetleges félelmeiket
49.	**Nyár - Mozgások**	próbáljanak ki korábban nem megszokott, új mozgásformákat
50.	**Nyár - Versmondás - Szép versek**	osszák meg társaikkal és jelenítsék meg a nekik tetsző verseket
51.	**Nyár - Éneklés - Kedvenc dalaink**	osszák meg társaikkal és jelenítsék meg a nekik tetsző dalokat
52.	**Nyár – Kedvenc mesék**	osszák meg társaikkal és jelenítsék meg a nekik tetsző meséket.

A kiválasztás elvei

- a hét motivációját a Környező világunk .. témakör adja meg, ehhez választja ki minden csoport a további 5 tevékenységi terület anyagát a közös óvodai listából,
- alkalmi versek szabadon választhatók,
- az éves tervben szereplő versek esetében max. 30% újat (az éves anyaglistában nem szereplőt) lehet betervezni, véleményt kell írni utólag róla,
- max. 20 % új, az éves anyaglistában nem szereplő mesét lehet betervezni, az újakról véleményt kell írni,
- a projekthét időpontja rugalmas, ha nem az erre tervezett időpontban kerül megtartásra, az elmaradt anyagot kell venni a projektre tervezett héten

ÉVES ANYAGLISTA

Mesék

1. A kesztyű
2. A kismalac és a farkas
3. A levél
4. A lusta nyulacska
5. A macska, mint szakács
6. A medve, a róka és a bödön vaj
7. A répa
8. A róka meg a daru vendégsége
9. A rózsát nevető
10. A só
11. A télapó kesztyűje
12. A tücsök és az egér lakodalma
13. A tűzmadár
14. Alma
15. Andersen: A három fenyőfa
16. Aranytarajos kiskakas
17. Az állatok nyelvén tudó
18. Az aranyszőrű bárány
19. Bartócz I: Anyák napja
20. Békakirály kisasszony
21. Brémai muzsikus
22. CSI: Doromboló
23. Csillagszemű juhász
24. Didergő király
25. Egérke piros szegélyes
26. Falánk tyúkocska
27. Farkastanya
28. Fésűs É: Májusi mese
29. Furulyás Palkó
30. G. Joó Katalin: Kis hótündér
31. Gazdag E.: A pisztráng
32. Gomba alatt
33. Grimm: A szalmaszál, a parázs…
34. Három cica
35. Három csibe
36. Három kívánság
37. Három pillangó
38. Háromágú tölgyfa
39. Hattyú, csuka
40. Hétszínvirág
41. Holle anyó
42. Iciri-piciri
43. Ilók és Mihók
44. Játék mackó
45. Jön a Mikulás

46. Két kicsi bocs
47. Kisgömböc
48. Kiskakas gyémánt
49. Kismadár kertje
50. Kóró és a kismadár
51. Mese a hóemberről, aki barátokat
52. Mese a piros kalapos békáról
53. Mese vízilóról
54. Mókus Péter kiskertje
55. Nagytakarítás a napnál
56. Nyakigláb
57. OE: Útra kelt a nyár
58. Okos lány
59. Palkó és a szamara
60. Papucsszaggató
61. Rátóti csikótojás
62. Rút kiskacsa
63. Sárga kicsi kígyó
64. Sün Balázs
65. Három nyúl
66. Szeleburdi szellőcske
67. Szóló szőlő…
68. Török és a tehenek
69. Tündér Ilona
70. Vajas pánkó
71. Visszajött a répa
72. Vityilló

Versek

1. AI: Kacsa család
2. BÉ: Szilvás gombóc
3. CsI: Dalocska
4. CSI: Doromboló
5. CSI: Hónapsoroló
6. CSI: Kicsi kutya
7. CSI: Őszi levelek
8. CsS: Dióbél bácsi
9. CSS: Fiúcsúfoló
10. CSS: Lánycsúfoló
11. CSI: Sün Balázs
12. CSS: Tavaszi bodza vers
13. Didergő király
14. DL: A nagyevő király
15. DL: Itt a tavasz
16. DL: Macskaházi Benedek
17. DL: pereg a dob
18. EM: Ez én vagyok
19. FÉ: Sündisznócska

20. GE: Tarka cica, fehér cica
21. J.A: Altató
22. JI: Este
23. KS: Aki fázik..
24. KS: Fa az ágát földre hajtja
25. KS: Valami készül
26. Lafontaine : A tücsök és a hangya
27. MF: Cinege cipője
28. NNÁ: hóesésben
29. NNÁ: Kukuca
30. NNÁ: Piros autó
31. OE: Haragszik a varjú
32. OE: Három hóember
33. OE: Mennyi apró télapó
34. OE: Nyújtózik a hóvirág
35. OE: Útra kelt a nyár
36. RL: Kacsa vacsora
37. Szabó L.: A szél meg a nap
38. SZB: A kis csillagok
39. SZB: Hápi kacsa
40. SZD: Táncol a sárga
41. SzL: Esik a hó
42. SzL: Falusi hangverseny
43. SzL: Hörpentő
44. TÁ: Bolondos mondóka
45. TE: Ősz anyó
46. TSK: Dombon törik a diót
47. TSK: Törpetánc
48. WS: A medve töprengése
49. WS: A tündér
50. WS: Bodri
51. WS: Buba éneke
52. WS: Bújócska
53. WS: Csimpilimpi
54. WS: Csiribiri
55. WS: Galagonya
56. WS: Ha a világ lenne
57. WS: Haragosi
58. WS: Hétfejű sárkány
59. WS: Kacsaúsztató
60. WS: Kis versek a szél
61. WS: Kocsi és vonat
62. WS: Kutyatár
63. WS: Megy az úton
64. WS: Olvadás
65. WS: Paripám csodaszép
66. WS: Pletykázó asszonyok
67. WS: Sehallselát
68. WS: Száncsengő
69. WS: Újévi jókívánságok

70. WS: Ujj-évi mese
71. WS: Volt egy szép ládika
72. ZZ: A téli fák
73. ZZ: Gólya, gólya
74. ZZ: Három nyúl
75. ZZ: Tavaszi dal

Dalok

1. A győri Györgynek
2. A kállói szőlőban
3. A zöld fenyőfán
4. Aki nem lép …
5. Alma, alma
6. Boci, boci tarka
7. Borsót főztem
8. Bujj, bujj zöldág
9. Cicukám kelj fel
10. Cifra palota
11. Cirmos cica haj
12. Csepp, csepp, csepereg
13. Csiga-biga
14. Csizmám kopogó
15. Egy üveg alma
16. Elvesztettem zsebkendőmet
17. Én elmentem a vásárba
18. Ennek a kislánynak
19. Eresz alól fecskefia
20. Erzsébet asszony
21. Ess eső, ess
22. Fecskét látok
23. Fehér liliomszál
24. Fenyőünnep immár
25. Háp, háp, háp
26. Hej a sályi piacon
27. Hol, hold fényeslánc
28. Hopp Juliska
29. Hová mész te kisnyulacska
30. Hull a pelyhes
31. Iglice szívem
32. Itt a farsang
33. Itt kopog, ott..
34. Itt ül egy kis kosárban
35. János úr készül
36. Jöttem karikán
37. Jöttem taligán
38. Katalinka
39. Kis, kis kígyó
40. Kiskarácsony

41. Koszorú, koszorú
42. Lányok ülnek
43. Lipem lopom
44. Mackó brummog
45. Mackó, mackó ugorjál
46. Mély kútba tekintek
47. Mit játszunk lányok
48. Sándor napján megszakad
49. Suttog a fenyves
50. Süss fel nap
51. Szép a fenyő
52. Tekeredik a kígyó
53. Télapó itt van
54. Tüzet viszek
55. Zöld paradicsom

Mondókák

1. Apacuka
2. Adjon Isten füvet, fát
3. Aki fázik, vacogjon
4. Áspis kerekes
5. Azért varrták
6. Badacsonyi rózsafán
7. Bíbici Panna
8. Búzavirág
9. Cini, cini
10. Ciróka, maróka
11. Ecc, pecc
12. Egy, kettő, három
13. Egy, megérett a meggy
14. Egyedem, begyedem
15. Ekete, pekete
16. Éni, péni…
17. Erre csörög a dió
18. Erre kakas…
19. Fújja szél a fákat
20. Fű, fű, fű
21. Gyerekek…
22. Ha, ha, havazik
23. Hej, Gyula, Gyula
24. Hinta palinta
25. Hipp, hopp, haja hopp
26. Hóc, hóc, katona
27. Húzz, húzz engemet
28. Hüvelykujjam
29. Jákobnak volt
30. Két kiskakas összeveszett
31. Kiskertemben
32. Madarak voltunk

33. Megy a hajó a Dunán
34. Nincs szebb madár
35. Poros úton
36. Pot, pont vesszőcske
37. Réce, ruca
38. Süni, süni
39. Szita, szita
40. Töröm, töröm
41. Ziki, zaki zakatol

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

1. Ablakfestés, ablakrajz
2. Barkácsolás: mézeskalács, fakanál báb, csipeszfigurák, spatula, hungarocell, tojástartó stb)
3. Batikolás
4. Eszköz használat tanítása (ecsetkezelés,)
5. Eszköz használat tanítása (ceruzafogás)
6. Fémkarc
7. Festés megadott téma szerint: díszítés, élmény, fantázia, emlékezet, megfigyelés, minta alapján,
8. Festési technikák: gombfesték, tempera, üvegfesték technika, akril technika, ujjfestés, nyomatkészítés, festékfújás,mártogatás, pacafestés, színkeverés, térbeli festés, tojásfestés, szimmetriafestés, akvarell)
9. Kasírozás
10. Kép és egyéb alkotás: fonal, termény, gyapjú, kül. papírok, gyöngy, dekorkő, kavics, flitter, spatula, fogpiszkáló, textil, dekorgumi, zsenília, stb.
11. Mintázás emlékezet, fantázia alapján só-liszt gyurma, agyag, mintázás eszközzel só-liszt gyurma, agyag (kés, formák, hurkapálca, fogpiszkáló, szívószál, termények, gombok stb.)
12. Mintázás közvetlen megfigyeléssel só-liszt gyurma, agyag
13. Mintázás síkban só-liszt gyurma, agyag
14. Mintázás térben só-liszt gyurma, agyag, mintázási technikák só-liszt gyurmával, kézzel lapítás, hengerítés, gömbölyítés)
15. Montázs
16. Nemezelés
17. Ragasztás (folyékony ragasztó, stift)
18. Rajzolás megadott téma szerint: díszítés, élmény, fantázia, emlékezet, megfigyelés, minta alapján,
19. Szabadidős festés kész festékkel, gombfestékkel
20. Szabadidős mintázás plasztik gyurmával
21. Szabadidős rajzolás ceruzával, zsírkrétával, filctollal, aszfaltkrétával, pálcával, terménnyel (homokba, táblára)
22. Tépés
23. Üvegfestés
24. Vágás
25. Varrás
26. Viaszkarc

Környező világunk megismerése – matematikai tárgyú tapasztalatok

Halmazalkotás

1. halmazok képzése számosság alapján
2. h. összehasonlítása tulajdonság szerin
3. h. elemeinek szétválogatása tulajdonság szerint,
   bontása részhalmazokra, összeadás, kivonás
4. h. elemeinek sorba rendezése számosság szerint, számlépcső
5. h. összerendezése becsléssel, párosítással, másolással (több-kevesebb ugyanannyi)
6. h. egyesítése, tulajdonságok változtatása (hozzátétel, elvétel, ugyanannyivá tétel)
7. irányított összehasonlítások, ítéletek

Relációk

1.Számfogalom megalapozása, gyakorlása, rögzítése különböző
formákban 6-10-es számkörben, tehetségfejlesztés ennél tovább
2. mérések különböző egységekkel
3. elemek sorba rendezése, sorozatok, sorszámok
4. kombinatorikai sorba rendezések
5- kis számok összkép alapján, kocka, dominó
6. tapasztalatok a darabszám változásairól

Geometriai tapasztalatszerzések

1. építések, alkotások szabadon és másolással
2. tevékenységek tükörrel, szimmetria
3. tájékozódás a térben (testtudat, irányok, névutók)
4. tájékozódás az egyszerű síkban ábrázolt világban (zárt és nyitott alakzatok, labirintus)
5. geometriai alakzatok: kör, téglalap, négyzetlap, háromszög,
   gömb, kocka, téglatest, henger,

II. Melléklet

Óvodai csoportnapló

A csoportnapló az oviKRÉTA rendszerben kerül elkészítésre az abban levő sablonok alapján, ezeket szükség szerint, nevelőtestületi egyeztetés alapján kiegészítjük a működéshez és annak dokumentálásához szükségesnek ítélt dokumentumokkal.
Ezek lehetnek az alábbiak

A gyermekek korcsoportonkénti névsora .....
Összesítő adatok .....
A gyermekek születésnapja .....
Beszoktatási terv.....
Gyermekvédelem.....
SNI gyermekek .....
Tehetséges gyermek.....
Tanköteles gyermekek .....
Családlátogatások.....
Fogadóórák .....
Ünnepek.....
Nyílt nap .....
Mellékletek.....

Szülői engedélyezés
Szülői igények az óvodai ellátás időtartamáról

A GYERMEKEK KORCSOPORTONKÉNTI MEGOSZLÁSA

	KISCSOPORT	KÖZÉPSŐ CSOPORT	NAGYCSOPORT
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

ÖSSZESÍTETT ADATOK

Október 1.-én							
Életkor	Fiú	Lány	Összesen	Családból jött	Bölcsődéből	Más óvodából jött	SNI
2,5 éves							
3 éves							
4 éves							
5 éves							
6 éves							
Összesen							

Május 31.-én							
Életkor	Fiú	Lány	Összesen	Családból jött	Bölcsődéből jött	Más óvodából jött	SNI
2,5 éves							
3 éves							
4 éves							
5 éves							
6 éves							
Összesen							

A GYERMEKEK SZÜLETÉSNAPJÁNAK HAVI BONTÁSA

Január	**Július**
Február	**Augusztus**
Március	**Szeptember**
Április	**Október**
Május	**November**
Június	**December**

BESZOKTATÁSI TERV

Érkez. időp.	Gyermek neve	Előkészítő tevékenység	Szülői kérés	A gyermek várható viszonyulása

GYERMEKVÉDELEM

	Gyermek neve	Hátrányos helyzetű	Halmozottan hátrányos helyzetű	Három gyermekes családban él	Veszélyeztetett/, védelembe vett/nevelőszülő/ egyszülős család
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
Összesen:					

SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK

GYERMEK NEVE	BNO kód	Érvényesség kontrol időpontja	Fejlesztő terápia/szakember/ időpontja	Óvodapedagógusi konzultáció időpontja a fejlesztést végző szakemberrel/aláírás

TEHETSÉGES GYERMEK

GYERMEK NEVE: .....

KIEMELKEDŐ KÉPESSÉGE:.....

MEGNYILVÁNULÁSI FORMÁJA: .....

EGYÉB KÉPESSÉGEI (szociális, értelmi, verbális, testi lsd. mérési rendszer)

SZÜLŐI TÁJÉKOZTATÁS, VISZONYULÁS

A SZÜLŐ BEVONÁSA A KÉPESÉGFEJLESZTÉSBE

EGYÉB JELLEMZŐI:

TEHETSÉGFEJLESZTÉSI TERV ……..nevelési év

1. félév szeptember-deeember

Tervezett tevékenység	Módszer	Eszköz	Szabadidős/ foglalkoztatás	Elvárt eredmény
Értékelés, eredmények				

2. félév Január-május

Tervezett tevékenység	Módszer	Eszköz	Szabadidős/ foglalkoztatás	Elvárt eredmény
Értékelés, eredmények				

TANKÖTELES GYERMEKEK

	Gyermek neve	Iskolakezdésének várható időpontja	Feladatok
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

CSALÁDLÁTOGATÁSOK

Gyermek neve	Időpont	Tapasztalatok

A CSOPORTBAN TARTOTT FOGADÓÓRÁK

Időpont	Gyermek neve	Téma	Szülő aláírása

ÜNNEPEK, RENDEZVÉNYEK ELŐKÉSZÍTÉSE, ÉRTÉKELÉSE

MADARAK FÁK NAPJA ŐSZ		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

MIKULÁS		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

KARÁCSONY		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

FARSANG		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

MÁRCIUS 15.		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

HÚSVÉT		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

ANYÁK NAPJA		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

MADARAK FÁK NAPJA TAVASZ		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

ÓVODAI BALLAGÁS		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

EGYÉB		
Időpont:		
CÉL:		
Előkészítő munka:		
PROGRAM:		
Eszközök:	Módszerek:	Szervezők:
ÉRTÉKELÉS		
Jól sikerült:	Nem a terveknek megfelelően alakult:	
VEZETŐI ÉRTÉKELÉS:		

NYÍLT NAP - Jelenléti ív

Időpont: .....

SZÜLŐK

KOLLÉGÁK

NYÍLT NAPI ÖNÉRTÉKELÉS

SZERVEZŐ: .....

IDŐPONT: .....

Tájékoztatás a Nyílt napról (szülők, kollégák,tanítók) formája .....
Jelen levők száma: 1 nap:….. 2. nap:…… 3 nap:…..

A Nyílt nap célja: betekintést nyújtani a csoport mindennapi életébe

Sikerült: igen nem

A gyermekek közül a megszokott módon viselkedett .....

Nem a megszokott módon telt a délelőttje .....

Oka?

.....

.....

.....

Hasznosnak éreztem a napot, mert .....

Jól sikerült megvalósítani a nap folyamán .....

Nem sikerült a nap .....

Egyéb megjegyzés .....

Balástya, 200…….

…… óvodapedagógus

LÁTOGATÓI VÉLEMÉNYEK A NYÍLT NAPRÓL

SZÜLŐK
KOLLÉGÁK
VEZETŐ

BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAM

2025.

A szolgáltató, intézmény neve, székhelye, telephelye
Balástyai Csudavilág Óvoda és Bölcsőde, 6764 Balástya, Széchenyi utca 4.
Balástyai Csudavilág Óvoda és Bölcsőde Telephelye (6764 Balástya, Kóródy utca 31)

Fenntartó neve, címe
Balástya Községi Önkormányzat, 6764 Balástya, Rákóczi utca 5.

Az intézményi ellátás területe
Bölcsődei ellátás

Férőhelyszám
26

Nyitvatartási idő
07-17 óráig
A tervezett takarítási szünet augusztus utolsó három hete. Az iskolai téi szünettel megegyező időtartamban a bölcsődei ellátás szünetel.

Elérhetőségek
telefonszám: 0630 927 9741
email: **csudabolcsodebalastya@gmail.com**
intézményvezető neve, elérhetősége:
Csontos Mária, **vozarnecsmaria@gmail.com**

1. A bölcsőde minőségpolitikája

A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembevevő biztonságos szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.

Olyan nevelési körülmények megteremtése, amely egyedülálló és elősegíti a gyermekek testi – lelki, intellektuális fejlődését.

Olyan családbarát bölcsőde működtetése, ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel, megfelel a szülők igényeinek, a fenntartó is elégedett az ellátás minőségével.

2. A bölcsőde gyermekképe

„„A gyermek lelke olyan, mint a tükör, mely váltakozva fordul új és új irányba, s fényt keres, napok, holdak, csillagok vagy pislogó gyertyák fényét, mit önmagáról visszatükrözhessen. Van gyermek, kit gondosan szoktatnak, hogy merre s hova forduljon fény után. Nap felé, vagy ritka csillag felé. …Aztán van, aki csak úgy önmagától fordul erre, arra, s keresi azt, ami éppen szépet ígér, vagy ami megnyugtat. …őt különösen segítségetek!" (Vass Albert: Elindult egy élet)

A gyermek magában hordozza fejlődésének, kibontakozásának, önmegvalósításának minden csíráját. A gyermek a megélt élményei, érzelmei, korábbi ismeretei alkotják élete alkotó elemeit, amelyek egyedi és gazdag lénnyé formálják. A gyermeknek joga, hogy olyannak fogadják el amilyen.

3. Az intézmény bemutatása, szervezeti struktúrája

A bölcsőde a település egyik mellékutcájában, jól megközelíthető helyen, csendes, nyugodt környezetben működik. Az épület tágas, felosztása és felszereltsége megfelel a törvényi előírásoknak, udvara – napos és árnyékos területekkel - alkalmas a gyermekek szabadidős tevékenységeinek megszervezésére.

Balástya Község Önkormányzatának Bölcsődéje 26 férőhelyen, két bölcsődei csoportban fogadja a gyermekeket.

Bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsőde vállalja a hat éven aluli fogyatékos gyermek korai fejlesztését, gondozását, fejlesztő felkészítését, amennyiben ennek tárgyi és személyi feltételeivel rendelkezik. A bölcsődébe történő felvételt fogyatékos gyermek esetén a gyermek habilitációját segítő szakember és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. 30. §-ának (3) bekezdésében, valamint 34. §-ának *a)* pontjában szabályozott szerv (a továbbiakban: szakértői bizottság) is kezdeményezheti, ha a bölcsődében a gyermek korai fejlesztése megszervezhető.

A bölcsőde a fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek ellátását. Alapfeladatként nyújtott ellátás esetén egy gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg.
A gyermekek nevelését-gondozását megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező szakemberek végzik. A gondozónők munkáját bölcsődei dajka és technikai személyzet segíti.
A gyermekek korának megfelelő egészséges étkezés saját konyhával és szakképzett szakács alkalmazásával biztosított.

Szünetek
A bölcsőde Karácsony és Újév közötti napokban az országos tanév rendjéhez illeszkedően – esetenként attól eltérően kevesebb időtartamban –, valamint április 21-én, a Magyar Bölcsődék Napján és augusztus hónapban 3 hét takarítási szünet alatt zárva tart,

A Házirendben kerül szabályozásra a bölcsőde belső működési rendszere, ezen belül
- A bölcsőde nyitvatartási ideje
- A gyermekek érkezésének és távozásának rendje
- Teendők a gyermek betegsége esetén
- A távolmaradás igazolásának formái
- A térítési díj befizetésének módja

- Az ünnepek szervezésének rendszere
- A család és a bölcsőde kapcsolattartásának formái

4. Küldetésnyilatkozat

4.1 Pedagógiai hitvallásunk

A korai életkorban a családi minta a legmeghatározóbb. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek. Ezért célunk, hogy a fejlődés elősegítése, az érzelmi és az értelmi intelligencia kibontakoztatása a családokkal együttműködve, a családok nevelési funkcióját pozitív irányba befolyásolva történjen. Így az intézményi és a családi nevelés egymást erősítő folyamata megfelelő alapokat biztosít a gyermekek optimális fejlődéséhez.

4.2 Gyerekkép

„Szeretni okosan kell – mindig a gyermek
természetéhez és életkorához igazodva.”
Ranschburg Jenő

A gyermekek számára megteremtett szeretet teljes, biztonságos, családias légkörben, minden gyermek saját képességei szerint fejlődhet, megtapasztalhatja az önfeledt, szabad játék örömét, élmény és fantázia világa gazdagodhat, mely képessé teszi őt a későbbi kreatív gondolkodásra, továbbfejlődésre.

A gyermek fő tevékenysége a játék. A játék útján megtanul *tanulni*, érdeklődni, próbálkozni, kísérletezni.

Az alap kompetenciák kisgyermekkorban történő elsajátítása elengedhetetlen a későbbi eredményes tanuláshoz.

4.3 Kisgyermeknevelő–kép

A kisgyermeknevelő legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Alapvető tulajdonsága az empátia, az elfogadás és a hitelesség. Nevelői attitűdje elfogadó–engedékeny. Képes érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat kialakítására minden gyermekkel. Jól ismeri a gyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást. Képes a szülőkkel együttműködve elősegíteni a szokások, a

viselkedési szabályok elsajátítását. A gyermekek nevelését és gondozását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi. Képes folyamatos megújulásra, szakmai fejlődésre. Tudatában van annak, hogy személye és viselkedése mindenkor példa lehet a gyermekek és a szülők számára.

4.4 Bölcsődekép

A családot, mint rendszert, a kora gyermekkort, mint a további életesélyek, az egész életen át tartó tanulás képességének kibontakozása szempontjából meghatározó időszakot tekintjük. Bölcsődénk nyitott a kisgyermekes családok számára. Törekvésünk, hogy bölcsődéinkben egyaránt jól, otthonosan érezze magát a gyermek és a felnőtt. Fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink nyugodt, biztonságot adó nevelői légkörben, játékon keresztül, játékba integrált tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg, szociálisan. A játék a legfontosabb tevékenység, ez határozza meg arculatunkat. Az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket minden esetben figyelembe vesszük. Esztétikus, és optimálisan ingergazdag környezetet teremtünk. Szeretnénk, hogy bölcsődéink olyan kisgyermeknevelő központokká fejlődjenek, melyekben – a bölcsődés gyermekek gondos ellátása mellett – jelentős segítséget adunk a gyermeküket otthon nevelő családoknak is.

Erősségek:

- a bölcsőde jól megközelíthető, csendes környezetben van
- szakképzett kisgyermeknevelők
- minőségi ellátás
- saját konyha, diétás konyha
- működő kapcsolatrendszer a családokkal és intézményekkel
- udvar: sok zöld terület, napos, árnyékos résszel
- egyéni bánásmód, egyéni hátrányok kompenzálása

Fejlesztése váró területek:

- a szülők elégedettség mérése
- udvar: kültéri játékeszközkészlet fejlesztése, gumiszőnyeg
- kisgyermeknevelők továbbképzése: bekapcsolódás a kisgyermeknevelő továbbképzési rendszerbe

5. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

Lásd: Bölcsődei Felvételi Szabályzat

6. Humánerőforrások

A gyermekek gondozását-nevelését megfelelő szakmai képzettséggel rendelkező szakemberek végzik.
A kisgyermekek nevelését-gondozását 4 kisgyermeknevelő, 1 bölcsődei dajka, 1 technikai dolgozó, 1 szakács és 1 élelmezésvezető végzi.
A bölcsőde minden dolgozója rendelkezik az előírt szakképesítéssel.

7. Tárgyi feltételek

Bölcsődéink tárgyi feltételeit a szakmai követelményeknek megfelelően, egységes szempontok alapján alakítottuk ki. A gyermekek életkorának, fejlettségének megfelelőbb bútorzattal, gondozási eszközökkel, korszerű játékokkal rendelkezünk. A szabad mozgást, játékot lehetővé tevő, biztonságos környezetben neveljük a gyermekeket.

7.1 Csoportszobák

A nagyobb csoportszoba mérete 52 nm, a kisebb 35 nm.
Mindkettő rendelkezik mesterséges és természetes megvilágítással, valamint közvetlen mosdó kapcsolattal, közvetlen udvari kijárattal.
A csoportszobák berendezését korszerű Cibó–bútorok (gyermekasztalok, ülőkék, játékpolcok, kanapék) alkotják. A mindenkori berendezést a csoportlétszámhoz és a gyermekek fejlettségéhez igazítjuk és a bútorok megfelelő elhelyezésével alakítjuk ki az elkülönített, nyugodt játszóhelyeket. Elegendő helyet biztosítunk a nagymozgásos tevékenységekhez és a csendes játékokhoz egyaránt. A csecsemők, a járni tanuló gyermekek számára biztonságos hempergők állnak rendelkezésre. A meghitt érzelmi biztonságot nyújtó légkört játszópárnákkal, ülőpárnával, kuckóval, mesesarokkal, pihenési lehetőségekkel biztosítjuk. Minden kisgyermek saját helyén ül az asztaloknál és saját jellel ellátott ágyneműjében és ágyában pihen altatási idő alatt. A kisgyermeknevelők ülőhelyéről jól belátható az egész szoba területe.

Csoportszobák kialakítása:

- Babakonyha
- Babaszoba (külön esetleg együtt)
- Ábrázoló, alkotó tér
- Nagymozgásos játéktér – mozgáshoz, építéshez, énekléshez, zenéléshez, tánchoz
- Olvasó sarok képeskönyv nézegetéshez
- Firkafal
- Csoport igényeitől függően: fodrászsarok, konstrukciós tér, bábozási helyszín

7.2 Fürdőszoba

A gondozáshoz használt terület biztonságosan megközelíthető. Célszerű, megfelelően elhelyezett eszközök (pelenkázó asztal, ülőkád zuhannyal, kisszék, törülköző–, és fésűtartó, tükör, szennyestartó, stb.) segítik a gondozás folyamatosságát. A gyermekvécé és a mosdó elérhetőségét szükség esetén dobogóval is biztosítjuk. A gyermekméretű eszközök lehetőséget adnak az önálló tevékenységhez, a helyes szokások elsajátításához. Az otthoni és a bölcsődei pelenkákat, váltóruhákat rendezetten, jellel ellátott helyen tartjuk. Esztétikus, megfelelő formájú színes jeleket használunk a gyermekek személyes tárgyainak (törölköző, fésű, ivópohár) megkülönböztetésére.

7.3 Gyermeköltöző

Barátságos környezet fogadja az öltözőbe belépőt. Minden gyermeknek jellel ellátott szekrényt biztosítunk ruhák és egyéb személyes tárgyak, eszközök tárolására. Az utcai és váltó cipőket külön helyen tároljuk. A pelenkázáshoz pelenkázó asztal, a vetkőztetéshez pad vagy szék áll a szülők rendelkezésére.

A faliújságokon helyezzük el a neveléssel, gondozással kapcsolatos aktuális tájékoztatókat és egyéb információkat, valamint a gyermekek munkáit. Itt kerül elhelyezésre a bölcsőde szakmai programja, a házirend, a bölcsőde elérhetőségének adatai, a gyermekjogi képviselő elérhetőségei, a heti étrend valamint a havi szakmai terv.

7.4 Babakocsi tároló

A főbejáratról nyílik a babakocsik elhelyezésére szolgáló tároló.

7.5 A helyiségek díszítése

Törekszünk a vizuális ingerek egyensúlyának biztosítására, az esztétikus környezet kialakítására. Az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően, ízlésesen, lehetőség szerint természetes anyagok felhasználásával, mértékletesen díszítjük a helyiségeket. A bölcsőde színvilága narancssárga és a zöld színekre épül.

7.6 Textíliák

A gyermekek saját ruhában, lábbeliben tartózkodnak a bölcsődében. Textilpelenkát a székletes gyermekek gondozásához használunk. A bölcsőde törölközőt és ágyneműt biztosít a gyermekeknek. A gyermekek ivópoharát jellel ellátjuk. Gondosan mossuk, fertőtlenítjük a textíliákat.

7.7 Játszóudvar

Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk minden évszakban a rögzített és mobil játékokkal (játéksziget, babaház, labdák, motorok, autók, stb.), homokzóval. Az udvarról közvetlenül megközelíthető mosdóval ellátott gyermek wc segíti a gyermekek gondozását. A szabad levegőn való alvásra – fedett terasz hiányában – nincs lehetőség a bölcsődében. A gyermekek levegőztetését napos és nagy árnyas területeken tesszük lehetővé. A játszóudvart két oldalról változatos cserjesor határolja és az épület bejárata mellett a gyermekek számára nem veszélyes növényekből kialakított díszkert teszi változatossá a bölcsőde udvar látványát. A gyermekek játékait játéktárolókban helyezzük el.

7.8 Játékkészlet

A játékkészlet összeállításánál figyelembe vesszük az egészségügyi és a pedagógiai szempontokat, a gyermekcsoport összetételét, létszámát. Fontosnak tartjuk, hogy biztonságos környezetben, jó minőségű, korszerű játékokkal, fejlesztőeszközökkel játszhassanak a gyerekek. Biztosítjuk az anyag és a funkció szerinti változatosságot, a nemenkénti játékokat. Többségében természetes anyagú és természetes színű játékokat kínálunk, természetes anyagú eszközökben (fonott kosár, fa–, vesszőláda, textil játéktartó, stb.) elhelyezve. Funkció szerint csoportosítjuk, gyermekmagasságban helyezzük el a játékokat. Változatos eszközöket kínálunk minden tevékenységformához (manipuláció, konstruálás, utánzás, nagymozgás, szerepjáték, stb.). A nagycsoportokban babakonyhát, fodrászsarkot, boltot rendezünk be. A nemi szerepek kialakulását erősítjük „fiús” és „lányos” játékokkal. Ötletes házilag készített játékokkal, hangszerekkel, bábokkal bővítjük

a készletet. A kognitív képességek fejlesztéséhez különböző logikai játékok (kirakók, dominók, puzzlék) vannak. Legalább négy különböző építőjáték van a csoportokban, típus szerint csoportosítva, vesszőkosarakban elhelyezve. Minden korcsoportban vannak ismeretadó és mesélő képeskönyvek az aktuális évszaknak, ünnepnek megfelelően. Az alkotótevékenységekhez állandó jelleggel biztosítjuk a firkafalat, a rajzpapírt, a zsírkrétát, a gyurmát. Könnyen formálható házi készítésű só– liszt és főzött gyurmát használunk. Egyéb természetes anyagokkal, terményekkel egészítjük ki a készletet. Mozgásfejlesztők (labda, ugráló labda, kisautó, stb.) vannak a szobákban is. Néhány játék, egyéb eszköz szoros felügyelettel használható. Ezeket magasabb helyre tesszük. Az otthoni játékokat, átmeneti tárgyakat behozhatják, igényük szerint elővehetik a gyerekek. A játékokat rendszeresen tisztítjuk, fertőtlenítjük. A készletet folyamatosan bővítjük, fejlesztjük.

7.9 Gyermekélelmezés

A bölcsődében napi 4 étkezést biztosítunk. Szomjoltásra vizet adunk. Minden évszakban ügyelünk a szükségleteknek megfelelő, elegendő folyadékfogyasztásra. A tápszeres gyermekek részére a gyermekorvos/háziorvos által felírt tápszert a kisgyermeknevelő készíti el. Bölcsődénkben főzőkonyha van, étrendet az élelmezésvezető állítja össze és a bölcsőde szakácsa az ő iránymutatása alapján készíti el a gyermekek reggelijét, tízóraiját, ebédjét, uzsonnáját. A bölcsőde biztosítani tudja a diétás étkeztetést is a gyermekek számára. A bölcsőde saját diétás konyhával is rendelkezik.

Kiemelten fontosnak tartjuk a jó minőségű gyermekétkeztetést. Az élelmezésvezető a hatályos jogszabályok mellett rendszeresen figyelembe veszi az étrend összeállításakor a gyermekek igényeit és a kisgyermeknevelők javaslatait.

Az élelmezéssel, étkeztetéssel kapcsolatos egyéb szabályokat (a gyermek hiányzásának bejelentése, a térítési díj befizetésének időpontja) a Megállapodás és a Házirend tartalmazza.

8. Nevelés – gondozás a bölcsődében

A nevelés céltudatos, tervszerű, értékközvetítő folyamat, mely során ismereteket, szokásokat, hagyományokat, normákat, viselkedésformákat sajátít el a gyermek.

Az értékelsajátítás folyamatában az érzelmeknek meghatározó szerepe van a 3 éven aluli korosztályban, ezért átélhető, megtapasztalható élményeket kell közvetíteni.

A nevelés bipoláris folyamat, a gyermek is részt vesz benne.
A bölcsődei szakemberek a családi nevelést figyelembe véve, azt kiegészítve, a szülőkkel együttműködve alakítják a nevelés folyamatát.

8.1 A bölcsődei nevelés–gondozás célja

A balástyai bölcsőde gondozó-nevelőmunkájának elsődleges célja a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet által 2009-ben, A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai Módszertani levélben megfogalmazott szerint.
„A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.”
A Balástya településen magas arányban élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint főleg Romániából és Szerbiából betelepülő migráns családok gyermekei számára a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükséges esetben más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel történő együttműködéssel.
Az integráltan gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek számára minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában elősegíteni a habilitációt és a rehabilitációt.

8.2 A bölcsődei nevelés-gondozás feladata

A családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátása, a testi, lelki, szociális szükségletek kielégítése, a harmonikus fejlődés elősegítése a gyermekek feltétel nélküli elfogadásával, fizikai– és érzelmi biztonságának, jóllétének megteremtésével, egyéni kompetenciájának figyelembevételével, játéktevékenység és egyéb tapasztalatszerzési lehetőségek biztosításával, viselkedésminták nyújtásával.
A hátrányos helyzetű, szegény, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányok és következményeik enyhítése, ellensúlyozása.
A sajátos nevelési igényű gyermekek habilitációjának, rehabilitációjának segítése gondozásba épített fejlesztéssel, egyéni és csoportos foglalkozásokkal.
A kisebbséghez tartozó, migráns gyermekek esetében a nemzeti/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitás–tudat kialakulásának elősegítése.

A gyermek fejlődése érdekében együttműködés más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel.
Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

8.3 Nevelési fő feladatok

8.3.1 Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

– a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása;
– a primer szükségletek, egyéni igények szerinti kielégítése;
– egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítése (a testi–lelki harmónia kialakulását, megőrzését segítő napirend, étkezés, alvás, levegőzés, mozgás, stb.);
– szükség esetén speciális szakember bevonása a prevenciós, korrekciós feladatok ellátásába.

8.3.2 Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

– derűs légkör biztosítása, a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése a beilleszkedésben;
– a kisgyermeknevelővel való szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése;
– az egyéni szükségletek kielégítése, az én-tudat egészséges fejlődésének segítése;
– bizalmon és elfogadáson alapuló társas kapcsolatok kialakítása, az együttélés szabályainak elfogadása, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése;
– lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és a társakkal közös élmények szerzésére, az én-érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába befolyásolva a fejlődést;
– a kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felkeltésével és fenntartásával;
– a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

8.3.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

– az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése;

– a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása;
– a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása;
– az önálló aktivitás és a kreativitás támogatása;
– az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,
– ismeretnyújtás, a tapasztalatok és az élmények feldolgozásának segítése;
– a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

9. A bölcsődei gondozás-nevelés alapelvei

9.1 A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteltben tartva, lehetőség szerint megerősítve vesznek részt a gyermekek nevelésében, gondozásában, illetve szükség esetén – lehetőségeinkhez mérten – törekszünk a családi nevelés hiányainak kompenzálására, korrigálására. Mindezek értelmében együttműködünk a családokkal, lehetővé tesszük a szülők számára a részvételt gyermekük bölcsődei életében.

9.2 A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget különleges védelem illeti meg. Bölcsődéinkben a nevelés és a gondozás olyan értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely – az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával – a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének elősegítését jelenti.

9.3 A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás mellett minden helyzetben nevelés is történik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak csak a gondozási helyzetekre.

9.4 Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a gyermek kompetenciáján alapuló választási lehetőség biztosítása, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése. A kisgyermeknevelő szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt figyelmét, elfogadását. Akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése különbözik a megszokottól, és emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a vallási, nemzetiségi etnikai, kulturális, stb. hovatartozást, a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra, és hagyományok megismerését, tiszteletben tartását.

9.5 A biztonság és a stabilitás elve

Fizikai és az érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek. A személyi és tárgyi környezet állandósága („saját” gyermek rendszer, felmenőrendszer, csoport és helyállandóság), a napirend eseményeinek ismétlődése növeli a gyermek érzelmi biztonságát, segíti a tájékozódásban, a jó szokások kialakulásában. Az új helyzetek fokozatos bevezetése segíti az alkalmazkodást, a megismerést, a változások elfogadását.

9.6 Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve

Biztonságos és tevékenységre motiváló személyi, tárgyi környezettel, elegendő idő biztosításával, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével segítjük az önállósodást. Fokozza a gyermek aktivitását és önállóság iránti vágyát a felé irányuló szeretet, elismerés, a próbálkozások támogatása, ösztönzése, az igényeihez igazodó segítségnyújtás. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, példamutatással, az egyes élethelyzetek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá tételével, a tapasztalat feldolgozás segítésével, bátorítással segíti a tanulást.

9.7 Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés értékközvetítés és értékteremtés. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a személyiségbeli különbségek tisztelete mellett –

egyetértsenek a gyermek kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság, és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, az öntevékenység biztosításában, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében, és egyeztessék nézeteiket, közelítsék egymáshoz nevelői gyakorlatukat.

10. A bölcsőde működési rendje

A bölcsőde nyitvatartási idejét a fenntartó szabályozza, figyelembe véve a bölcsődébe járó gyermekek szüleinek munkakezdését és befejezését. A napi nyitvatartás: 7-17 óráig tart.
A teljes nyitva tartás alatt szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak a gyermekekkel.
Ünnepnapokon és hivatalos munkaszüneti napokon zárva tartunk. Nyári hónapokban a családok szükségleteit figyelembe véve nyitva tartunk. Augusztus utolsó három hetében a takarítási szünet időtartama alatt a bölcsőde zárva tart. December végén, a két ünnep közötti napokon zárva tartunk.

10.1 A **gyermekcsoportok szervezése**

Csoportjainkat lehetőség szerint életkoronként (csecsemő, tipegő, kisded) szervezzük. A bölcsődei ellátás teljes időtartama alatt igyekszünk biztosítani a személyi állandóságot, a „saját" gyermek rendszert. A gyermek a bölcsődei ellátás teljes ideje alatt lehetőleg ugyanabba a csoportba jár. A „saját" kisgyermeknevelő szoktatja be a bölcsődébe, végzi nevelését, gondozását, figyelemmel kíséri fejlődését, számon tartja egyéni igényeit, problémáit, szokásait, rendszeresen vezeti a gyermek dokumentációját. A csoport gyermekeinek egy része, 5–7 gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Az un. „ölelkezési időt" (mindkét kisgyermeknevelő bent van a csoportban) elsősorban „saját" gyermekeik nevelésére fordítják. A műszakbeosztásokat a helyi adottságokhoz (a gyermekek érkezési ideje, csoportszobák elhelyezkedése, kapcsolódása, stb.) alakítják a bölcsődék. A gyermekek soha nem maradnak közvetlen felügyelet nélkül, akkor sem, ha a kisgyermeknevelői létszám nem teljes.

10.2 A gyermekek napirendje

Az életkornak megfelelő napi életritmus kialakítása az egészséges testi és szellemi fejlődés alapfeltétele, ezért a jól szervezett, folyamatos napirendet központi kérdésnek tekintjük. A kisgyermeknevelők a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni igényeinek

figyelembevételével tervezik és valósítják meg a napirendet. Arra törekszünk, hogy a családi és a bölcsődei napirend összhangban legyen, harmonikusan kiegészítse egymást.
A jól szervezett, rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a nyugodt gondozás feltételeit, a csoport nyugalmát. Erősíti a gyermekek biztonságérzetét, lehetőséget ad a folyamatos játékra, és biztosítja a várakozás nélküli ellátást. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, a gyermekek szükségleteitől, az évszaktól, az időjárástól, a nyitvatartási időtől, az építészeti adottságoktól. Megvalósításának feltétele a jó munkaszervezés, a kisgyermeknevelők és a technikai dolgozók összehangolt munkája. A csoportok napirendjét egyeztetjük, összehangoljuk, szükség esetén módosítjuk, rugalmasan alkalmazzuk. Igyekszünk úgy dolgozni, hogy minden gyermek esetében és minden tevékenységre vonatkozóan az egész nap során érvényesüljön a folyamatosság. A csoportok napirendjét elhelyezzük a faliújságokon. A gyermekek napirendjéhez igazodva készítjük el a kisgyermeknevelők munkarendjét.
A napirend megfelelő szervezéséhez a Módszertani levél nyújt alapot. Minden esetben meghatározásra és kifüggesztésre kerül.

11. A bölcsődei nevelés – gondozás főbb helyzetei

A nevelési-gondozási feladatainkat a hatájos és vonatkozó jogszabályok, valamint a kijelölt módszertani szervezetünk, a Magyar Bölcsődék Egyesülete által meghatározott szakmai anyagok (Alapprogram, módszertani kiadványok, jó gyakorlatok), valamint a Gyermekek napközbeni ellátásához illeszkedő standard (CSALÁDBARÁT ORSZÁG EG-00140-003/2021 **)** alapján végezzük.

11.1 Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között.
Elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése, a helyes szokások kialakítása.
A gondozás minősége meghatározza a gyermek közérzetét, a gyermek felnőtthöz való viszonyát. A gondozási műveleteket úgy végezzük, hogy a gyermeknek örömforrás legyen a gondozás, és aktívan együttműködjön. Elvárásaink igazodnak a gyermek életkorához, fejlettségéhez, aktuális állapotához. Ha nincs kedve aktívan közreműködni, rugalmasan alkalmazkodunk állapotához, és a műveleteket (vagy egy részét) elvégezzük helyette. A

felnőtt tapintatos bánásmódja, elfogadást kifejező verbális és non–verbális kommunikációja kihat a gyermek pozitív én–képének kialakulására, az önelfogadásra. Gondozás közben fontos nevelési feladatokat is ellátunk, pl. egészséges életmódra nevelés, helyes szokások alakítása, életkornak megfelelő napirend kialakítása. Pozitív nevelési módszereket (elismerés, dicséret, bátorítás) alkalmazunk, lehetőségeket ajánlunk, ismereteket adunk. A kisgyermeknevelők megbeszélik egymással a gondozás közben tapasztaltakat, és egyeztetik az eljárásokat. Ez elősegíti a gyermekek alkalmazkodását, és az egységes nevelést. A szülők a beszoktatás ideje alatt, majd azt követően is megfigyelhetik a gondozást, és összevethetik az otthoni módszerekkel.

11.2 A gondozás szervezése

A gondozási műveleteket többnyire a gyermek „saját" kisgyermeknevelője végzi.
Távolléte esetén a gyermek számára ismerős személy helyettesíti. A napirendet úgy alakítjuk, hogy elkerülhető legyen a párhuzamos gondozás. A fürdőszobában egy időben egy kisgyermeknevelő és legfeljebb két gyermek tartózkodik. A gondozásokat úgy szervezzük, hogy minden alkalommal elegendő idő jusson a gyermekek nyugodt, zavartalan ellátásához, a gyermek aktív közreműködéséhez, a helyes szokások gyakorlásához.

11.3 Gondozási műveletek

11.3.1 Pelenkázás, bili, vécé használata

A pelenkás gyermekek gondozásához eldobható pelenkát használunk, melyet a szülők biztosítanak. A pelenkát naponta többször kicseréljük. Reggelente szükség szerint, ebéd előtt és alvás után pedig minden pelenkás gyermeket tisztába teszünk. A székletes gyermek pelenkáját azonnal kicseréljük. Az önállóan, stabilan álló gyermeket állva pelenkázzuk (a nevelő kisszéken ül). Az állva pelenkázás előnyei: könnyebb a kapcsolattartás, a szemkontaktus, a gyermek látja, mi történik, nagyobb biztonságban érzi magát, együttműködik, aktívan részt vesz a gondozásban: fogja a ruhát, terpeszti a lábát, húzza a nadrágját, stb. Az otthon bilit használó gyermek a bölcsődében is bilit használhat, a gyermekvécét, mint lehetőséget ajánljuk. Ha szükséges, dobogót teszünk a vécé elé. A gyermekek testalkata miatt kislányok esetében mindig a kisgyermeknevelő végzi a törlést. A székletes gyermek törlése mindig a kisgyermeknevelő feladata. A szobatisztaság fontos állomás a gyermek szociális fejlődésében. Kialakulását nem sürgetjük, tiszteletben tartjuk

az egyéni érési tempót. Idegrendszeri, pszichoszomatikus fejlettség, együttműködési készség alapján előbb–utóbb minden gyermek szobatiszta lesz.

11.3.2 Testápolás

Környezetünk és testünk tisztasága nemcsak elégedettséget és jó érzést ad, hanem a betegségek elleni küzdelemben is szerepe van. Az alapvető tisztasági szokások kialakítását már kisgyermekkorban el kell kezdeni. Játék, egyéb tevékenység folyamán a gyerekek keze gyakran piszkos lesz, ezért rendszeresen kezet mosunk. Mindig kezet mosunk a pelenkacsere, a vécéhasználat után. A bölcsődébe érkezéskor a gyermekek a szülők felügyelete mellett moshatnaknak kezet. Fontos feladatunk a helyes technikával végzett kézmosás tanítása. A mosakodáshoz folyékony szappant vagy mini szappant használunk. A tükör előtt fésülködés nemcsak a mozdulatok gyakorlása, de a testséma kialakulása, a saját test megismerése szempontjából is fontos. Ezért használunk nagy tükröket. A bölcsődében gyermekek reggeli gondozása idején kerülhet sor szájöblögetésre. Jól segíti a helyes mozdulatok begyakorlását a mosdó fölötti tükör. Tanítjuk a helyes orrfújást, a zsebkendő higiénikus használatát. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek ruházata tiszta, ízléses, kényelmes és praktikus, lábbelijük egészséges legyen, tartsa a bokát. A ruházat tegye lehetővé az önálló, szabad mozgást, játékot. Elegendő időt biztosítunk a gyermek számára az önálló öltözésre, vetkőzésre. Figyelemmel kísérjük tevékenységét, támogatjuk önállósulási törekvéseit. Az öltözködéssel az esztétikai érzéket, az igényességet is fejlesztjük. A gombolást, fűzést, kapcsolást játékeszközökkel is gyakorolhatja. A testápolással kapcsolatos szokásalakítást következetesen végezzük.

11.3.3 Étkeztetés

Az egészséges életmódra nevelés része az egészséges táplálkozás. Fontos feladatunk a gyermekek táplálása, az önálló, tiszta étkezés tanítása, a helyes étkezési szokások kialakítása. Célunk, hogy örömmel, jó étvággyal fogyasszák el az ételt. A gyermekek koruk és fejlettségük szerint (ölben vagy asztalnál ülve), gondozási sorrendben étkeznek.

Mindig tekintetbe vesszük az egyéni tempót, a szükségleteket. Az étkezések azonos időben, kulturált körülmények között, derűs légkörben zajlanak. Az ételt a kisgyermeknevelő megkóstolja, mielőtt odaadja. A gyermekek játékhelyzetből érkeznek asztalhoz, saját helyükre ülnek. Minimálisra csökkentjük a számukra fárasztó várakozási időt. A kisgyermeknevelő személyre szólóan terít, tálal. Az étkezők mellett ülve biztosítja a nyugodt, zavartalan étkezést. A helyes étkezési, táplálkozási szokások (pl. alapos rágás,

gyümölcs, zöldség fogyasztása) kialakítására nagy hangsúlyt helyezünk. Az új ízeket, ételeket fokozatosan vezetjük be. A gyermekeket ösztönözzük, de nem kényszerítjük az étel elfogyasztására. Fontosnak tartjuk az információcserét a szülőkkel a gyermek étkezési szokásairól.

11.3.4 Pihenés, alvás biztosítása

A gyermekek akkor játszanak önfeledten, akkor vesznek részt szívesen a gondozásban, ha egyéni igény szerint megfelelő időt és lehetőséget biztosítunk pihenésre, alvásra is. Az alváshoz optimális feltételeket (átszellőztetett szoba, csend, nyugalom, kényelmes gyermekheverő és ruházat, állandó hely, póttárgy) biztosítunk. Egyéni bánásmóddal, testközelséggel, simogatással segítjük az elalvást. A félrenyelés veszélye miatt nem adunk cumisüvegben folyadékot a fekvő gyermeknek. Az ébredés után lehetőség van csendes játékra, ügyelünk arra, hogy a korábban ébredők ne zavarják meg társaik alvását.

11.3.5 Játéktevékenység

A játék egyetemes emberi tevékenység, életszükséglet, belső késztetésből fakadó örömteli tevékenység. A játék útján történő tanulás döntő hatású az ember egész életére, személyiségfejlődésére. A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. Értéknek tekintjük a szabad játékot, az önálló mozgást, aktivitást, az alkotást. Személyi és tárgyi feltételek biztosításával, jól szervezett napirenddel segítjük elő a nyugodt játéktevékenységet. Fontosnak tartjuk a játék során is a gyermek megismerésén alapuló egyéni bánásmódot, a személyközpontúságot. A kisgyermeknevelő a gyermek igényétől és a helyzettől függően vesz részt a játékban, pl. kezdeményez, ötletet ad, segíti a megosztozást, bátorít, együtt játszik a gyermekkel, stb. Viselkedése, kommunikációja minta a gyermekek számára. Érzelmi biztonság alapján, indirekt módszerekkel törekszünk az értelmi fejlesztésre. A játéktevékenység kibontakozásának segítése együttműködést, team-munkát, folyamatos szakmai fejlődést kíván a gyermekkel foglalkozó felnőttektől.

11.3.6 Tanulás

A tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: tanulásnak tekintünk minden olyan tapasztalat– és információszerző folyamatot, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és a gondolkodásban. A tanulás nem csupán ismeretszerzés, átszövi a bölcsődei élet egészét. Legfőbb motiválója a személyes kíváncsiság, érdeklődés. A tanulási

vágy belső motívum: a gyermek örömét leli az egész folyamatban, és annak eredményében egyaránt. A tanulás a gyermekek életkorából és fejlettségéből adódóan tevékenységbe ágyazottan történik. Legfőbb színterei a természetes élethelyzetek: gondozás, játék a felnőttel és a társakkal, együttes tevékenységek, kommunikáció. A tanulás jelentős mértékben utánzáson alapuló spontán tevékenység, játékos tapasztalatszerzés. A beszéd a kisgyermekkori tanulás egyik fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltétele a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt–gyermek és gyermek–gyermek interakció.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során figyelembe veszi, hogy esetükben hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és direktebben részt kell venni benne. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán. Fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, optimálisan ingergazdag környezettel tesszük lehetővé, hogy a gyermek nyitottan, érdeklődéssel forduljon a környezet felé, kedve legyen aktívan tevékenykedni. Sok lehetőséget kínálunk tapasztalatszerzésre, a szűkebb és a tágabb környezet megismerésére. Magyarázattal, bátorítással, elismeréssel segítjük a megértést, a feldolgozást. Követhető, pozitív mintát nyújtunk a gyermeknek.

Teljesítményelváráshoz kötött, direkt ismeretadásnak nincs helye a bölcsődében.

11.4. Szakmai terv

A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja rögzíti a bölcsődei nevelés főbb helyzeteit. Ezeket alapul véve éves, illetve havi tervet készítünk. A szakmai terv elemei: mozgás, mondóka és ének, vers és mese, alkotó tevékenységek, egyéb tevékenységek.

A havi szakmai tervet a szülők számára elérhetővé tesszük a csoport faliújság felületén.

12. A családi nevelés segítése, kapcsolattartás a családokkal

A gyermekek egészséges szocializációja és személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család–bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelők között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges testi, lelki, szociális fejlődését. A szülők a bölcsődébe való jelentkezéskor széleskörű tájékoztatást kapnak a

bölcsődei életről, a szokásokról, szabályokról, a családlátogatás jelentőségéről, a beszoktatás módjáról. Megtekinthetik a gyermekek által használt helyiségeket, a játszóudvart. Megismerhetik gyermekük leendő kisgyermeknevelőjét. Családi füzetben, facebook oldalon, faliújságon nyújtunk információt az ellátásról, a helyi szakmai programról.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más–más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan minél többet alkalmazunk közülük. A közös élmények, az emberi kapcsolatok, és a tájékozottság nagymértékben hozzájárul a szülői hatékonysághoz, segíti a családi nevelést és a gyermekek fejlődését.

12.1 Szülői értekezletek

A bölcsődevezető a felvétel alkalmával, később a napi csoportlátogatások, az egyéni beszélgetések és a szülői értekezletek alkalmával tart kapcsolatot a szülőkkel. Évente három alkalommal szervezünk szülői értekezletet: az új szülők részére a beíratás és a felvétel közötti időszakban – augusztus második fele – tájékoztató jellegű szülői értekezletet tartunk. Bemutatja a bölcsődét, a kisgyermeknevelőket, és a bölcsőde többi dolgozóját. Ismerteti a házirendet, válaszol a szülők kérdéseire. Ezt követően a gyermek leendő csoportszobájában, a kisgyermeknevelők vezetésével folytatódik a beszélgetés. Megbeszélik a családlátogatások időpontját, a beszoktatások idejét. Második alkalommal a beszoktatási időszakot követően, október végén, amely csoportonkénti szülői értekezlet. Ennek tartama a beszoktatási időszak értékelése, az elkövetkező időszak áttekintése. Harmadik alkalommal, május elején összevont szülői értekezletet tartunk. Ennek témája az év hátralévő részének menete, a nyári élet menetének megismertetése.

12.2 Családlátogatás

A családlátogatást a gyermek felvételét megelőzően a szülőkkel megbeszélt időben végezzük. A családlátogatás célja a gyermek megismerése a számára biztonságot nyújtó otthoni környezetben, és a kapcsolatfelvétel a gyermekkel, a családdal. Veszélyeztetett vagy védelembe vett gyermek esetében ajánlott védőnővel, családgondozóval együtt végezni. A látogatásokról feljegyzést ír a „saját” kisgyermeknevelő a gyermek dokumentációjába. A családlátogatásokat az erről szóló módszertani útmutató alapján végezzük.

12.3 Szülővel történő fokozatos beszoktatás

A három éven aluli gyermek természetes élettere a család. Hasonló korú társakkal való együtt nevelkedés nem saját érdeke, hanem társadalmi igény. Feladatunk, hogy csökkentsük azokat a problémákat és nehézségeket, amelyeket a szülőktől való elválás, a környezetváltozás okoz. Ezt a célt szolgálja a szülővel történő fokozatos beszoktatás, amit a szülőkkel egyeztetve tervezünk, végzünk. A módszer lehetőséget ad arra, hogy a lehető legkíméletesebben történjen az elválás, és a gyermek biztonságban érezze magát az új környezetben. Az anya vagy apa jelenléte megkönnyíti a gyermek számára az új környezet elfogadását, elősegíti a kisgyermeknevelővel való jó kapcsolat, érzelmi kötődés kialakulását. Mérsékeli az adaptáció során mutatkozó stresszreakciókat (pl. sírás, tiltakozás, nyugtalanság, étkezési zavar, alvászavar). A nevelőt segíti a gyermek megismerésében, az egyéni bánásmód megtalálásában. A szülők megismerhetik az ellátás minden részletét, közvetlenül láthatják a nevelőmunkát, a nevelői magatartást, a módszereket. Módszertani ajánlások alapján végezzük, rugalmasan alkalmazzuk, a gyermek és a szülő egyéni igényének figyelembe vételével. Beszoktatási terv készül az egyes csoportok beszoktatásainak ütemezéséről, mely tartalmazza a gyermekek beszoktatásának pontos sorrendjét, a beszoktatás megkezdésének időpontját, módját. A beszoktatási tervet egészíti ki a szülők számára készített, részletes beszoktatási terv-minta.

12.4 Napi beszélgetések a szülővel

Fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást a bölcsődébe érkezéskor és a hazaadáskor.
Érkezéskor a szülő nyújt információt az előző nap gyermekkel kapcsolatos eseményeiről, a gyermek egészségi állapotáról, a változásokról. Hazaadáskor a kisgyermeknevelő tájékoztatja a szülőket a gyermekről (hangulata, közérzete, társkapcsolat, beszéd, játék, mozgás, étkezés, alvás, önállóság, stb.). A napi beszélgetések formálják a kapcsolatot, erősítik a bizalmat, lehetővé teszik a gyermek és egymás minél teljesebb megismerését, a nevelés összehangolását.

12.5 Szülőcsoportos beszélgetések

Ez a kapcsolattartási módszer lehetőséget ad arra, hogy az adott gyermekcsoporthoz tartozó szülők szervezett formában találkozhassanak, és beszélgethessenek valamely aktuális témáról a gyermekek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban. A beszélgetések célja a családi nevelés segítése, a gyermekek egészséges személyiségfejlődésének, szocializációjának elősegítése. A beszélgetéseket kisgyermeknevelők vezetik. Igény

szerint szervezzük, a szülőkkel előre egyeztetett időben. A beszélgetések erősítik a jó kapcsolatot, a partneri együttműködést, a bizalmat.

12.6. Egyéni beszélgetések

A személyes beszélgetést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolására alkalmas egyéni beszélgetést kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető.

12.7. Családi füzet

Nem pótolja a személyes, közvetlen kapcsolatot, a napi interakciós helyzeteket, hanem kiegészíti és megerősíti azokat. Tájékoztatást ad a szülőknek a gyermek fejlődéséről, a kisgyermeknevelő szakmai munkájáról, módszereiről, empátiás készségéről. Hozzájárul a szülő és a kisgyermeknevelő közötti jó kapcsolathoz, a bizalom kialakulásához, a családi és a bölcsődei nevelés összehangolásához.

13. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Célunk a gyermekek testi–, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedésmódok megalapozása, melyeket személyes példaadással is elősegítünk. Derűs, elfogadó érzelmi légkörben naponta biztosítjuk a folyamatos játékot, a megfelelő időtartamú szabad levegőn tartózkodást, a gyermek fejlettségének és állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéshez szükséges élelmi anyagokat.

13.1 Lelki egészségvédelem

A gyermek lelki életének kialakításában döntő fontosságúak az első életévekben szerzett benyomások. A bölcsődébe kerülő gyermekeknél – bármilyen kíméletesen történik is a beszoktatás – zavart okoz a családtól való időszakos elválás, az új tárgyi és személyi környezet elfogadása. Ennek jelei többnyire nyíltan láthatóak, de az sem ritka, hogy a gyermek belső feszültségekkel küzd. Viselkedését folyamatosan figyelemmel kísérjük. Igyekszünk felismerni a lelki problémákat, a stressz jeleit, és segítjük a gyermekeket ezek feldolgozásában, az érzelmi biztonság megtalálásában, a társak elfogadásában. Figyelünk a mentálhigiénés változásokra, a viselkedési zavarokra, tünetekre, és kompetenciánknak megfelelően kezeljük ezeket. A segítő szemléletű, személyközpontú kisgyermeknevelők

hozzájárulnak a gyermekek lelki egészségének megtartásához. Sikerélményekhez juttatjuk a gyermekeket, megerősítjük a helyes viselkedést. Nagy figyelmet fordítunk az agresszió megelőzésére. Játék segítségével oldjuk a feszültségeket. A gyermek behozhatja a kedvenc játékát, átmeneti tárgyát, ami vigaszt nyújt, kielégíti a családi otthon iránti igényt. A szeretetteljes légkör, a rendszeresség, a következetesség biztonságérzetet ad.

13.2 A mozgásfejlődés segítése

A mozgás a gyermek egyik legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Csecsemő– és kisgyermekkorban alakulnak ki az alapvető mozgásformák. A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel mozog. A mozgásigény kielégítését a szabad játék és mozgás biztosítása, a szabadban és a szobában végezhető különböző tevékenységek, a játékos mozgáskezdeményezések segítik. Fontos, hogy a környezet balesetmentes legyen, kiküszöböljük a veszélyforrásokat. Olyan körülményeket teremtünk, melyek fokozzák a mozgáskedvet, változatos mozgástevékenységre adnak lehetőséget a finommozgások és a nagymozgások gyakorlásához egyaránt. Elegendő időt, megfelelő helyet és eszközöket biztosítunk a mozgáshoz a csoportszobában és az udvaron egyaránt. A csecsemőknek olyan játszóhelyet biztosítunk, amely védett, és elegendő hely áll rendelkezésre a szabad mozgáshoz (hempergő,). A gyerekek állandó felügyelet mellett, szabadon mozoghatnak, egyéni fejlettségüknek, állapotuknak, belső aktivitásuknak megfelelően gyakorolhatják a nagymozgásokat, finommozgásokat.

A mozgás pozitívan hat az idegrendszerre, segíti a növekedést, a fejlődést, az egészség fenntartását, a megbetegedések megelőzését. Segíti az én–tudat fejlődését, az alkalmazkodást, a társas kapcsolatokat.

13.3 Levegőzés

Minden évszakban biztosítjuk a szabadban, tiszta levegőn való rendszeres tartózkodást, kinti játékot, mozgást. Kifejezetten fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek a lehetőségeknek és az időjárási viszonyoknak megfelelően a lehető legtöbb időt töltsék a szabad levegőn

13.4 Fogápolás

Bölcsődékben a nagycsoportos gyermekek az öblítést gyakorolják.

14. A tapasztalatszerzés színterei

A korai életszakaszban az irányított tapasztalatszerzés legfontosabb célja az örömszerzés, a gyermekek figyelmének, érdeklődésének felkeltése, az ízlés kialakítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése. Főként játékhelyzetben valósul meg. A gyermekek önkéntes alapon vesznek részt a kezdeményezésekben. A teljesítmény, az alkotás nem elvárás.

14.1 Ének–zene

Sokféle zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre nyújtunk lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének– és beszédhangja, hangszeres játéka, a dallam–és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása. Az élő énekszót részesítjük előnyben. Éneklünk személyes kapcsolatban (ölbeli játékok, ringatók, stb.), játékhelyzetben, játékeszközt használva. Ismételgetéssel, játékos mozdulatokkal erősítjük a zenei élményt. Egyszerű dallam– és ritmushangszereket használunk. A dalokat a gyermekek magas hangjához alkalmazkodva énekeljük. A zenei anyagot gondosan megválogatjuk, a gyermekek életkori sajátosságainak, egyéni fejlettségének, érzelmi állapotának megfelelően. Negyedéves távlatban előre megtervezik a kisgyermeknevelők, hogy mit énekelnek napi rendszerességgel ismételgetve, mit meghallgatásra, ünnepekhez, alkalmakhoz kapcsolódva. Az éneklés pozitív érzelmeket kelt, örömélményt, érzelmi biztonságot ad, hozzájárul a lelki egészséghez, a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. Természetes módon segíti az anyanyelv, zenei anyanyelv tanulását, a társkapcsolatokat.

14.2 Mondóka, ének (mondóka, vers, mese, báb)

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi–, értelmi– (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára az alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekbe nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, empátiás készsége, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életszemlélet és az önálló véleményalkotás alakulását.

14.3 Alkotó tevékenység (firkálás, rajzolás, gyurmázás, ragasztás, stb.)

Az öröm forrása maga a tevékenység, az érzelmek feldolgozása, az önkifejezés. A kisgyermeknevelő az életkornak megfelelő eszközökkel, játszóhely biztosításával, állandó felügyelettel, a különböző technikák megmutatásával segíti a tevékenységet. Az alkotótevékenység kibontakozása szempontjából alapvetőnek tartjuk a firka–korszakot, jelentőségét hangoztatjuk. Firkálásra, gyurmázásra állandó lehetőséget biztosítunk. A gyermekek alkotókedvét pozitív visszajelzésekkel, dicsérettel, elismeréssel erősítjük. A rajzokat, egyéb alkotásokat megbecsüljük, megőrizzük. Az évszaknak megfelelő, hangulatos, ízléses díszítés, a szobákban és a gyermeköltözőkben elhelyezett gyermekalkotások, a fotók, az esztétikus jelek is a vizuális nevelést szolgálják.

14.4 Egyéb tevékenységek (környezeti nevelés)

Célja a természeti (állatok, növények, termések, időjárás, évszakok jellemzői) és a társadalmi (családi szerepek, foglalkozási szerepek, hagyományok, ünnepek) környezet megismertetése, tapasztalatok közvetítése, a környezettudatos magatartás megalapozása érdekében, játéktevékenységen, és egyéb tevékenységformákon keresztül. A játék és az ismeretadás folyamatában kiemelt szerepe van a felnőtt személyes példaadásának. Az egyes tevékenységek fejlesztik a hétköznapi élet esztétikuma iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembe vételét, az empátiát.

14.5 Mozgásos élmények

Csecsemő- és kisgyermekkorban alakulnak ki és fejlődnek a mozgás alapvető formái. A kisgyermekek mozgásigénye rendkívül nagy. A csoportszobákban és az udvaron is törekszünk a biztonságos, veszélyforrásoktól mentes mozgásteret biztosítani. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Nagymozgásos játékeszközeink a csoportszobákban:

- Ugráló labdák
- Csúszda
- Mászó alagút
- Kis- és nagy labdák
- Lábbal hajtós autók
- Csecsemő hempergők

Udvari nagymozgásos játékeszközeink:

- Labdák

- Futó biciklik
- Motorok

15. Hagyományok, ünnepek

Az első magyar bölcsőde 1852. április 21-én nyitott meg Budapesten, Brunszvik Júlia közreműködésével. Alapelvként fogalmazta meg a gyermekek szeretetét, a velük való szeretetteljes bánásmódot. A Magyar Bölcsődék Egyesülete április 21. hivatalosan is a Bölcsődék Napja lett.

A bölcsődénkben hagyományai vannak az ünnepekre való közös készülődésnek, melyeken a kisgyermeknevelők kezdeményezésére a gyermekek nagy örömmel vesznek részt. Ezek az alkalmak hagyományosan hasonló tevékenységeket, elkészített eszközöket/tárgyakat jelentenek.

Zöldség- és virágfesztivál

Településünkön minden évben megrendezésre kerül a Zöldség- és virágfesztivál, melyen bölcsődénk is részt vesz. Különböző terményekből, termésekből készült közös alkotásokkal készülünk.

Tökfaragás

Október végén, mindenszentek előtt a gyermekekkel tököt faragnak a kisgyermeknevelők, amit a bölcsőde ablakába helyezünk ki.

Márton nap

Novemberben, Márton napra a gyermekekkel libás témájú eszközök, tárgyak készülnek, melyet aztán hazavisznek. Liba lámpás, asztali dísz.

Adventi családi délután

Családi délután keretében felállítjuk a bölcsőde adventi koszorúját a külső udvaron. Szalmabálákból, fa oszlopokkal, amelyeken ledes égők vannak. Advent első vasárnapját megelőző csütörtökön. A nevelők zsíros kenyérrel, teával fogadják a családokat.

Adventi Ablakok Balástyán

A bölcsőde hagyományosan részt vesz a falu egyik karácsonyi rendezvényén, az adventi ablakok készítésében. A koszorú mellett felállított ablakkeretben az adott szám kerül, kivilágítva. Az ablaknyitás délutánján, -a nyitvatartási időn túl- a nevelők süteménnyel, teával kínálják a vendégeket.

Luca nap

A nevelők a gyermekkel hagyományosan Luca búzát vetnek. Ezt karácsony előtt hazaviszik.

Mikulás

December elején készülünk a Mikulás látogatására. Mikulás dalokat énekelgetünk, mikulás csizmát, kesztyűt, mikulásformát festünk, színezgetünk. A Mikulás meglátogatja a gyerekeket és megajándékozza őket. A csomagok mellett a gyermekek hagyományosan ajándékot kapnak, amit a nevelők készítenek (ecset mikulás, csengettyú, zokni manó, stb).

Karácsony

Mindkét csoportban karácsonyi dalokkal hangolódunk az ünnepre. A díszítésben és a faliújságban. A gyermekekkel közösen mézeskalácsot sütünk. A mézeskalács egy részét a gyermekek karácsonykor hazaviszik. Másik felét a bölcsőde karácsonyi ajándékként kezeli (önkormányzat, könyvtár, óvoda, teleház). A kisgyermeknevelők segítségével ajándékot készítenek a szülőknek. Ez az ajándék klasszikusan asztali dísz az ünnepekere. A karácsonyfa a csoportszobákban, vagy a bölcsőde közösségi terében kerül felállításra. A fa alá a fenntartó jóvoltából ajándékok kerülnek.

Farsang

Az év elején a farsangi készülődés során különféle technikákkal álarcokat, szemüvegeket, kalapokat díszítünk. Mindez tükröződik az épület dekorálásában, a faliújságban. Hagyományos farsangi kalap készül. A gyerekek jelmezbe öltöznek a farsangi ünnepségre kijelölt napon. Szintén hagyomány, hogy a csoportokban a gyermekek ezen a napon farsangi fánkot kapnak.

Húsvét

Az ünnep közeledtével tojást festünk, díszítünk. Ünnephez kapcsolódó tavaszi dalokkal, locsoló versekkel ismerkedünk. Az ünnepvárás megjelenik a dekorációkban, a faliújságban. Hagyományosan papírkosarat készítünk, amelybe hungarocell festett tojások kerülnek. Az erre kijelölt napon tojásvadászatot szervezünk a gyermekeknek.

Anyák napja

Anyák napjára közösen ajándékot készítünk, anyák napi dalokat énekelgetünk, versekkel ismerkedünk. Az ajándékok hagyományosan asztali díszek, képek díszített keretben, kifüggeszthető dekorációk.

Gyermeknap

Május végén, az erre kijelölt héten többféle programot biztosítunk a gyermekeknek. Egy napon ugrálóvárat állítanak fel a külső udvaron. Egy másik napon cukorka nyakláncot

fűzünk és labdát kapnak ajándékba. A nyaklánc és a labda hagyományosan gyermeknapi ajándék a bölcsődében.

Bölcsődei búcsúzó ünnepség

Június második hetében egy családias hangulatú rendezvényen elbúcsúzunk az óvodába induló gyermekektől. A bölcsőde minden gyermeke és szülője meghívást kap. Az eseményen a szülők biztosítanak enni és innivalót. Az óvodába menő gyermekek vászontáskát, apró ajándékot (kulcstartó, hűtőmágnes, stb) csoportképet, kézzel készített virágot kapnak ajándékba. Minden gyermek kap ajándékot és képet.

Születésnapok

A gyermekek születésnapját a szülő kérésére csemegével, tortával, a szülői igénynek megfelelően megünnepeljük.

16. Kapcsolattartás más intézményekkel

Gyermekjóléti szolgálat

Rendszeres kétirányú jelzőrendszer működtetése a gyermekek bölcsődei felvételéről, életkörülményeik változásáról, családi problémáik kezeléséről, a családtámogatás igénybevételéről.

Védőnő

Információnyújtás a családokról és a családoknak a bölcsődéről, alkalmankénti bölcsődei látogatás, a gyermekek fejlődésének vizsgálata, szűrővizsgálatok, közös problémamegoldás.

Óvoda

Célunk a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítése a gyermekek számára.

Formái

- látogatás az óvoda épületében, udvarán
- az óvónők meglátogatják a bölcsődében a kisgyermekeket
- a kisgyermeknevelők részt vesznek az óvodai nyílt napokon
- a bölcsőde dolgozói részt vesznek az óvodai ballagáson

Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Indokolt esetben vizsgálat és szakvélemény kérése a gyermekekről.

Kisteleki Kistérségi Szakszolgálat

Indokolt esetben vizsgálat kérése a gyermekekről, együttműködés a fejlesztések lebonyolítása érdekében, pszichológusi, gyógypedagógusi, logopédusi ellátás igénybevétele.

17. Bölcsőde működésének belső dokumentumai

A bölcsődénkben vezetendő dokumentáció munkakörönként:

Bölcsődevezető:

- Bölcsőde napi jelenlét kimutatása korcsoportonként
- Kérelem a bölcsődei felvételhez
- Munkáltatói igazolás bölcsődei felvételhez
- Gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekekről
- Felvételi könyv
- Megállapodás
- Szabadság nyilvántartás
- Továbbképzési terv

Kisgyermeknevelők:

- Csoportnapló
- Bölcsődei gyermek fejlődési dokumentáció
- Családi füzet
- Étkezési nyilvántartás

18. A **bölcsőde működésének belső szabályzatai**

- Bölcsődei Szakmai Program
- Házirend
- Szervezeti és Működési Szabályzat (Iratkezelési Szabályzat és Adatkezelési Szabályzat)
- Felvételi Szabályzat

- Tűzvédelmi Szabályzat
- Munkavédelmi Szabályzat
- Éves Munkaterv
- Munkaruha Szabályzat
- Adatvédelmi szabályzat

19. A bölcsőde szolgáltatásai

A helyi adottságokat és igényeket figyelembe véve időszakos gyermekfelügyelet ellátását vállalja bölcsődénk az egyik, vagy mindkét csoport üres férőhelyeire. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása. Az időszakos gyermekfelügyelet igénybevételéről a gyermek, a szülők és a szolgáltatás adatait tartalmazó dokumentáció kerül összeállításra.

20. A gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Mindkét csoport szülői tájékoztató faliújságán elhelyezésre kerül a területileg illetékes gyermekjogi képviselő neve, elérhetőségei

A családsegítő munkatársai fogadóórát a bölcsődében nem tartanak.

21. A kisgyermeknevelők folyamatos szakmai felkészültsége biztosítása

A törvényi előírások alapján meghatározott időintervallumban minden kisgyermeknevelő részt vesz a bölcsődei gondozó-nevelő munka továbbfejlesztését elősegítő továbbképzéseken.

22. A gyermekek és családjaik, valamint a személyes gondoskodást végzők jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A gyermekek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez;
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését es személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,

- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsak, a bántalmazással, elhanyagolással szemben védelemben részesüljön;
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A szülők joga, hogy

- megismerje gyermeke bölcsődei csoportját és életét,
- megismerje a bölcsőde nevelési-gondozási elveit,
- tanácsot kérjen és kapjon gyermeke nevelőjétől problémái megoldásához,
- véleményt mondjon, javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatosan,
- megismerje a gyermekéről vezetett intézményi dokumentumokat.

A bölcsőde minden dolgozójának joga, hogy

- a munkavégzéssel kapcsolatos megbecsülést kapjanak
- tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogaikat
- munkájukat elismerjék
- a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

Törvények, rendeletek

A bölcsődék működését szabályozó törvények és rendeletek

1997. évi XXXI. törvény
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Gyermekjog, működési feltételek
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
A rendelet mellékletében megtalálhatók: a bölcsődei státuszok felsorolása, elvárt végzettségek, munkaruha juttatás, bölcsőde helyiségei, minimális eszközlista

328/2011. (XII.29) Korm.rendelet
A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról. (Mellékletében kötelezően vezetendő dokumentáció használandó.)

Térítési díjak, nyilvántartások
415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet
A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről. (KENYSZI)

Napi bölcsődei gyermek létszám elektronikus nyilvántartása és eseti jelentési helye.
369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
1997. évi XXXI. törvény
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

Gyermekjog, működési feltételek
15/1998. (IV. 30.) NM rendelet

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A rendelet mellékletében megtalálhatók: a bölcsődei státuszok felsorolása, elvárt végzettségek, munkaruha juttatás, bölcsőde helyiségei, minimális eszközlista

328/2011. (XII.29) Korm.rendelet
A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról. (Mellékletében kötelezően vezetendő dokumentáció használandó.)

Térítési díjak, nyilvántartások
415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet
A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről. (KENYSZI)

Napi bölcsődei gyermek létszám elektronikus nyilvántartása és eseti jelentési helye.
369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
1993. évi III. törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Szociális: 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet szabályaival együttesen alkalmazni kell

1998. évi LXXXIV. törvény A családok támogatásáról
2003. évi CXXV. törvény Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

Munkajogokat szabályozó törvények és rendeletek

2012. évi I. törvény A munka törvénykönyvéről

39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet A munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről

1992. évi XXXIII. törvény A közalkalmazottak jogállásáról

257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

Pedagógus életpályát szabályozó törvények és rendeletek

2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről

2023. évi LII. törvény Pedagógusok új életpályája (Púétv)

401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról

326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

Közétkeztetésre vonatkozó rendeletek

37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról

62/2011. (VI. 30.) VM rendelet A vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről

Továbbképzési kötelezettség teljesítését szabályozó rendeletek

8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról

9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

18/1998.(VI.3.) NM rendelet A fertőző betegségek és járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről

33/1998. (VI. 24.) NM rendelet A munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről

Járványügy, baleset és munkavédelem

1993. évi XCIII. törvény A munkavédelemről

5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet A játszótéri eszközök biztonságosságáról

Mellékletek

1. Házirend
2. Megállapodás

BALÁSTYAI CSUDAVILÁG ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
6764 Balástya, Széchenyi 3.

BÖLCSŐDEI HÁZIREND 2025.

1. Felvétel a bölcsődébe

A gyermekek bölcsődei felvételének feltételeit az intézmény Balástya Községi Önkormányzat helyi szociális rendelete alapján saját Felvételi szabályzatában határozza meg. Az új gyermekek fogadása a bölcsődében egész évben folyamatosan történik.

2. A gyermek érkezése, távozása és távolmaradása

A gyermekek érkezése a bölcsődébe reggel 7 órától 8 óráig folyamatosan történik. A reggeli 8 órától kezdődik, ezért kérjük a gyermek érkezését ez időpontig lebonyolítani. Délután kérjük a gyermekek hazavitelét az ébredéshez igazítani. Ettől eltérő érkezési és távozási időpontokat kérjük a gyermek nevelőjével egyedileg egyeztetni.

- A gyermekeket minden esetben az őt bölcsődébe hozó szülő (vagy az általa megbízott személy) személyesen adja át a kisgyermeknevelőknek és távozáskor a gyermeket személyesen veszi át gondozójától.
- Amennyiben nem a szülő kíséri a gyermeket bölcsődébe, akár rendszeresen, akár eseti jelleggel, ezt kérjük külön szóban, indokolt esetben írásban jelezni.
- Külön jelzés nélkül – a gyermekek érdekében – senkinek nem adjuk át bölcsődéseinket, még saját – de kiskorú - nagyobb testvérének sem.
- Az esetleges családi problémák (pl. válás) esetén kérjük a gyermek bölcsődéből történő elvitelére jogosult személyek – vagy mindkét érintett fél személyes bejelentése, vagy bírósági végzés bemutatása által - egyértelmű tisztázását.
- A bölcsőde zárása után haza nem vitt gyermek felügyeletéről a műszakban levő kisgyermeknevelő gondoskodik.

Amennyiben a szülő gyermekét nem hozza bölcsődébe, köteles ezt jelezni a gyermek gondozójának, a kieső napokra befizetett étkezési térítési díjat csak ez esetben tudjuk a következő hónapban levonni. A bejelentés történhet szóban (telefonon) vagy írásban.

3. Az év rendje

3.1.Ünnepek, megemlékezések rendje

Ünnepek

- Mikulás

- Karácsony
- Farsang
- Anyák napja
- Bölcsődei búcsúzó
- Gyermeknap
- Születésnap

3.2. A zárva tartás rendje

A bölcsőde Karácsony és Újév közötti napokban az országos tanév rendjéhez illeszkedően – esetenként attól eltérően kevesebb időtartamban –, valamint április 21-én, a Magyar Bölcsődék Napján és augusztus hónapban 3 hét takarítási szünet alatt zárva tart,

4. A gyermek bölcsődei életrendjével kapcsolatos rendelkezések

4.1. Nyitvatartás: a bölcsőde reggel 7-től délután 17 óráig tart nyitva.

4.2. A gyermekek által bevitt dolgok megőrzőben (öltözőben) való elhelyezési, ill. bejelentési szabályai

A szülő köteles bejelenteni a gyermek által az intézménybe hozott tárgyakat a csoportban tartózkodó kisgyermeknevelőnek. Az öltözőben csak a gyermek saját szekrényében tarthat behozott dolgokat.

4.3.A gyermeki jogok, kötelességek gyakorlásával kapcsolatos rendelkezések

- A felvételt nyert gyermek szülője köteles biztosítani gyermeke bölcsődei gondozásban való részvételét és a nevelőkkel történő rendszeres kapcsolattartást. A gyermek fejlődésével kapcsolatos információk cseréjére naponta – rövid, sürgős tájékoztatás - a bölcsődében, az üzenő füzetben ill. fogadó óra keretében van lehetőség.

- A szülői közösség (csoport szülői közösség) joga figyelemmel kísérni a gyermeki jogok érvényesülését, a gondozó-nevelői munka eredményességét az intézményben.

4.4. A bölcsődei elhelyezés megszűnésének esetei, eljárási rendje

Megszűnik az bölcsődei elhelyezés, ha

- a gyermeket másik bölcsőde átvette,

- a szülő írásban bejelenti, hogy a gyermeke kimarad, a bejelentésben megjelölt napon,
- bölcsődei befizetési hátralék miatt,
- a gyermek óvodakezdésének napján,

5. Intézmény létesítményeinek használatával kapcsolatos szabályok

5.1. A létesítmények és helyiségek használati rendje:

- A babakocsikat az erre kijelölt helyen (előtér) kérjük tárolni.
- Az intézmény területére és helyiségeibe a jelen (2.) pontban írt eseteken túl az intézménnyel jogviszonyban álló személy csak az intézmény vezetőjének engedélyével léphet be, ill. tartózkodhat.
- Az intézményre vonatkozó munkavédelmi-tűzvédelmi, baleset-megelőzési szabályokat a munkavédelmi-tűzvédelmi szabályzat tartalmazza, ennek ismertetése minden év szeptember első nevelői, ill. szülői értekezletén történik.

5.2. Tartózkodás az intézményben:

- Az intézményben csak egészséges, valamint a napközi térítési díjat befizetett gyermek tartózkodhat.
- Betegségből felgyógyult gyermek csak orvosi igazolás bemutatása (Egészséges, közösségbe mehet) után látogathatja a bölcsődét. A hiányzás okát, a távolmaradás első napján a szülő köteles bejelenteni akkor is, ha a gyermek családi okok miatt van távol,
- Amennyiben a gyermek valamilyen oknál fogva huzamosabb ideig távol marad az intézménytől, de a férőhelyét szeretné a szülő fenntartani, úgy a felmentését írásban kell kérnie az intézmény vezetőjétől.

6. Egészségvédelmi szabályok:

- A szülő köteles gyermekét tisztán hozni az intézménybe.
- A bölcsődében észlelt lázas, beteg gyermek szülőjét a kisgyermeknevelő telefonon értesíti. A szülőnek kötelessége hazaviteléről azonnal gondoskodni.

- A bölcsődében észlelt lázas, beteg gyermek haladéktalan ellátása a csoportos kisgyermeknevelő feladata. Amennyiben a gyermek állapota szükségessé teszi ellátása felől gondoskodik.
- A bölcsőde a többi gyermek egészségének védelmében csak egészséges gyermekeket fogad. Betegségre utaló tünetek esetén kérjük, tartsák otthon a gyermeket és vigyék el orvoshoz.
- Betegség után csak orvosi igazolással tudjuk fogadni a felgyógyult gyermekeket
- A gyermek fertőző betegségéről a szülő köteles értesíteni a nevelési intézmény vezetőjét, hogy haladéktalanul bejelenthesse az ÁNTSZ-nek.
- A bölcsőde teljes területén és a bejárati kapu 5 méteres körzetében a dohányzás szigorúan tilos!

7. A bölcsőde és a családok kapcsolattartásának rendje

- Családlátogatás – bölcsődébe kerülés előtt
- Szülői értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések – évi 3 alkalommal
- Fogadóórák – egyedi igény esetén
- Közös rendezvények – csoportonkénti egyeztetéssel

8. Gyermekre vonatkozó védő – óvó eljárások, szabályok

8.1. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatot ellátó személy és elérhetőségének meghatározása

Családvédelmi ügyekben Balástya Községi Önkormányzat Gyermekjóléti szolgálat, családsegítő munkatáűrsa nyújt segítséget a Polgármesteri Hivatalban.
Elérhetősége: telefon: 278-222

8.2. A rendszeres egészségügyi felügyelet, ellátás formái, rendje

- A védőnő éves munkarendje alapján végzi a gyermekek szakgondozását.

9. Fizetési kötelezettséggel kapcsolatos szabályok

9.1. A térítési díj megállapítása, a fenntartói szabályok alapján

Balástya Községi Önkormányzat éves vonatkozó rendelete alapján történik.

9.2. A befizetés és a visszafizetés rendje, eljárási szabályai

- Havonta írásban minden szülő megkapja a fizetendő összeget és a befizetés időpontját.

10. Házirend nyilvánosságával kapcsolatos szabályok

10.1. A tájékoztatás, megismertetés rendje

- Beiratkozáskor A Házirend 1 példányát minden szülő megkapja.
- Az első szülői értekezleten a vezető, ill. az általa megbízott személy ad tájékoztatást a Házirend tartalmáról
- A szülői hirdetőtáblán egy példányt kifüggesztésre kerül.

11. Érdekképviseleti Fórum

A bölcsődében érdekképviseleti Fórum működik, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az Önkormányzat képviselői vesznek részt. A Fórum szükség szerint, de legalább évente két alkalommal ülésezik. Az Érdekképviseleti Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez az Önkormányzatnál, a Csongrád-Csanád Vármegyei Tisztiorvosi Szolgálat , és más hatáskörrel rendelkező szervnél.

- Az Érdekképviseleti Fórumnak címzett panaszt az intézmény vezetőnél kell benyújtani, aki haladéktalanul értesíti az Érdekképviseleti Fórum Elnökét a panasz benyújtásáról, aki összehívja a Fórum ülését.
- A panasztevőt kifejezett kérelmére az Érdekképviseleti Fórum ülésén őt meg kell hallgatni. A panasztevőt az Elnök értesíti az ülés időpontjáról azzal, hogy távolmaradása az ülés megtartását és a panasz kivizsgálását nem akadályozza.
- Az Érdekképviseleti Fórum üléséről jegyzőkönyvet kell vezetni.

- Az Érdekképviseleti Fórum Elnöke a panasz intézményvezetőhöz történt benyújtásától számított 15 napon belül értesíti a panasztevőt a panasz kivizsgálásának eredményéről. A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője, vagy az érdekképviseleti fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

12. Általános szabályok

- A bölcsőde területén a (saját) gyermek nassoltatása otthonról hozott élelmiszerrel, édességgel nem elfogadott.
- A bölcsődénkbe járó gyermekeket arra neveljük, hogy tanulják meg tisztelni a felnőtteket, fogadják el egymás egyéniségét, tudják kifejezni gondolataikat, érzelmeiket, de képesek legyenek helyzetekhez alkalmazkodni is. Konfliktusaikat ne durvasággal, árulkodással, hanem kompromisszumok kötésével oldják meg. Kérjük, segítsék törekvéseinket azzal, hogy nem tesznek negatív megjegyzéseket mások gyermekeire, a bölcsődére és az ott dolgozó felnőttekre és nem bíztatják gyermekeiket verekedésre sérelem esetén.
- Kérjük rendezvényeink (ünnepek, értekezletek) nyugalmának biztosítása érdekében a mobiltelefonok kikapcsolását vagy lehalkítását.
- Azon szülő gyermeke, aki rendszeresen és súlyosan megsérti a bölcsőde Házirendjét, kizárható az intézményből. A kizárás ellen fellebbezéssel lehet élni – törvényi előírások alapján - a település jegyzőjénél.

BALÁSTYAI CSUDAVILÁG ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
6764 Balástya, Széchenyi 3.

MEGÁLLAPODÁS

Mely létrejött egyrészről a Balástyai Csudavilág Óvoda és Bölcsőde, 6764 Balástya, Kóródy 31. mint a gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmény, valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

A szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név:

Születési név:

Anyja neve:

Születési hely, idő:

Lakcím (ennek hiányában tartózkodási hely):

A gyermek adatai

Név:

Születési név: ua.

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:.

TAJ szám:

A bölcsőde a gyermek 20 hetes korától 3 éves korának betöltéséig, illetve a harmadik év betöltését követő augusztus 31-ig gondozható. (15/1998.(IV.) NM rendelet alapján)

Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, bölcsődében gondozható a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára (Gyvt. 32.§ (7):

A bölcsődei gondozás kezdő időpontja:.....

A Megállapodás **határozatlan** időtartamú.

A gyermek számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmazzák:

- szakszerű gondozást, nevelést, testi- lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáció segítését,
- napi négyszeri étkezést,
- fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítését,
- állandóságot (saját gondozónő rendszer), egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz,
- az egyéni ruhanemű, ágynemű, nadrágpelenka kivételével történő ellátását,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítását,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközöket, óvodai életre való felkészítést.

A bölcsőde a szülő számára biztosítja:

- a házirend, szakmai program, nevelési-gondozási alapelvek megismerését,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről,
- rendszeres betekintést a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba (üzenő füzet),
- szülői értekezletet, egyéni beszélgetést (kisgyermeknevelővel, vezetővel),
- nyílt napon való együttműködést,
- tájékoztatók, étrendek megismertetését,
- gyermekük játéktevékenységébe való betekintést.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§. alapján az intézményi elhelyezésért térítési díjat kell fizetni. A gondozási díj összege önkormányzati rendelet alapján napi 0 forint.

A gyermekek étkeztetésére és a kedvezményekre, támogatásokra való jogosultság feltételei:

Az ingyenes gyermekétkeztetésre jogosultság feltétele, az 1997. évi XXXI. törvény szeptember 1-jén hatályba lépő módosítása szerint, már szélesebb körben elérhető az ingyenes, bölcsődei gyermekétkeztetés.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani, azaz ingyenesen étkeznek ha

- a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül (határozattal kell igazolni),
- tartósan beteg, vagy fogyatékos gyermek (MÁK igazolás csatolása),
- A családban három vagy több gyermeket nevelnek (családi pótlék igazolás),
- A gyermeket nevelésbe vették (gyámügyi határozat csatolása),
- Olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130 %-át, (azaz 20…….évben a…….t-ot).

Amennyiben a fentiek alapján a gyermek jogosult az ingyenes étkeztetésre, úgy a szülőnek be kell nyújtani a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet 6. számú melléklet Nyilatkozatát az intézmény vezetőnek.

Amennyiben nem jogosult a fenti kedvezményre, úgy az étkezési díj teljes összege: 672.-Ft

A bölcsődei étkeztetésért fizetendő térítési díjat, egy összegben, minden hónap meghatározott napján kell befizetni. Erről a Szülő a befizetést megelőzően egyénileg, írásos tájékoztatást kap.

Személyi térítési díj:

Gondozási és étkezési térítési díjak (lehetséges kedvezményekkel)

	étkezési térítési díj	gondozási díj
kedvezményekkel nem rendelkezik	Nettó: 529 Ft/fő/nap Bruttó: 672 Ft/fő/nap	0 Ft/fő/nap
három vagy több kiskorú, vagy eltartott gyermeket nevelő családban él	0 Ft/fő/nap	0 Ft/fő/nap

rendszeres gyerekvédelmi kedvezményben részesül	0 Ft/fő/nap	0 Ft/fő/nap
tartósan beteg gyermeket nevel	0 Ft/fő/nap	0 Ft/fő/nap
jövedelmem alapján ingyenes gyermekétkeztetésben részesül	0 Ft/fő/nap	0 Ft/fő/nap

A szülő tudomásul veszi, hogy megszűnik az ellátás (Gyvt. 37/A § (1) - (5):

- ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért, vagy ha a 3. életévét betöltötte de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, és a gyermek házi orvosa ezt igazolja a bölcsődében gondozható 4. életévnek betöltését követő augusztus 31-ig,

- ha a szülő a gyermek 30 napon túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni, vagy az ellátás szüneteltetését írásban nem kéri,

- ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartása veszélyezteti a többi gyermek egészségét. A bölcsőde orvos szakvéleménye kialakításához más szakemberek (gondozónő, gyógypedagógus, pszichológus stb.) véleményét is kikéri.

A szülő tudomásul veszi, hogy:

- a bölcsődei házirendet betartja,

- együttműködik a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel,

- A megállapodásban foglalt,- az intézmény részéről fennálló - kötelezettségek elmulasztása esetén a szülő panasszal az **Érdekképviseleti Fórumhoz, intézmény vezetőjéhez** fordulhat,

- Az ellátást igénybe vevő a vitatott intézkedéssel szemben a fenntartó **önkormányzathoz** fordulhat.

Alulírott szülő nyilatkozom, hogy a Gyvt. 33.§ (1)-(2) bekezdésében meghatározottakról (az ellátás tartalmáról, feltételeiről, az intézmény gyermekemre vonatkozó nyilvántartásairól, az értékmegőrzés módjáról, házirendről, panaszjogom gyakorlásának módjáról, a fizetendő térítési díj összegéről, saját és gyermekem érdekeit védő érdek-képviseleti fórumról tájékoztatást kaptam az intézmény vezetőtől.